

Rollag kommune

Møteinnkalling

Utvalg: Kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen Rollag kommunehus
Dato: 24.11.2016
Tidspunkt: 18:00

Sakenes dokumenter ligger til gjennomsyn på sekretærens kontor. Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf 31023000. Anser noen at de er inhabile i en sak, må det meldes fra om dette. Utvalget vil ta standpunkt til inhabilitetsspørsmålet, jfr forvaltningsloven. Vararepresentanter møter etter nærmere melding.

Rollag kommune,

Dag Lislien
ordfører

Sakskart:

Utvalgs Saksnr:	Sakstittel	Lukket/åpen
PS 82/16	Godkjenning av protokoll fra møte 27.10.16	
PS 83/16	Orientering og meldinger	
PS 84/16	Planstrategi 2016-2019 for Rollag kommune	
PS 85/16	Stedsutvikling: bo-, besøk- og næringslyst i Rollag kommune	
PS 86/16	Høring - forslag til effektivisering av lokal struktur, nærpolitireformen i SØR -ØST politidistrikt	
PS 87/16	Eiendomsskatt på kraftanlegg 2017 - kapitaliseringsrente ved taksering av kraftverk	

PS 82/16 Godkjenning av protokoll fra møte 27.10.16

Rollag : 16.11.2016
Arkiv : 033
Saksmappe : 2016/72
Avd. : Sentraladministrasjonen
Saksbehandl : Else Berit Grette

Orientering og meldinger

MØTEBEHANDLING:		
<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>	<i>Utvalgssak</i>
Kommunestyre	24.11.2016	83/16

Ordføreren orienterte om følgende:

Rollag : 10.11.2016
Arkiv : 140
Saksmappe : 2016/568
Avd. : Sentraladministrasjonen
Saksbehandl : Dag Åsmund Bilstad

Planstrategi 2016-2019 for Rollag kommune

MØTEBEHANDLING:		
<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>	<i>Utvalgssak</i>
Formannskapet	16.11.2016	71/16
Kommunestyre	24.11.2016	84/16

Utvalgsleders forslag til vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 vedtas kommunal planstrategi 2016-2019 for Rollag kommune. Planen legges til grunn for kommunens arbeid i kommunestyreperioden. Kostnader med tiltak/planer vedtatt i planstrategien innarbeides i de årlige budsjette

---

Behandling i Formannskapet- 16.11.2016:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet- 16.11.2016 innstilling til kommunestyret:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 vedtas kommunal planstrategi 2016-2019 for Rollag kommune. Planen legges til grunn for kommunens arbeid i kommunestyreperioden. Kostnader med tiltak/planer vedtatt i planstrategien innarbeides i de årlige budsjett.

Fakta:

Planstrategien er ingen rettsgyldig plan, men legger føringer og prioriteringer for videre planlegging. Det er ikke krav til at planstrategien skal legges ut på offentlig ettersyn/høring, men forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig i minst 30 dager før kommunestyrets behandling. Det vil også være naturlig å sende det til orientering til regionale myndigheter samt legge det ut på kommunens hjemmeside.

Administrasjonen har utarbeidet forslag til planstrategi for behandling i henholdsvis formannskapet og i kommunestyret. Planstrategi og aktuelle interkommunale planer/planprosesser som har vært ansett som aktuelle, er også drøftet med nabokommunene Flesberg og Nore og Uvdal.

Arbeidet med planstrategien er gjennomført som internprosess med ledergruppe og medarbeidere, samt drøftet med formannskapet ved oppstart og underveis i arbeidet.

Kommunestyret besluttet i sak 58/16 den 15.09.2016:

1. Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel søkes rullert innen inneværende valgperiode i tråd med planlagt framdriftsplan, og i tråd med høringsutkastet til kommunal planstrategi for Rollag 2016-2019.
2. I medhold av Plan og bygningsloven §10-1 vedtas det fremlagte høringsforslaget til kommunal planstrategi for Rollag kommune 2016-2019. Forslaget til vedtak offentliggjøres i minimum 30 dager.
3. Endelig vedtak på kommunal planstrategi gjøres i etterkant av høringsperioden, i første mulige kommunestyremøte, jf. vedtatt møteplan.

I etterkant av vedtaket, ble høringen sendt til aktuelle høringsinstanser (oversikt fremgår jf. vedlegg) fra kommunen den 29.09.2016, og med frist for uttalelse innen 31.10.2016. Kommunen mottok uttalelse fra to av høringsinstansene, henholdsvis fra Buskerud fylkeskommune og Fylkesmannen i Buskerud. Uttalelsene er gjengitt i korte trekk, samt vurdert og kommentert under kapittelet vurdering. Fullstendige uttalelser er vedlagt saken.

Vurdering:

Det er gitt uttalelse fra to høringsinstanser, som gjengis i korte trekk og vurderes og kommenteres nedenfor:

Uttalelse:	Vurdering og aktuell oppfølging:
<p>Buskerud fylkeskommune, utviklingsavdelingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Svært positivt at det skal gjennomføre kommunedelplan for kulturminner i planperioden. 2. Fylkeskommunen kan bidra med faglig og økonomisk støtte til slik plan. 3. Riksantikvaren har også egen støtteordning til dette. 	<p>1-3. anbefalingene om å kunne søke faglig og økonomisk støtte bør følges opp i forbindelse med forberedelsene for arbeid med planen. Første mulighet for å søke økonomisk støtte er i start av 2017, og bør skje i samarbeid med Flesberg kommune, jf. anbefalingene i eksisterende forslag til planstrategi.</p>
<p>Fylkesmannen i Buskerud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I planstrategien bør kommunen drøfte de strategiske valgene kommunen ønsker å gjennomføre. Samtidig bør kommunen se helheten på utfordringene og potensialet kommunen har. 2. Folkehelse: FM gir faglige råd om at det legges til rette for tverrsektoriell deltakelse i arbeidet med revidering av helse- og omsorgsplan. 3. Klima: Fylkesmannen ser det som 	<p>Generell vurdering: FMs uttalelse legges ved planstrategien, som basis for arbeidet med konkret forarbeid og gjennomføring av den enkelte planprosess. Øvrige kommentarer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det menes at planstrategien i tilstrekkelig grad ivaretar denne drøftingen i planstrategien. Det er alltid en avveining av hvor mye som bør medtas og drøftes i planstrategien. Helheten, og samlet antall planer som skal utarbeides eller rulleres/revideres, med

<p>positivt at revidering av klima- og energiplanen fra 2012 skal rulleres i 2017.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Naturmangfold, vassdrag og landskap: Kommunen skal identifisere viktige verdier av naturmangfold, landskap og friluftsliv og ivareta disse i kommunale planer. Samlede virkninger skal synliggjøres og tas hensyn til. 5. Friluftsliv: FM kan ikke se at friluftsliv har vært beskrevet i planstrategien. Det anbefales at stortingsmeldingen om friluftsliv, Meld.St. 18 (2015-2016) <i>Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet</i> i planstrategien. Kommunen oppfordres til å utarbeide grønnstrukturplaner for sine tettsteder. Det anbefales videre å tilrettelegge for at boligene har mindre enn 500 meter til nærmeste allmenne tilgjengelige grøntområde/friområde eller sammenhengende sti-/turveinett. 6. Samordnet areal og transport: Kommunen har planer om å utarbeide sentrumsplaner for Rollag og Veggli. I den forbindelse anbefaler FM at kommunen innarbeider og tydeliggjør hvordan kommune ser for seg at de skal bidra til at Norge når klimamålene. I planstrategien bør kommunen utarbeide konkrete strategier for hvordan kommunen ønsker å nå disse målene. Det pekes på utfordringer ved å redusere biltransporten når 76 % av de som alltid har tilgang til bil kjører til jobben og bare åtte prosent av de med tilgang til bil bruker kollektivtilbudet. I enkelte deler av kommunen hvor kollektivdekningen er svært dårlig vil en utbygging medføre at fritidsreiser, handlereiser og jobbreiser vil bli gjennomført med bil. Fylkesmannen anbefaler kommunen å legge hovedutviklingen i kommunen til sentrale strøk med mulighet for fortetting og knutepunktutvikling. 7. Landbruk: Fylkesmannen kan ikke se at landbruk er nevnt i planstrategien. Stortinget har i 2015 vedtatt en nasjonal jordvernstrategi som slår fast at årlig nasjonal omdisponering av dyrket mark ikke skal overgå 4000 	<p>tilhørende veivalg, bør ivareta FMs oppfordring. De har ikke pekt på konkrete justeringsbehov. Kommunen kan underveis i planperioden også supplere planbehovet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Dette ivaretas både av generelt planarbeid og det pågående treårige folkehelseprosjektet i Numedal. Resultater derfra vil være viktig input for både overordnede planer og sektorplaner. 3. Ivaretatt i eksisterende planstrategi. 4. Må ivaretas i de respektive planer og arbeid med disse. 5. Friluftsliv har nok ikke blitt spesifikt blitt nevnt som del av planstrategien, men ivaretas av en rekke konkrete planer, både vedtatte og kommende rullinger og nye planer. Rollag kommune med ca. 2000 fritidsboliger har friluftsliv som en betydelig og selvfølgelig tilretteleggingsoppgave. Det menes at både helhetlige planer og sektor- og arealplaner ivaretar stortingsmeldingen og øvrige planer på en god måte. Men det må selvsagt følges opp i de ulike kommunedelplaner og sektorplaner, også framover. Det ansees unødig å justere planstrategien, da det allerede bør være godt ivaretatt, selv om det ikke er særskilt kommentert begrepsbruk. Dette er noe av hoved-essensen som faktisk «selges» overfor de 2000 hytteeierne. Det er neppe noen fastboende har mer enn 500 meter til nærmeste allmenne tilgjengelige grøntområde/friområde. Stinett/turveinett kan likevel fortsatt utvikles også framover, men dette må ivaretas i de aktuelle delplanene framover. 6. Rollag kommune har revidert reguleringsplaner i Veggli sentrum for å oppnå økt fortetting. Muligens vil også slik revidering av reguleringsplaner også snarlig skje i Rollag sentrum. Rollag kommune har gjentatte ganger påpekt at mangelfullt kollektivtilbud, uavhengig av knutepunkttilhørighet, at pendlermulighet med kollektivtilbud internt i dalen og øvrige knutepunkt
--	--

<p>dekar inne 2020 (en innstramming fra 6000 dekar). Fylkesmannen forutsetter at den nasjonale jordvernstrategien legges til grunn for videre arbeid med planstrategien og arealdisponeringen i kommunen. Det anbefales at kommunen fastsetter en langsiktig avgrensning av de enkelte tettstedenes vekstområde mot dyrket mark og at alternativer vurderes før eventuell omdisponering.</p> <p>8. Samfunnssikkerhet og beredskap: Det vises til avvik i forbindelse med tilsyn. Det anbefales gjennomgang av planer og hendelser hvor det er blitt avdekket risikoområder av en viss karakter, og at dette innlemmes i analysen for planstrategien. Det foreslås å vurdere en egen kommunedelplan for samfunnssikkerhet med helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan for kriseledelse for håndtering av mulige hendelser som avdekkes i analysen. Fylkesmannen gir faglig råd om at samfunnssikkerhet og beredskap må inngå som et eget punkt i planstrategien.</p>	<p>er utilfredsstillende. Dette har fortsatt ikke blitt fulgt opp. Dette gjelder samtlige aldersgrupper og behov. Dette må løses via andre redskap enn planstrategien. Det er imidlertid påpekt i ulike planer, og vil uten endring på dette tilbudet, bli gjentatt i aktuelle planer.</p> <p>7. Ivaretas i forbindelse med konkret arbeid med kommuneplanens arealdel og øvrige planer (næringsplaner mv.)</p> <p>8. Omtalt mindre vesentlig avvik er lukket. Det ansees ikke nødvendig å justere planstrategien pt. Det vises til planstrategien og omtalte planer, herunder ROS-analyse med plan, som ivaretar det kommunen mener skal dekkes inn i planstrategien. Det er dermed tatt med som eget punkt i planstrategien, og ansees som ivaretatt i eksisterende planstrategi.</p>
---	---

I medhold av plan- og bygningslovens § 10-1 skal Rollag kommune utarbeide kommunal planstrategi som skal behandles senest et år etter at det nye kommunestyret er valgt. Planstrategien er ingen plan, men et hjelpemiddel for kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden.

Basert på innspill og allerede utarbeidet planstrategi, etter endringsforslag i kommunestyret den 15.09.2016, ansees forslaget å ivareta også innspillene fra de to instanser som har gitt uttalelse.

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 foreslås det at kommunestyret vedtar forslag til kommunal planstrategi for Rollag kommune. Planen legges til grunn for kommunens arbeid i kommunestyreperioden. Kostnader med tiltak/planer vedtatt i planstrategien innarbeides i de årlige budsjetter.

Rådmannens konklusjon:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 10-1 vedtas forslag til kommunal planstrategi 2016-2020 for Rollag kommune med planstrategi tabell, datert 07.11.16. Planen legges til grunn for kommunens arbeid i kommunestyreperioden.

Kostnader med tiltak/planer vedtatt i planstrategien innarbeides i de årlige budsjetter.

Vedlegg:

1. Vedlegg 1 Kommunal planstrategi for Rollag kommune, datert 07.11.16
2. Vedlegg 2 Planstrategi tabell, datert 07.11.16
3. Vedlegg 3 Høringsinstanser

4. Vedlegg 4 Uttalelse fra Buskerud fylkeskommune – utviklingsavdelingen, datert 27.10.2016
5. Vedlegg 5 Uttalelse fra Fylkesmannen i Buskerud, datert 27.10.2016

Planstrategi 2016-2019

Rollag kommune

Pr 07.11.2016, forut endelig vedtak

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Planprosessen for rullering av planstrategi.....	3
3.	Overordna rammer og føringer, samt utfordringer	4
3.1	Nasjonale føringer	4
3.1.1	Samfunnssikkerhet	4
3.1.2	Folkehelse og forebygging.....	4
3.1.3	FN's barnekonvensjon	4
3.1.4	Flyktnings situasjonen.....	5
3.1.5	Reformen i kommune- og fylkesstruktur	5
3.1.6	Næringsforhold og globale endringer	5
3.2	Regionale føringer	5
3.3	Andre viktige føringer for Rollag kommune.....	5
3.4	Samfunnsdelen av kommuneplanen.....	5
3.5	Omstillingsplanen og årlig handlingsdel.....	6
3.6	Økonomiske og næringsmessige rammebetingelser	6
4	Samfunnsutviklingen i Rollag kommune	7
4.1	Siste utvikling.....	7
4.2	Særskilte utfordringer og muligheter.....	8
4.2.1	Erstatning for tap av arbeidsplasser i hjørnesteinsbedriften.....	8
4.2.2	Hytteutvikling, handel og service	8
4.2.3	Godt offentlig tjenestetilbud.....	9
4.2.4	Tiltrekke seg en tilstrekkelig stor andel av veksten i befolkningen.....	9
5	Gjeldende planer, status og plan for revidering.....	9
5.1	Økonomiplan og kommuneplanens samfunnsdel.....	10
5.2	Samfunnssikkerhet	10
5.3	Folkehelse.....	10
5.4	Planbehov og forhold til andre planprosesser lokalt og regionalt	10
5.4.1	Omstillingsarbeidet	10
5.4.1	Kommunereform og interkommunalt samarbeid	11
5.5	Nødvendige nye planer, rullering og revisjon av planer i valgperioden.....	11
5.6	Deltakelse i interkommunalt samarbeid om planarbeid.....	15
6	Arbeidsform i forbindelse med gjennomføring av planene	15

1. Innledning

Iht. plan- og bygningsloven §10-1 første ledd skal kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Formålet med kommunal planstrategi er å sette fokus på planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men en «plan for planleggingen». Planstrategien vil måtte angi hovedrammer og viktige satsninger for kommunen, og det må legges opp til en fleksibilitet i forhold til endrede behov og forutsetninger underveis. Planstrategien er ikke formelt bindende for kommunen, og kan fravikes dersom det er gode grunner for det.

Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planstatus og nye planbehov i valgperioden.

Planstrategien bør inneholde:

- Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø
- Drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder
- Vurdering av sektorenes planbehov
- Vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Videre heter det i § 10-1 tredje ledd at ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Det er opp til den enkelte kommune å bestemme hvor omfattende og detaljert planstrategien skal være, ut fra de behov som foreligger. Omfanget og detaljeringsgraden skal ikke være mer omfattende enn nødvendig for å ta stilling til om gjeldende kommuneplan fortsatt skal gjelde uten endringer, eller om den skal revideres.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11 jf. § 10-1 fjerde ledd. Rollag kommune valgte dette i 2010, da det var hensiktsmessig å utarbeide og behandle planstrategien som del av planprogrammet i forbindelse med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Den reviderte kommuneplanens samfunnsdel ble sluttbehandlet i kommunestyresak 21/11 den 5. mai 2011.

Arbeidet kan basere seg på relativt nye og bredt involverende kommuneplanprosesser, og rulleringen av planstrategien skal i denne omgang følge reglene i plan- og bygningsloven kapittel 10 om kommunal planstrategi.

2. Planprosessen for rullering av planstrategi

Arbeidet med rulleringen av planstrategien er gjennomført i perioden fra februar til august 2016.

Arbeidet er gjennomført i regi av rådmannen, og gjennomført i samarbeid med ledergruppe og flere administrative ressurser. Dag Åsmund Bilstad, samfunnsutvikler i Rollag kommune, har ledet

prosessen og slutført høringsutkastet. Formannskapet har vært involvert i arbeidet, både ved oppstart og underveis i arbeidet.

I tillegg har det gjennom egne møter også vært involvering av administrasjonen i nabokommunene Flesberg og Nore og Uvdal. Dette for drøfting av hvor det sees som aktuelt å gjennomføre framtidige felles planprosesser i et større samarbeid.

Rollag kommune er også del av Kongsbergregionsamarbeidet. Regionale planprosesser som skjer her eller i andre samarbeidsallianser, er søkt å innlemmet ut fra oversikt man har på nå.

3. Overordna rammer og føringer, samt utfordringer

3.1 Nasjonale føringer

En rekke statlige og nasjonale føringer er gjeldende. Noen av disse omtales særskilt nedenfor.

3.1.1 Samfunnssikkerhet

Fra statlig hold er det et særskilt fokus på samfunnssikkerhet, både knyttet til de naturgitte og virksomhetsbaserte forhold. Også ikke-ønskede tilsiktede hendelsene (terror) har fått grunnlag for et større fokus generelt.

3.1.2 Folkehelse og forebygging

Folkehelse et særskilt, sentralt og tidsaktuelt moment, også i kommunal planlegging og planstrategi. Folkehelse er definert som befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeid handler om å legge til rette for og fremme befolkningens helse og trivsel, og redusere faktorer som har negativ innvirkning på helsen (jf. Folkehelseloven § 3).

I folkehelseloven som ble satt i kraft 1. januar 2012, er planlegging vektlagt som et sentralt virkemiddel i folkehelsearbeidet og folkehelseloven er tett koblet til plan- og bygningsloven. Ifølge folkehelselovens kap.2, §§ 4-5 skal kommunene fremme folkehelse og ha oversikt over helsetilstanden blant befolkningen.

Oversikt over folkehelseutfordringene i de enkelte kommunene skal danne grunnlag for strategier, mål og tiltak forankret i plansystemet i plan- og bygningsloven. Folkehelseprofilene, utarbeidet av Folkehelseinstituttet, er et virkemiddel som kan bistå kommunene med å få en oversikt over helsa blant befolkningen. Et interkommunalt og flerårig prosjekt er igangsatt av kommunene i Numedal. Prosjektet er kalt «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse». Dette innebærer kartlegging og utviklingsarbeid som skal innhente kvalitative data gjennom medvirkning fra befolkningen om hva som fremmer og hemmer deres helse i nærmiljø og lokalsamfunn. Arbeidet og resultatene vil kunne gi viktige innspill og grunnlag for framtidige planer, tiltak mv.

3.1.3 FN's barnekonvensjon

FN's barnekonvensjon vedrører Norges forpliktelser for å sikre barns rettigheter i alle deler av samfunnet, også i kommunenes virksomheter. Den gjelder både barn generelt, samt barn som er spesielt utsatt eller har spesielle behov. Konvensjonen og oppfølging av denne skal gjenspeiles i så vel regelverk, bevilgninger, veiledning, rutiner, kunnskapsutvikling, kunnskapsspredning mv. Selv om Norge ansees som et godt land å vokse opp i, er det likevel mye som kan bli bedre for en del av våre barn, og Rollag kommune har sitt viktige delansvar overfor barna her.

3.1.4 Flyktnings situasjonen

Norge har et ansvar for å bidra i å hjelpe i situasjonen som har oppstått med den store og ekstraordinære folkestrømmen som har oppstått den siste tiden. Situasjonen vil kunne endres over tid, men kommunene får en viktig rolle i å kunne bosette og integrere. Dette vil også medføre ekstra innsats lokalt, men kan også gi muligheter som vi ellers ikke kunne opplevd å få.

3.1.5 Reformen i kommune- og fylkesstruktur

Det pågår en politisk prosess omkring kommune- og fylkesstrukturer, som også kan gi viktige føringer for vår kommune. Det interkommunale samarbeidet har pågått over tid i både Numedal og i Kongsbergregionen, og dette har vist seg nyttig og tjenlig i en rekke sammenhenger. Endringer som vil kunne skje framover, kan påvirke også lokale planprosesser. Planstrategien påviser imidlertid, helt uavhengig av disse prosessene, hvor man har behov for og når man bør ta sikte på å få etablert planer for lokalsamfunnet her.

3.1.6 Næringsforhold og globale endringer

En kraftig endring for norsk næringsliv etter en opplevd nedgang i oljepris og oljerelatert sysselsetting vil påvirke innsatsområder i så vel staten, fylkene og kommuner i mesteparten av Norge. Rollag kommune vil også bli påvirket av den omfattende endringen som har skjedd, men på kort sikt vil sannsynligvis reetablering av ny virksomhet etter planlagt nedlegging av KA-Rollag i 2018 nok måtte få størst fokus. Men de globale og nasjonale endringer, vil både gi føringer og forhåpentligvis også kunne utløse muligheter vi tidligere ikke hadde, forut oljekrisen.

3.2 Regionale føringer

Regional planstrategi og Buskerud fylkeskommunes ulike planer og tiltaksområder gir føringer også overfor Rollag kommune. I tillegg kommer blant annet planer og tiltaksområder for Kongsbergregionen. Dette må det tas hensyn til ved lokal planlegging og gjennomføring. Rollag kommune har så vel på regionalt nivå, som på statlig nivå, muligheten til å posisjonere seg for å påvirke aktuelle planer, men også for å benytte virkemidler som måtte komme. Lokale planer er som regel en forutsetning for å være posisjonert når mulighetene byr seg.

3.3 Andre viktige føringer for Rollag kommune

- Overordnet styrings- og strategidokument for 2010-2021, Kongsbergregionen¹.
- Omstillingsplan for Rollag, Rollag kommune, med handlingsplan (årlig tiltaksplan)². Det er gitt ekstraordinær støtte fra Buskerud fylkeskommune/Innovasjon til omstillingsarbeidet, med forventning om også kommunal satsning på omstilling i samarbeid med næringsliv og aktører i og utenfor kommunen.
- Forskrift om verneplan for skog. Fredning av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal kommuner, Buskerud.

3.4 Samfunnsdelen av kommuneplanen

Kommunens overordnede plan for utvikling av samfunnet Rollag, kommuneplanens samfunnsdel 2011-2021, ble vedtatt mai 2011. Det vises til vedtatt dokument for fullstendig oversikt over målsettinger, hovedstrategier og satsningsområder³.

¹ Se www.kongsbergregionen.no

² Se www.rollag.kommune.no

³ Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt 5. mai 2011

Overordnet mål:

Øke folketallet i Rollag til 1500 innbyggere i 2020 og 1600 i 2030.

Hovedstrategiene for å oppnå positiv folketallsutvikling i Rollag er:

- Omdømmebygging
- Bolyst
- Tilgang på arbeidsplasser

Valgte satsningsområder er:

- Omdømmebygging
- Folkehelse
- Næringsutvikling
- Steds- og områdeutvikling
- Barn og unge
- Infrastruktur og kommunikasjon

Omdømmebygging, folkehelse og barn og unge er overordnede satsningsområder som skal inngå i de andre satsningsområdene.

3.5 Omstillingsplanen og årlig handlingsdel

Rollag kommune oppnådde omstillingsstatus i 2011 og har siden dette jobbet målrettet med å både omstille samfunnet og utløse potensialet for et mer robust næringsliv. Gjennom ekstraordinær støtte, samarbeid med Innovasjon Norge, Buskerud fylkeskommune, næringslivet, lag- og foreninger og ildsjeler, har man oppnådd å etablere positivisme og engasjement. SSB's prognoser for folketallsutvikling er fortsatt gjeldende i sentral statistikk, men lokalt er folketallsutviklingen økt, på tross av de sentrale spådommer. Omstillingsprogrammet har jobbet på tre, og nå i det siste fire, innsatsområder:

- Bolyst
- Stedsutvikling
- Næringsutvikling
- Industriutvikling

Kongsberg Automotive vedtok i oktober 2014 en avvikling av fabrikken i Rollag innen 2017. Dette har medført at industriutvikling har blitt et fjerde satsningsområde for omstillingsprogrammet.

Omstillingsplanen og arbeidet som er gjennomført, har utløst flere positive effekter. Spesielt nevnes befolkningsvekst (ca 1400 innbyggere pr inngangen til 2016), flere arbeidsplasser, nye boliger planlegges i privat regi, omsetning i lokal varehandel og service øker og nye initiativ er i emning. Og dugnad er blitt et positivt begrep, da det gir samhold og det ser ut til å gi lyst til videre innsats for lokal utvikling.

Omstillingsarbeidet er integrert del av så vel kommunal som privat og frivillig arbeid.

3.6 Økonomiske og næringsmessige rammebetingelser

Gjennom flere år har Rollag kommune hatt en stram økonomi, noe som har begrenset det økonomiske handlingsrommet. Tiltak som blant annet innføring av eiendomsskatt og endringer i tjenestestrukturen på kommunale tjenester, har resultert i en bedring av kommunens driftsresultat.

Et positivt driftsresultat bidrar til økonomisk handlefrihet. Kommunestyret har hatt et uttrykt mål om at kommunens driftsbudsjett skal generere et netto driftsresultat på minst 3 % av kommunens driftsinntekter. Kommunen har lyktes med positivt driftsresultat, men enkelte år et noe lavere resultat enn målsettingen.

Kommunens næringsfond ble tidligere tilført årlige inntekter gjennom konsesjonsavgifter. Dette var inntekter som var øremerket næringsformål. Kommunen har ikke lenger slike inntekter, noe som gjør at kommunens midler til næringsformål også må genereres gjennom den løpende driften eller ekstern støtte. Omstillingsprogrammet og ekstern støtte til dette har vært avgjørende for å kunne stimulere til den ekstra innsatsen lokalt, og det forventes at dette kan videreføres i noe tid også framover.

Den planlagte nedleggningen av Kongsberg Automotives virksomhet i Rollag i fra utløpet av 2017 vil ut fra analyser medføre et tap av minimum 125 direkte og indirekte arbeidsplasser. Avviklingen vil skje i etapper i perioden 2016 og 2017. Dette utgjør en betydelig del av våre private arbeidsplasser i kommunen. Analysene viste imidlertid at det ikke forventes innbyggernedgang på mer enn ca. 45 personer som resultat av nedleggningen. Analysen ble imidlertid gjennomført forut den store nedbemanningen i Kongsbergindustrien, og dette kan muligens medføre at nye analyser vil gi noe endrede scenarier.

4 Samfunnsutviklingen i Rollag kommune

4.1 Siste utvikling

Status og utviklingstrekk har blitt relativt grundig vurdert i forbindelse med flere nyere planprosesser, især i forbindelse med omstillingsprogrammet for Rollag kommune.

Folketallsutviklingen har etter en lengre negativ trend utviklet seg positivt, for deretter å stabilisere seg omkring ca. 1400 innbyggere det siste året. Andelen eldre er relativt høy i kommunen, og vil bli høyere. Også derfor er også folketallsutviklingen viktig å snu i positiv retning.

Rollag kommune har valgt å bruke betydelige ressurser i satsning på barn og unge, både i barnehager og i skolen, og satsningen videreføres både i egen regi og i samarbeid med nabokommuner for stadig å videreutvikle tilbudet. Strukturendring i skolen har nylig blitt gjennomført og evalueringen viser at det har gitt forventede og positive effekter.

Det har vært en aktiv satsning på infrastruktur gjennom fiberutvikling i kommunen og i dalen generelt. Dette sikrer unge og eldre, samt ansatte og næringslivets mulighet for fortsatt å kunne bo, leve og arbeide med nødvendig kommunikasjonsløsninger, også i spredt bebygde områder. Dette er vesentlig for et samfunn hvor det store flertallet bor utenfor tettbygde strøk.

Kommunen har vært aktiv i tilrettelegging for å sikre og bruke mulighetene for næringsutvikling basert på blant annet våre fjellområder, og skape økt bruk blant de mange fritidsbeboerne. En hovedutfordring er fortsatt å øke mulighetene for lokal verdiskaping og å utnytte mulighetene dette gir for varig verdiskaping i form av handel og service. Antall fritidsbeboere øker hvert eneste år, og gir kommunen og næringslivet stadig større muligheter for varig verdiskaping. Men det setter krav om oppdaterte sentrumsplaner og tiltak for å utløse enda større effekt i bygda. Handelsanalyser, stedsutviklingsarbeidet og bolystiltak i regi av omstillingsprogrammet og kommunen (herunder oppdatering av reguleringsplaner for boliger i tettstedene Rollag og Veggli) ser ut til å tilrettelegge for positiv utvikling. Dette arbeidet må videreføres framover.

Rollag er en betydelig hyttekommune, og viktige tiltak er allerede i gang. Kommunen etablerte Vegglifjell vann- og avløpsselskap as, i samarbeid med grunneiere i området. Dette har utløst en betydelig oppgradering på Vegglifjell, og stadig flere hytter oppgraderer standarden, samt nye hytter får et forutsigbart og attraktivt tilbud om standard. Tilsvarende satsninger skjer i regi av private aktører også ellers i kommunen. Dette erfares å gi effekt gjennom økt bruk og miljømessig gode løsninger for framtiden, foruten at kommunen oppleves som en attraktiv hyttekommune gjennom antallet nye hytter som etableres pr år.

Videre satsning med utgangspunkt i Idrettskolen er utredet, og man har utredet mulighet for å styrke og utvide tilbudet og å kunne bli et kompetansesenter for idrett, helse, natur og kultur. Idrettshall er også etablert i det siste. Den nå kommunalt eide Idrettsskolen er attraktiv som både skole og arbeidsplass, og med utviklingsplanene kan det styrke skolens tilbud og konkurransevne, og bli en enda større ressurs for kommunen og Numedal. Imidlertid har det blitt opplevd en nedgang i søkere og det bør også være potensial for å realisere mer av planene for utvikling i tiden som kommer.

Ledige næringslokaler ble kjøpt av kommunen i forbindelse med nedlegging av Quick sin produksjon i Veggli. Lokalene er fortsatt nær fullt ut utleid og i bruk av næringsliv i kommunen. Man har gjennom ny regulering av industriområdet tilrettelagt for ytterligere nye utvidelser av virksomheter, private og offentlige, på Veggli næringspark. Fossanåsen som tidligere helseinstitusjon og transittmottak står dessverre fortsatt ledig. Dette var tidligere lokaler som sysselsatte mange personer i og utenfor kommunen, som trenger nytt innhold og ny bruk.

Rollag kommune har mye og rik natur, og Trillemarka Rollagsfjell er opprettet som naturreservat. Kommunen har også deler av Hardangervidda, som har en høy status i også internasjonal sammenheng.

4.2 Særskilte utfordringer og muligheter

4.2.1 Erstatning for tap av arbeidsplasser i hjørnesteinsbedriften

Hjørnesteinsbedriften Kongsberg Automotive (KA) er varslet å bli totalt avvirket innen ca. utgangen av 2017. Nye arbeidsplasser gjennom nye og eksisterende firma, i og utenfor kommunen, kan etableres i lokaler og eiendom her. Det krever imidlertid en særskilt innsats fra så vel næringsliv, offentlig virksomhet og ildsjeler. Omstillingsprogrammet og annen målrettet innsats vil være viktig å holde i gang, sannsynligvis også i flere år etter avviklingen av KA-Rollag.

4.2.2 Hytteutvikling, handel og service

Ny kommunedelplan for Vegglifjell gir mulighet for videre utbygging og utvikling av destinasjon Vegglifjell med ca. 1 000 nye hytteenheter. Flere andre hytteområder i kommunen har også potensial for utvikling og verdiskaping. Rollag er allerede en relativt stor hyttekommune med ca. 1900 hytter, og også nabokommunene har et betydelig potensial. Kongsbergregionen er en betydelig, tidlig og godt etablert hytteregion med mer enn 17 000 hytter, som kan oppnå god utvikling i en sterk konkurranse med andre hytteregioner. Regionen er fysisk nær et betydelig og voksende marked. Dette gir selvsagt et stort potensial både under byggeperioden, men ikke minst styrkes muligheten for bærekraft i drifts- og videreutviklingsfasen.

Hittil har fjellet vært viktig for minst tre generasjoner Rollinger. Andre viktige effekter er at det skaper tilbud i handelssentrum og bygdene som ellers ikke vil kunne bli like utviklet. Nettopp den varige verdiskapingen er sentral, også for destinasjonen Vegglifjell. En utredet plan for helårs tverrforbindelse mot Tinn, inkludert kombinert skitunnel som er i tråd med utviklingen i Norden og Europas langrennstilbud, kan gi Rollag særskilte muligheter for positiv utvikling, også for Kongsbergregionen som helhet. Bærekraften mht. miljø er forutsatt allerede avklart gjennom planprosessen for Vegglifjell, med tillegg av de føringene for utvikling som ellers må følges.

Utfordringen for Rollag kommune og aktørene blir å nyttiggjøre seg mulighetene for sosialt og økonomisk bærekraftige hyttesamfunn, og å kunne dra maksimal nytte av det i samfunnet Rollag forøvrig.

Fremover handler det om å fortsette et allerede godt arbeide fra allerede involverte aktører, og involvering av nye aktører. Samarbeid om markedsføring med de øvrige attraktive hytteområdene i nabokommunene som allerede er i gang, bør kunne videreføres og forsterkes. Interessant er også de nye samarbeidskonstellasjonene som er utløst i næringslivet omkring så vel bygg, anlegg, service og handel.

4.2.3 Godt offentlig tjenestetilbud

Kommunen har gode tjenester for innbyggere, både barn, unge, voksne og eldre. Kommunen har allerede besluttet både å se på videre samarbeid med nabokommuner og Kongsbergregionen for å sikre og videreutvikle dette tilbudet.

Samtidig gir både sentrale og regionale myndigheter, og kommunens økonomiske rammebetingelser, klare føringer for kommunens egenaktivitet for en positiv utvikling. Viktige grep er blitt tatt for å sikre et handlingsrom for utvikling gjennom egen kommuneøkonomi. I tillegg er det nå etablert en ekstra økonomisk og kompetansemessig bistand for positiv utvikling. Et tilsynelatende bredt engasjement i næringslivet og lokalsamfunn er på plass, omstillingsarbeidet er i en ny fase. Utfordringen blir å fortsatt dra i den samme retning mot en utvikling som bidrar til å nå målet om en positiv folketallsutvikling og økt sysselsetting.

Kommunens tjenestetilbud står helt sentralt for å gjøre kommunen attraktiv for både at dagens innbyggere velger å bli her, samt å gjøre seg attraktiv for ny tilflytting. Veksten i befolkningen på Østlandsområdet og i Buskerud vil etter all sannsynlighet fortsette. Utfordringen blir å gjøre totalpakken så interessant at folketallet stiger, også i Rollag kommune. Statistikken indikerer at trenden med nedgangen i befolkningstallet nå bør kunne ha blitt brutt, og innbyggertallet bør helst øke videre. I forbindelse med kommunens planstrategi er det derfor vektlagt både planer som direkte kan sikre og gi økt antall arbeidsplasser, men like fullt de planer som må til for å sikre blant annet et fortsatt godt tjenestetilbud, fortsatt god folkehelse, trivsel og utvikling blant innbyggerne og næringslivet, samt god beredskap og sikkerhet for innbyggerne, hyttebeboerne/tilreisende og næringslivet i kommunen. Også de statlige og regionale føringene er viktige å følge, for å sikre en positiv utvikling. Reguleringen av nye boligområder og privat engasjement for å utløse nybygging av boliger ansees som helt avgjørende for faktisk å utløse vekst i folketallet. Også andre grep gjennom boligplanen kan bidra positivt til dette i tiden som kommer.

4.2.4 Tiltrekke seg en tilstrekkelig stor andel av veksten i befolkningen

I Norge har folketallet passert 5,2 millioner innbyggere i 2016, og innbyggertallet har økt raskt de siste årene. Økningen fra 4 til 5 millioner skjedde over en vel 30 års periode. Det er nå en utvikling som viser lavere vekst i antall nye innbyggere.

5 Gjeldende planer, status og plan for revidering

Med bakgrunn i føringer, rammebetingelser og særskilte utfordringer nevnt ovenfor, har man valgt å gjennomgå de viktige og overordnede planer som allerede er etablert. Videre er det vurdert behov for rullinger eller revisjon av eksisterende planer. I tillegg er det tatt med de nye planer som er sentrale eller lovpålagte å etablere i inneværende valgperiode. **Det vises til vedlegg 1.**

Nærmere beskrivelse av de enkelte planenes formål, begrunnelse for utarbeidelse, rullering eller revidering er utdypet i de kommende kapitler. Enkelte temaplaner foreslås å innlemmes i overordnede planer ved framtidig rullering.

Utover de planene som står i tabellen her, har kommunen flere planer som er viktige for den sektor og målgruppe de er etablert for, men som er underordnet de overordnede planene. Disse er ikke medtatt i planstrategidokumentet. Dette for at planstrategidokumentet kan være det ene overordnede dokumentet som tas opp til rullering i forbindelse med starten av hver valgperiode. De underordnede planene har ofte et behov for hyppigere rullering, eller lettere kan slås sammen med andre, eller bli del av interkommunale planer gjennom valgperioden.

Det presiseres at planstrategien ikke er bindende, og kommunen står fritt til annen prioritering av planarbeid, rullering, revisjon mv gjennom valgperioden. Oversikten skal bidra til bedre oversikt over planene, plansystemet og mulighet for prioriteringer.

5.1 Økonomiplan og kommuneplanens samfunnsdel

Økonomiplan og handlingsprogram rulleres hvert år (vedlegg 1, pkt. 1). Kommuneplanens samfunnsdel (vedlegg 1, pkt. 2) anbefales rullert i forbindelse med nedleggingen av KA-Rollag og plan for dette, i løpet av 2017 til 2018. Det forventes at man da har en bedre basis og kunnskap for å kunne stake ut videre kurs i en fortsatt aktiv omstilling av samfunnet og næringslivet i Rollag.

5.2 Samfunnssikkerhet

Samfunnssikkerhet er del av de særlig viktige føringene fra stat. Både de klimatiske endringer vi opplever (skred, flom), betydningen av infrastruktur i funksjon, og viktig kraftindustri i kommunen og i dalen for øvrig, er momenter som forsterker behovet for å ha en god og operativ plan for beredskap, forebygging og håndtering. Aktuelle hendelser som kan inntreffe må analyseres og beredskapsplaner må etableres for å sikre innbyggere, virksomheter og tilreisende tilstrekkelig sikkerhet. Kommunen har en særskilt rolle og ansvar i dette arbeidet.

Et høyt antall fritidsbeboere i perioder av året og ukedagene, gjør at Rollag må ha et særskilt fokus på samfunnssikkerhet også i forhold til dette. Et samarbeid på tvers av flere etater, samt frivillige er sentralt. I tillegg forutsettes det forebygging og beredskap også fra den enkelte innbygger, grunneiere, virksomheter mv for å unngå farer.

Med bakgrunn i de generelle føringene fra stat har Rollag prioritert å rullere Risiko- og sårbarhetsanalysen i 2016 (vedlegg 1, pkt. 3). Videre ønskes det å etablere en egen beredskapsplan for skogbrann og for hytteområder i 2016 (vedlegg 1, pkt. 17)

Samfunnssikkerhet er for øvrig et moment som må være gjennomgående tema i nær alle kommunale planer og vedtak, og kommunen må fortløpende vurdere behov for justeringer.

5.3 Folkehelse

Med bakgrunn i kjent utvikling for folkehelse i kommunen, samt statens føringer om å særskilt fokusere på dette temaet, må Rollag kommune inkludere folkehelse og universell utforming i alle kommunens planer, utover i de konkrete vedtak. Det er valgt å ikke foreslå folkehelse som egen plan, men implementering av folkehelsearbeidet i det generelle planarbeidet, og det er hjemlet i pbl. § 3-1. Denne implementeringsmåte er valgt i samråd med sentrale myndigheter.

Numedalskommunene har valgt å igangsette et eget flerårig prosjekt på folkehelse, for aktiv medvirkning og for å få viktige grunnlagsdata og innspill i arbeidet med folkehelse og forebygging.

5.4 Planbehov og forhold til andre planprosesser lokalt og regionalt

5.4.1 Omstillingsarbeidet

Det pågående arbeidet med utviklings- og omstillingsarbeidet for Rollag vil sannsynligvis også framover gi viktige føringer for kommunens øvrige planer og arbeid. Omstillingsplanen 2016-2020

(vedlegg 1, pkt. 9) er nylig revidert og vedtatt. Det foreslås rullering av denne allerede i 2017. Handlingsprogrammet (vedlegg 1, pkt. 10) rulleres årlig.

5.4.1 Kommunereform og interkommunalt samarbeid

Planbehovet vil kunne endres ut fra så vel kommunereform, fylkeskommune-struktur, regionalt samarbeid og annet interkommunalt samarbeid. I planstrategien er det pekt på planer som kan egne seg å gjennomføre, helt eller delvis, i et interkommunalt samarbeid.

5.5 Nødvendige nye planer, rullering og revisjon av planer i valgperioden

Det vises til vedlegg 1, for tabell med oversikt og oppsummeringer. Nedenfor gis det en nærmere utdyping omkring planens formål, status og gyldighetsperiode, samt behov for utarbeidelse, rullering eller revisjon. Tabellen viser også hvorvidt planen er lovpålagt eller ikke.

Vedlegg 1 angir på samme måte som her, hvorvidt planen er lovpålagt (*) eller ikke, om den er/bør være interkommunal (IK) (IK (?), bør skje i samarbeid med øvrige forvaltningsnivå (**), hvorvidt den skal etableres som ny plan (Ny), rulleres (Rull.) eller revideres (Rev.), samt hvilket år eller periode man forventer planarbeidet arbeidet skal skje.

De omtalte planene nedenfor er nummerert i henhold til oversikten i vedlegg 1.

1. Økonomiplan og handlingsprogram

Planen er omtalt som økonomiplan, men er i praksis handlingsdelen av kommuneplanen med økonomiplan etter kommuneloven. Planen rulleres årlig gjennom valgperioden, normalt samtidig med årlig budsjett. Planen er lovpålagt.

2. Kommuneplanens samfunnsdel (2011-2021)

Planen tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Planen ble vedtatt i 2011 og det legges opp til rullering av denne i 2017-2018, med hovedfokus på næringsutvikling. Dette tidspunktet ansees som aktuelt ut fra planlagt avvikling av hjørnestensbedriften KA-Rollag og omstillingsprogrammets erfaringer.

3. Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) med beredskapsplaner

Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS).

Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen etter § 14 i lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), skal kommunen utarbeide en beredskapsplan. Den skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og plan for informasjon til befolkningen og media.

Det planlegges rullering i 2016. Planen er lovpålagt.

4. Plan for helse, miljø og sikkerhet

Planen for helse, miljø og sikkerhet angir rammer og rutiner for å ivareta dette i kommunens ulike virksomheter. Planen ble vedtatt i 2011 og ansees som gyldig gjennom også inneværende valgperiode. Administrasjonen tar imidlertid planen opp til årlig vurdering om det er behov for rullering/oppdatering. Planen er lovpålagt.

5. Kommuneplanens arealdel (2002-2015)

Planen viser sammenhengen mellom samfunnsutvikling og arealbruk innen kommunen, og den angir hovedtrekkene i arealdisponering og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny bruk som kan settes i verk, samt viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Den har ikke vært rullert siden 2002, og det er naturlig å rullere den i inneværende valgperiode. Det forutsettes tid for i alle fall en oppstart av flere andre planprosesser, slik at dette kan bli innspill til arealdelen, herunder strategisk næringsplan, sentrumsplaner og omstillingsarbeidet. Rullering planlegges gjennomført i perioden 2016-2017. Planen er lovpålagt.

6. KDP Vegglifjell (2010)

Planen viser sammenhengen mellom utvikling og arealbruk innen området Vegglifjell, og den angir hovedtrekkene i arealdisponering og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny bruk som kan settes i verk, samt viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene. Planen er utarbeidet og vedtatt relativt nylig, og forventes å ha gyldighet ut hele valgperioden. Planen er ikke lovpålagt (som selvstendig kommunedelplan, da den kunne vært del av kommuneplanen), men gir mulighet for en tilpasset, helhetlig og styrt plan utvikling av kommunens største hytte- og reiselivsområde (potensielt "destinasjon Vegglifjell). Det kan være aktuelt å legge opp til rullering i 2020-2021 (neste valgperiode).

7. KDP randområde Trillemarka

Planen viser sammenhengen mellom utvikling og arealbruk, samt vern, innen området nærliggende Trillemarka Rollagsfjell. Planen ble vedtatt i forkant av verneprosessen, men det er gjenstående innsigelser på mindre deler av planen. Planen kan enten være selvstendig kommunedelplan, eller man kan velge å la den inngå i kommuneplanens arealdel. Uavhengig av endelig valg på dette, må det i det uansett fremforhandles arealavklaringer og forutsetninger på de områder som per i dag har innsigelse fra fylkesmannen. Det vil tas stilling til egen plan eller innlemmelse i arealplanen for kommunen i forbindelse med oppstart av rullering av kommuneplanens arealdel i 2016-2017.

8. Sentrumsplaner Rollag og Veggli

I henhold til kommuneplanens samfunnsdel (vedtatt 2011) ble det anbefalt å gjennomføre en tettstedsplan for både Rollag og Veggli sentrumsområder, og eventuelt omkringliggende arealer. Planarbeidet er gjennomført som forstudier, samt forprosjekter og hovedprosjekter. Foreløpig har det ikke utløst behov for formalisering i nye reviderte reguleringsplaner, som bør igangsettes hvis det skulle bli ønske og behov for tiltak som forutsetter dette. Foreløpige planer har hatt fokus på innhold, funksjoner, nødvendig arealdisponeringer og vurdering av ytre fysiske avgrensninger. Kommuneplanens arealdel og arbeid med dette fra 2016 vil også kunne være utløsende for dette behovet. Sentrumsplanene er ikke lovpålagt, men nødvendig for planmessig videreutvikling av sentrumsområdene.

9. Omstillingsplanen 2016-2020

Planen ble vedtatt i 2016 og er knyttet til kommunens ekstraordinære innsats omkring næringsutvikling, industriutvikling, bolyst og stedsutvikling. Omstillingsstatusen ble oppnådd i 2011 med formål om å snu en lengre negativ trend. I forbindelse med planlagt avvikling av KA-Rollag i løpet av 2017, er det planlagt en revidering av omstillingsplanen samme året.

10. Handlingsprogrammet for omstillingsplanen

Årlig handlingsprogram for omstillingsplanen rulleres årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen.

11. Trafikksikkerhetsplan 2014-2017

Planen gir oversikt over aktuelle tiltak og planer for tiltak for økt trafikksikkerhet og sikring av barns skoleveg i kommunen. Planen ble rullert i 2014 og det planlegges ny rullering i 2017. Planen er

lovpålagt, og er i tillegg nødvendig for å kunne utløse eksterne tilskudd for planlegging og gjennomføring av tiltak.

12. Klima og energiplan (2012)

Planen er grunnlag for kommunens strategiske og konkrete arbeid for å redusere utslipp av klimagasser, reduksjon av energiforbruk mv, både i egen virksomhet og i Rollag som samfunn. Den er vedtatt i desember 2011. Planen bør rulleres i 2017, gjerne som en interkommunal prosess, men med utarbeidelse av kommunale planer. Planen er lovpålagt.

13. Investeringsplan vei (2009)

Planen gir oversikt over kommunale veier og parkeringsplasser, samt en prioritert anleggs- og vedlikeholdsplan med investeringsoversikter. Planen vil rulleres i 2016. Planen er ikke lovpålagt, men gir grunnlag for prioriteringer, og kan evt. bidra til utløse eksterne tilskudd for gjennomføring av tiltak.

14. Investeringsplan vannforsyning (2008-2012)

Planen gir oversikt over kommunes anlegg med investeringsplaner og større vedlikeholdsoppgaver knyttet til vannforsyning i perioden. Planen vil rulleres i 2016, og da innlemme plan for anlegg og vedlikehold av infrastruktur for avløp og overvann. Planen er ikke lovpålagt, men gir grunnlag for prioriteringer.

15. Beredskapsplan – skogbrann og hytteområder

Det ansees som viktig å etablere en ny beredskapsplan knyttet til skogbrann og hytteområder. Det planlegges gjennomført i 2016-2017. Det vurderes som aktuelt å gjennomføre prosess og eventuelt plan i samarbeid med nabokommunene. Planen er ikke lovpålagt, men gir grunnlag for bedret beredskap, prioriteringer og avklaring på mulige samarbeidsområder med nabokommunene.

16. Boligplanen (2013-2020) med handlingsdel (2014-2015)

Boligplanen er et verktøy for å beskrive og analysere boligsituasjon og konkretisere mål og tiltak for å nå kommunens overordnede målsettinger. Handlingsdelen er ytterligere operasjonalisert aktivitetsplan og den ble vedtatt i 2014. Det tas sikte på rulling av boligplanen med handlingsdel i 2017. Planen er ikke lovpålagt, men viktig for å bevisstgjøre, tilrettelegge for private aktører, klargjøre roller og prioritere kommunal innsats og på satsningsområdet. Det inkluderer eksempelvis også boligmasse innen helse- og omsorg (Bygdeheimen mht vedlikehold/opprustning og evt framtidig nybygg), og planen koordineres med sektorplaner og med private aktører (Rollag boligstiftelse m.fl.).

17. Barnehageplan (2012-2016)

Planen er et overordnet styringsdokument for langsiktig planlegging av barnehagetilbudet. Planen er ikke lovpålagt, men er et viktig styringsdokument for barnehagens øvrige planlegging. Planen vil rulleres i 2016 og inkludere en utredning på hvorvidt Rollag skole kan være egnet ny lokasjon for denne barnehagen.

18. Handlingsplan mot mobbing – for trivsel (2012-2016)

Planen vil gi beskrive skolens arbeid for å forebygge, avdekke og løse mobbesaker. Planen ble sist rullert og vedtatt i 2015, og det legges opp til ny rulling i 2018. Planen hører for øvrig sammen med rulling av ordens- og andre reglementer. Planen er lovpålagt.

19. Kvalitetsutviklingsplan for skolene i Numedal (2012-2020)

Planen er laget for å sikre at elevene i Numedal skal ha høyt kunnskapsnivå og et godt læringsmiljø. Planen skal inkludere satsningsområder og tiltak som kan heve kvaliteten på undervisningen og videreutvikle det gode læringsmiljøet.

Planen ble vedtatt i 2012. Det forventes rullering i 2020, evt. tidligere hvis behov, for å sikre et langsiktig utviklingsarbeid. Planen er en interkommunal plan. Planen er ikke lovpålagt, men anbefalt å utarbeide av også sentrale myndigheter.

20. Plan for skolefritidsordningen (2016-2020)

Planen er under arbeid for å sikre et godt SFO-tilbud og ønskes vedtatt i løpet av 2016 som en interkommunal plan i Numedal. Den vil skissere mål for kvalitet i SFO og hvilke tiltak som må settes i verk for å nå målene. Planen er ikke lovpålagt.

21. Helse- og omsorgsplan

Planen vil utarbeides og inkludere tidligere selvstendige planer. Det er vurdert som egnet og fornuftig å sørge for en mer helhetlig plan med tilhørende handlingsplan (årlig rullering). Deler av planprosessen, muligens også felles plandokumenter, vil kunne skje i et interkommunalt samarbeid. Det tas sikte på at revisjonen av planene til ett felles og helhetlig plandokument vil kunne gjennomføres i 2017-2018. Dette må avklares nærmere med aktuelle samarbeidende kommuner. Plan for psykisk helse, rus og vold i nærrelasjoner (2012-2016) og andre planer bør integreres i en helhetlig Helse- og omsorgsplan. Nedsatt politisk arbeidsgruppe vil sammen med administrasjonen og nabokommuner måtte avklare planomfang og avgrensninger. Planen og tilhørende handlingsplan er lovpålagt.

22. Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Planen vil angi kommunens rusmiddelpolitikk med handlingsplan for forebygging og virkemidler for hjelp med hensyn til misbrukere og pårørende, herunder barn. Planen er ikke utarbeidet, men ønskes utarbeidet i et interkommunalt samarbeid, hvor også NAV og kommunehelsetjenestene og sentraladministrasjonene inngår. Tidspunkt for etablering av planen er ikke bestemt, men ønskes utarbeidet i 2017, senest innen valgperioden. Planen er ikke lovpålagt, men er anbefalt, også som førende for alkoholpolitisk handlingsplan (nr. 23), som er en lovpålagt plan. Se nedenfor. Det vil også være aktuelt å vurdere å innlemme rusmiddelpolitisk handlingsplan i plan for psykisk helse, rus og vold i nærrelasjoner, jf plan 21 ovenfor. Det vil tas endelig stilling til dette i forbindelse med oppstart av det ønskede interkommunale plansamarbeidet.

23. Alkoholpolitisk handlingsplan (2012)

Planen regulerer kommunens alkoholpolitikk. Planen rulleres hvert fjerde år, før nye salgs- og skjenkebevillinger behandles. Denne planen bør ta utgangspunkt i en overordnet ruspolitisk handlingsplan (plan nr. 22). (Vi har ikke denne planen). Det planlegges rullering i 2017. Planen er lovpålagt.

24. Den kulturelle skolesekken

Planen skal bidra til at alle skoleelevene får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag, både oppleve, gjøre seg kjent med og utvikle forståelse for kunst- og kulturuttrykk av alle slag. Ny plan er under arbeid og blir ferdig i 2014. Det tas sikte på rullering i 2017. Planen er ikke lovpålagt, men bidrar til en helhetlig prioritering av innhold og tema for skoleelevene gjennom sin skoletid. I tillegg skal kommunen ha en slik plan for å få midler til arbeidet med DKS fra Buskerud fylkeskommune.

25. Kommunedelplan (KDP) for idrett og fysisk aktivitet (2011-2014) med handlingsprogram

Dette er en plan for friluftsområder, idrettsanlegg, arbeid blant lag og foreninger mv. Handlingsprogrammet rulleres årlig i hele perioden. Planen er ikke lovpålagt, men er en forutsetning for å søke og kunne oppnå økonomisk støtte fra spillemidler mv. Plan for 2016-2019 rulleres i 2016.

26. Plan for bosetting og integrering (Flyktningepan) (2012)

Planen er interkommunal, i samarbeid med Flesberg kommune. Rullering ses i samarbeid med deltagelse i KS Effektiviseringsnettverk og utarbeidelse av Tjenesteanalyse. Dette skjer i fellesskap mellom både kommunene Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal, men planen blir sannsynligvis felles for Rollag og Flesberg kommuner. Det tas sikte på politisk behandling våren 2017. Planen tar utgangspunkt i introduksjonsloven, som ivaretar målsetting om opplæring i norsk- og samfunnskunnskap. Det for å sikre deltagelse i arbeids- og samfunnslivet, økonomisk selvstendighet og en god integrering. Planen er ikke lovpålagt, men anbefalt.

27. Felles kulturplan for Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal kommune (Numedal)

Det tas sikte på å utarbeide en ny og felles kulturplan for kommunene Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal i løpet av 2017. Planen er ikke lovpålagt, men vil gi grunnlag for viktige prioriteringer og et effektivt samarbeid mellom kommunene.

28. Skiltplan

Skiltplanen gir ideer, kunnskap, føringer og grunnlag for en mer enhetlig skilting i hele kommunen, uavhengig av eierskapet til skiltingen. Planen legges fram for sluttbehandling i 2016. Det ansees ikke som nødvendig å rullere planen innen valgperioden. Planen er ikke lovpålagt, men ønsket for å få en mer enhetlig og juridisk holdbar føring for skilting innad kommunen.

29. Kulturminnevernplan

Rollag kommune har en rekke kulturminner og Riksantikvaren og Buskerud fylkeskommune anbefaler å utarbeide en plan for kulturminnevern i alle kommuner. Flesberg kommune kan være aktuell samarbeidspartner for utvikling av slik plan, og det finnes økonomiske støttemuligheter for gjennomføring av en slik kulturminnevernplan. Planen er ikke lovpålagt, men planen kan igjen bidra til økt mulighet for at eiere av viktige kulturminner kan oppnå kunnskap, veiledning og evt. økonomisk støtte for å ta vare på disse for fremtiden. Gjennomføring av planprosessen bør kunne skje i løpet av 2017-2018, forutsatt ekstern finansiering for gjennomføring av planfasen.

Øvrige planer

Oversikten i planstrategien over overordnede planer, viser hvilken bredde for virksomhet, og er nødvendige planer for Rollag kommune. Enkelte planer vil sannsynligvis komme i planperioden, uten at det står på vedlegg 1 i denne omgangen.

Flere underordnede planer er gjenstand for både utarbeidelse, revisjon og rullering i regi av administrasjonen for daglig drift og forvaltning. I planstrategien velges det å fokusere på de overordnede og særlig viktige planene i kommunen, hvor de folkevalgte kan og bør gjøre prioriteringer gjennom valgperioden.

5.6 Deltakelse i interkommunalt samarbeid om planarbeid

I Rollag kommunes planarbeid, er det særskilt viktig å gjøre bevisste valg på om utarbeidelsen av planene skal skje i kommunal regi eller interkommunalt samarbeid. Det er gjort et bevisst valg på dette i forbindelse med arbeidet med planstrategien, og tabell i vedlegg 1 angir hvilke planer som vil utarbeides (eller rulleres) i interkommunale samarbeid.

Det må fortløpende vurderes om nye samarbeidsmuligheter gjør det mer egnet å gjennomføre nye planarbeid i fellesskap nabokommuner. Planstrategien er ikke bindende, og man kan dermed justere tidligere valg, underveis i hele valgperioden, om dette er hensiktsmessig.

6 Arbeidsform i forbindelse med gjennomføring av planene

Utover å ha en god plan, er hovedoppgaven å gjøre planen til virkelighet – å nå målene i praksis. Ved å ha en god plan, kan man også lettere justere gjennom rullering, revidering eller etablering av nye

planer, for å sikre å nå de langsiktige målene. Valg av arbeidsform er helt sentralt for effektiv gjennomføring og måloppnåelse. I arbeidet med overordnede strategier for Kongsbergregionsamarbeidet ble det oppsummert med følgende arbeidsformer eller kombinasjoner av dette, som man både kan velge å gjennomføre lokalt, eller i et samarbeid med andre:

- Forberede og sette på dagsorden
- Politisk tilstedeværelse, lobbyisme og politiske vedtak
- Administrativ samling og prioritering
- Prosjektrettet arbeid i fellesskap
- Programgjennomføring (et sett av flere prosjekter parallelt / i planlagt rekkefølge)
- Strategisk samarbeid, partnerskap, arena- og nettverksbygging
- Informasjon, planlegging, gjøre seg tilgjengelig for innspill/råd
- Interkommunalt plansamarbeid

Kongsbergregionsamarbeidet anmoder om at den enkelte kommune som inngår i samarbeidet, selv velger når en plan eller gjennomføring bør løftes opp og inn i et interkommunalt samarbeid, i et samarbeid mellom flere forvaltningsnivå mv.

Vedlegg 1 Planstrategi - tabell overordnede planer

Overordnede planer	Mrk	2016	2017	2018	2019	Senere
1 Økonomiplan	*	Rull.	Rull.	Rull.	Rull.	
2 Kommuneplanens samfunnsdel 2011-2021	*		Rull.			
3 Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) med beredskapsplaner	*	Rull.				
4 Plan for helse, miljø og sikkerhet (2011)						
5 Kommuneplanens arealdel	*	Rull.				
6 KDP Vegglijfjell (2010)						Rull. 20/21
7 KDP randområde Trillemarka, vurderes innlemmet i arealdelen		Rull.				
8 Sentrumsplaner Rollag og Veggli (består av flere reguleringsplaner)		Rev. ved behov				
9 Omstillingsplanen 2016-2020	*		Rev.			
10 Handlingsprogrammet for omstillingsplanen		Rull.	Rull.	Rull.	Rull.	
11 Trafikksikkerhetsplan	*, IK (?)		Rull.			
12 Klima og energiplan (2012)	*, IK		Rull.			
13 Investeringsplan vei (2009)		Rull.				
14 Investeringsplan vannforsyning (2008-2012). - Innlemmes også plan for avløp og overvann.			Rull.			
15 Beredskapsplan skogbrann og hytteområder	IK (?)	Ny				
16 Boligplanen (2013-2020) med handlingsdel (2014-2015)		Rull.				
17 Barnehageplan (2012-2016) - Herunder vurdere bruk av Rollag skole til formålet		Rull.				
18 Handlingsplan mot mobbing - for trivsel	*				Rull.	
19 Kvalitetsutviklingsplan for skolene i Numedal (2012-2020)	IK					Rull. 20
20 Plan for skolefritidsordningen 2016-2020	IK	Ny				Rull. 20
21 Helse og omsorgsplan, med handlingsplaner - Innlemmes dagens psykiatriplan, plan for helse, rus og vold i nærrelasjoner og evt. andre aktuelle plantema.	*IK (?)		Rev.			
22 Ruspolitisk handlingsplan	**		Ny			
23 Alkoholpolitisk handlingsplan (2012)	*		Rull.			
24 Den kulturelle skolesekken			Rull.			
25 KDP for idrett og fysisk aktivitet med handlingsprogram		Rull.				
26 Plan for bosetting og integrering (Flyktningeplan) (2012)	IK	Rull.				
27 Felles kulturplan for Flesberg, Rollag og Nore og	IK		Ny			

	Uvdal kommune					
28	Skiltplan		Ny			
29	Kulturminnevernplan	IK		Ny		

Forklaring til tegn/forkortelser:

*) Lovpålagt

***) Det bør være et samarbeid mellom NAV, kommunehelsetjenesten og sentraladministrasjonen og skje i et interkommunalt samarbeid

IK) Interkommunal plan. Et evt (?) anviser at det må avklares nærmere hvorvidt det bør skje helt eller delvis som interkommunal plan.

Ny) Utarbeidelse av ny plan

Rull.) Rullering av eksisterende plan

Rev.) Revisjon av eksisterende plan

Høringsinstanser, Planstrategi Rollag kommune 2016-2019, sendt 29.09.2016.

- BUSKERUD FYLKESKOMMUNE UTVIKLINGSAVDELINGEN
  - DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD
  - DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB)
  - FLESBERG KOMMUNE
  - FYLKESMANNEN I BUSKERUD
  - BARNEREPRESENTANTEN I ROLLAG KOMMUNE
  - KONGSBERG KOMMUNE
  - NORE OG UVDAL KOMMUNE
  - NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
  - ROLLAG HAVNEVESEN
  - ROLLAG OG VEGGLI IDRETTSLAG
  - SIGDAL KOMMUNE
  - STATENS VEGVESEN
  - TINN KOMMUNE
  - VEGGLI VEL
-

ROLLAG KOMMUNE

Vrågåvegen 10
3626 ROLLAG

Vår dato: 27.10.2016
Deres dato:

Vår referanse: 2010/1114-21
Deres referanse:

Vår saksbehandler:
Camilla Plocinski Nilsen, tlf. 32808666

Kommunal planstrategi 2016-2020 - Rollag kommune - høring - kulturminnefaglige innspill

Vi viser til oversendelse datert 29.09.2016 vedrørende høring av planstrategi for perioden 2016-2020 i Rollag kommune. Høringsfristen er satt til 31.10.2016.

Buskerud fylkeskommune gir her kulturminnefaglige innspill til planstrategien.

KULTURMINNEFAGLIGE INNSPILL

Regional kulturminneforvaltning i fylkeskommunen har ansvaret for å ivareta nasjonale og vesentlige regionale kulturminneinteresser i planarbeid som foregår i Buskerud. Kommunen har som planmyndighet et ansvar for å ta hensyn til disse interessene i sine planvedtak. Kommunen har i tillegg et ansvar for å ivareta lokale kulturminneinteresser i planarbeid og i planvedtak.

I nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging forventer også regjeringen blant annet at: «hensyn til tradisjonell bruk, kulturmiljø, estetikk, tilgjengelighet og universell utforming legges til grunn i planlegging av omgivelser og bebyggelse. Kulturminner og kulturmiljøer tas aktivt i bruk som ressurser i by- og tettstedsutviklingen.» I tillegg er det en forventning at «planleggingen bidrar til å unngå nedbygging av viktige naturtyper, friluftsområder, kulturlandskap og dyrka mark, og inngrep i viktige kulturminner og kulturmiljø.»

For at disse kulturminnehensynene skal bli godt ivaretatt, er det viktig at det finnes et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag for kulturminner i kommunen. Vi vil anbefale at et slik kunnskapsgrunnlag legges til grunn for utarbeidelse en egen kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer der kommunens viktigste kulturminneinteresser synliggjøres. En kommunal kulturminneplan vil både kunne brukes som et verktøy i planprosesser for å gi forutsigbarhet og tydelige rammevilkår for tiltakshavere og planleggere. I by- og tettstedsutviklingsprosjekter vil en slik plan kunne peke på viktige historiske bygninger og anlegg som vil være ressurser inn i utviklingsprosjekter. I tillegg kan planen være et formidlingsverktøy til bruk i opplevelsproduksjon, informasjons- og skiltingstiltak og som hjelpemiddel til planlegging av skoleprosjekter med fokus på lokalhistorie, miljø- og bærekraft mm.

På bakgrunn av dette ser vi det som svært positivt at Rollag kommune har lagt inn kommunedelplan for kulturminner i sin planstrategi.

Fylkeskommunen kan for øvrig bidra med faglig og økonomisk støtte til kommunedelplaner for kulturminner i Buskerud. Riksantikvaren har også en egen støtteordning.

Med vennlig hilsen

Turid Kolstadløkken
teamleder kulturminnevern

Camilla Plocinski Nilsen
kulturvernkonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Rollag kommune

3626 Rollag

Rollag kommune - Uttalelse til kommunal planstrategi 2016 - 2020

Bakgrunn

Fylkesmannen viser til brev av 29. september 2016 med forslag til planstrategi 2016 – 2020 i Rollag kommune.

Planstrategi er et verktøy for politisk prioritering av planoppgaver. *Kommunal planstrategi* T-1494 gir veiledning til hvordan planstrategien kan utarbeides etter bestemmelsene i § 10-1 i plan- og bygningsloven. Strategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i kommunestyreperioden.

Fylkesmannens kommentarer

Fylkesmannen viser til forslag til planstrategi for Rollag kommune. Her fremkommer det kort oversikt over hvilke utfordringer kommunen selv mener de vil stå ovenfor i fremtiden. Fylkesmannen viser til plan- og bygningsloven § 10 hvor det fremgår at en planstrategi bør inneholde en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling. Her vises det til kommunen sin langsiktige arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av planbehov er for neste periode.

Utfordringene som er beskrevet i planstrategien er i all hovedsak konsentrert rundt befolkningsvekst og næringsutvikling. I planstrategien bør kommunen drøfte de strategiske valgene kommunen ønsker å gjennomføre. Samtidig bør kommunen se helhetlig på utfordringene og potensialet kommunen har.

Når det gjelder arealplaner ønsker Fylkesmannen å vise til samordningsforsøket som pågår frem til 2017. Selv om kommunens planarbeid først startes opp senere enn 2016 oppfordres det likevel til å se på kommunens innstilling til gode og forutsigbare planprosesser. Fylkesmannen gir faglig råd om at dette bør inngå i strategidokumentet og at kommunen her viser en tydelig holdning til hvordan egne planprosesser og tidlig dialog med involverte statlige og fylkeskommunale parter kan bidra til mer effektive planprosesser. Fylkesmannen viser til samordningsforsøket og de rutiner for tidlige dialog- og drøftingsmøter det er lagt opp til med de regionale myndigheter for arealplansaker.

Folkehelse

Fylkesmannen viser til § 5 i folkehelseloven med krav til oversiktsarbeid over folkehelsestanden og påvirkningsfaktorer i kommunen. Utkast til planstrategi har vesentlig mangler vedrørende folkehelse. Vi kan ikke se at folkehelse er i tråd med § 6 i folkehelseloven som sier følgende: «Oversikten etter § 5 annet ledd skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i strategien, jf. plan- og bygningsloven § 10-1.»

Rollag kommune skal ifølge planstrategien fokusere på en kjent utvikling av folkehelse i kommunen. Videre vises det til at folkehelse skal tas inn i alle arealplaner. Fylkesmannen vil anbefaler at planstrategien tydeliggjør hvordan de konkrete folkehelseutfordringene utgjør grunnlaget for vurderingen av planbehovet. Videre bør kommunen konkretisere hvilke kjente utfordringer kommunen har innen folkehelse og hvordan kommunen har tenkt å møte disse utfordringene.

Fylkesmannen gir faglig råd om at det legges til rette for tverrsektorielt deltakelse i arbeidet med revidering av helse- og omsorgsplan.

Klima

Det er en nasjonal målsetting å redusere klimagassutslippene ved blant annet å redusere transportbehovet og legge til rette for energieffektive bygningsløsninger, jf. Meld. St. 21 (2011-2012) *Norsk klimapolitikk*, Meld. St. 13 (2014-2015) *Ny utslippsforpliktelse for 2030* og *Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*, vedtatt 26. september 2014.

I 2016 skal Fylkesmannen gi innspill til kommunenes arbeid med planstrategi slik at hensyn til klimaendringer ivaretas i planene. All planarbeid etter plan- og bygningsloven skal vise nødvendigheten av klimatilpasning og konsekvens av klimaendringene og nødvendige tiltak. Vi viser til

- Målsettingene i *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging* fastsatt 26. september 2014.
- Vurdere konsekvensene av klimaendringene jf. *Statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging i kommunene* fastsatt 4. september 2009.

Fylkesmannen ser det som positivt at revidering av klima- og energiplanen fra 2012 skal rulleres i 2017.

Naturmangfold, vassdrag og landskap

I Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet* – Norsk handlingsplan for naturmangfold legger regjeringen generasjonsperspektivet til grunn i forvaltningen av norsk natur. Dagens bruk av naturen skal være bærekraftig for blant annet å hindre at truede arter utrykkes og naturtyper forsvinner. Videre går det frem av *Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging* vedtatt 12. juni 2015 at kommunene skal identifisere viktige verdier av naturmangfold, landskap og friluftsliv og ivareta disse i kommunale planer. Samlede virkninger skal synliggjøres og tas hensyn til.

Friluftsliv

Fylkesmannen kan ikke se at friluftsliv har vært beskrevet i planstrategien. Rollag kommune har i dag ca. 2000 fritidsboliger fordelt i kommunen. Vi anbefaler at kommunen innarbeider stortingsmeldingen om friluftsliv, Meld. St. 18 (2015-2016) *Friluftsliv – Natur som kilde til*

helse og livskvalitet i planstrategien. Målet er at en stor del av befolkningen jevnlig skal drive med friluftsliv. Nærfriluftsliv bør prioriteres i det offentlige friluftsarbeidet. Fylkesmannen er positiv til at Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet med handlingsprogram er foreslått revidert i inneværende kommunestyreperiode. Vi minner i den sammenheng om viktigheten av å ivareta og videreutvikle grønnstruktur i tettsteder og kommunen oppfordres til å utarbeide grønnstrukturplaner for sine tettsteder. Vi anbefaler å tilrettelegge for at boligene har mindre enn 500 meter til nærmeste allmenne tilgjengelige grøntområde/friområde eller sammenhengende sti-/turveinett.

Samordnet areal og transport

Rollag kommune er i gang med rulleringen av kommuneplan. Videre har kommunen planer om å utarbeide sentrumsplaner for Rollag og Veggli. I den forbindelse anbefaler vi at kommunen innarbeider og tydeliggjør hvordan kommunen ser for seg at de skal bidra til at Norge når klimamålene som både Norge har vedtatt. I planstrategien bør kommunen utarbeide konkrete strategier for hvordan kommunen ønsker å nå disse målene.

I *Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2013/14* er det påpekt utfordringer ved å redusere biltransporten når 76 prosent av de som alltid har tilgang til bil kjører til jobben og bare åtte prosent av de med tilgang til bil bruker kollektivtilbudet. I enkelte deler av kommunen hvor kollektivdekningen er svært dårlig vil en utbygging medføre at fritidsreiser, handlereiser og jobbreiser vil bli gjennomført med bil. Fylkesmannen anbefaler kommunen å legge hovedutviklingen i kommunen til sentrale strøk med mulighet for fortetting og knutepunktutvikling.

Landbruk

Fylkesmannen kan ikke se at landbruk er nevnt i planstrategien. Vi viser til at Stortinget i desember 2015 vedtok en nasjonal jordvernstrategi som slår fast at årlig nasjonal omdisponering av dyrket mark ikke skal overgå 4000 dekar innen 2020. Det er en innstramming av tidligere nasjonal målsetting om at omdisponeringen ikke skulle overstige 6000 dekar, jf. Meld. St. nr. 9 (2011-2012) Velkommen til bords.

Fylkesmannen forutsetter at den nasjonale jordvernstrategien legges til grunn for videre arbeid med planstrategien og arealdisponeringen i kommunen. Vi anbefaler at kommunen gjennom sin arealplanlegging fastsetter en langsiktig avgrensning av de enkelte tettstedenes vekstområde mot dyrket mark og at alternativer vurderes før eventuell omdisponering.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen viser til avvik som ble gitt til den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen, i forbindelse med tilsyn. Vi viser til *Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret* (Sivilbeskyttelsesloven) og *Forskrift om kommunal beredskapsplikt*. I det videre arbeid vil *Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen* (DSB 2014) og *Risiko- og sårbarhetsanalyse Buskerud (FylkesROS)* (Fylkesmannen i Buskerud 2015) kunne være viktige hjelpemidler.

Det kan også være hensiktsmessig for kommunen å gjennomgå tidligere utredninger/analyser gjort i område- og detaljreguleringer. Dersom det i detaljerte planer eller andre hendelser i kommunen har blitt avdekket risikoområder av en viss karakter bør dette inkluderes i den helhetlige analysen.

Fylkesmannen viser til § 4-3 i plan- og bygningsloven om Samfunnssikkerhet og risiko og sårbarhetsanalyse ved utarbeidelse av planer for utbygging og temaveileder 12 – *Samfunnssikkerhet etter plan- og bygningsloven* fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i 2011. I veilederen fra DSB er det forslag til hvordan samfunnssikkerhet håndteres i planprosessene. Det foreslås blant annet at kommunen i planstrategiarbeidet kan vurdere å utarbeide egen kommunedelplan for samfunnssikkerhet. En slik plan kan inneholde helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan for kriseledelse for håndtering av mulige hendelser som avdekkes i analysen.

Fylkesmannen gir faglig råd om at samfunnssikkerhet og beredskap må inngå som et eget punkt i planstrategien.

Med hilsen

Eli Kristin Nordsiden
fagsjef

Geir Sørmoen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Mattilsynet	Postboks 1138 Flattum	3503	HØNEFOSS
Statens vegvesen	Serviceboks 723	4808	ARENDAL
Buskerud fylkeskommune	Postboks 3563	3007	Drammen

Rollag : 10.11.2016
Arkiv : 146
Saksmappe : 2016/785
Avd. : Sentraladministrasjonen
Saksbehandl : Espen Berg

Stedsutvikling: bo-, besøk- og næringslyst i Rollag kommune

MØTEBEHANDLING:		
<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>	<i>Utvalgssak</i>
Formannskapet	16.11.2016	70/16
Kommunestyre	24.11.2016	85/16

Utvalgsleders forslag til vedtak:

Prosjektet «Stedsutvikling: bo- besøk- og næringslyst» fase 1 (strategifase), gjennomføres i tråd med vedlagte prosjektplan.

Behandling i Formannskapet- 16.11.2016:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet- 16.11.2016 innstilling til kommunestyret:

Prosjektet «Stedsutvikling: bo- besøk- og næringslyst» fase 1 (strategifase), gjennomføres i tråd med vedlagte prosjektplan.

Saken gjelder:

Stedsutviklingsprosjekt i Rollag kommune

Fakta:

Stedsattraktivitet kan bli definert som et steds tiltrekningskraft og egenskaper som gjør at bedrifter, besøkende og bosetting ønsker å etablere seg og bli værende på et sted.

Telemarksforskning har utviklet en modell som gir økt forståelse av fenomenet «stedsattraktivitet» basert på mange års studier av flyttestrømmer, befolkningsutvikling og effektene av ulike vekststimulerende tiltak.

Modellen viser til følgende funn:

- Det er viktig med strategisk stedsutviklingsarbeid hvor kommunen samles om en stødig kurs og unngår skiftende og sprikende satsinger – som følges opp med faktiske tiltak.
- Kommunale utviklingsstrategier som har virket tidligere, virker nødvendigvis ikke i dagens samfunn.
- Kommuner som «lykkes» har en tendens til å være dyktige på (i) å jobbe helhetlig med bosted-, besøk-, og næringsattraktivitet; (ii) utvikle strategier som ikke «kopierer andre» men baseres på lokale verdier og fortrinn; og (iii) jobber felles mot et eller flere ambisiøse mål.
- Ensidig satsing på næringsutvikling vil bare føre til økt arbeidspending til stedet, mens folketallet kan synke.
- Generelt kan vi si at bostedsattraktivitet er viktigere for små steder og næringsattraktivitet for store.
- Å bli mer attraktiv handler rett og slett om å komme med noe helt nytt. Og det kreves faktisk ganske vesentlige endringer for å stikke seg ut, for alle steder satser på å bli mer attraktive.
- Tillit og samarbeid mellom politisk apparat, forvaltning, næringsliv, grunneiere og hyttefolk er en nøkkelfaktor.

Med denne bakgrunnen, ønsker omstillingsprogrammet å igangsette et prosjekt for «Stedsutvikling: bo-, besøk- og næringslyst Rollag Kommune».

Prosjektet skal ha som formål om å samle kommunens interessenter, fra beboere, ildsjeler, bedrifter, frivillighetsarbeid, politikere til offentlige instanser og utvikle en klar strategi på hva kommunens identitet er, og hvordan den skal utvikles videre for å øke kommunens attraktivitet. Her er det viktig at hele kommunen får mulighet til å gi innspill og at vi videreutvikler en «identitet» vi kan stå sammen om.

Prosjektet vil ha to faser:

- Fase 1: som omhandler mobilisering, utvikling av strategi, og forankring.
- Fase 2: implementering

Prosjektplan for fase 1 følger vedlagt saken.

Strategien skal inkludere konkrete prosjekter og tiltak som skal implementeres over en 3-årig periode. Strategien skal baseres på følgende kategorier:

- Besøkelselyst: hvordan øke attraktiviteten til Rollag for hyttebeboere og gjennomreisende;
- Bolyst: hvordan øke attraktiviteten til å bosette seg i Rollag, spesielt for ungdom og unge voksne (18-35); og
- Næringslyst: hvordan skape kultur for oppstartbedrifter og attraktiv næringskommune.

Strategien skal inkludere prosjekter og tiltak fra alle kommunens interessenter, inkludert velforeninger, næringsliv og privatpersoner. Strategien skal ikke være et dokument for kommunens administrasjon eller pålegge kommunen ekstrakostnader, men samle alle kommunens aktører rundt hvordan vi sammen ønsker å utvikle kommunen videre.

Strategien vil også legge føringer for hvordan omstillingsprogrammet kan bidra i prosessen, samt så mye som mulig identifisere eksterne finansieringskilder for ulike tiltak og prosjekter.

På dette grunnlaget la omstillingsprogrammet ut en utlysning på Doffin med rammeavtale opp til kr 1,7 millioner fordelt over tre år. Rammeavtalens størrelse betyr ikke at midlene er tilgjengelig per dags dato eller at prosjektet blir på den størrelsen, men gir muligheter til å jobbe langsiktig med de samme aktørene over tid.

Utlysningen resulterte i fem tilbydere hvor tre ble invitert til intervju/forhandling med tre aktører. Alle tre tilbyderne var godt kvalifiserte.

Etter en evaluering av tildelingskriteriene oppgitt i konkurransegrunnlaget, er Papirbredden innovasjon AS med Trøbbelskyter AS som underleverandør valgt som best rangerte leverandør på rammeavtalen.

Vinner vurderes å ha en god løsningsbeskrivelse. Betydelig kompetanse og praktisk erfaring med sted og kulturutvikling, samt etablering og drift av møteplasser og festivaler. Fokus på «show, dont tell» og utvikling av møteplasser som driver i næring-, kultur- og stedsutvikling. Betydelig erfaring med bærekraft og utvikling av rimelige løsninger med nasjonale ringvirkninger. Når det gjelder pris ble vinner rangert som nummer 2.

Leva urban design ble rangert som nummer 2: Tilbyder har en god løsningsbeskrivelse. God kompetanse på forholdet mellom fysiske plasser og opplevelser. God erfaring med etablering av fysiske møteplasser. Spennende tilnærming med sterk teoretisk bakgrunn på stedsutvikling. Tilbyder lå lavest i pris.

Dinamo er rangert som nummer 3. Tilbyderen har god løsningsbeskrivelse. Betydelig kompetanse og erfaring med markedsføring og PR samt opplevelsesbaserte prosjekter. Betydelig erfaring med å identifisere, utvikle og realisere ringvirkninger og kommersielle effekter av attraksjoner/destinasjoner/enkeltarrangement. Dinamo var høyest i pris, så dette var utslagsgivende for rangeringen av deres tilbud.

Avrop på avtalens øvrige tiltak vil da skje etter følgende metode.

a) Oppdragsgiver kan tildele oppdrag til avtaleleverandør i rangert rekkefølge (fossefallsmetoden)

- 1 Papirbredden Innovasjon
- 2 Leva Urban design
- 3 Dinamo

Eller b) Utlyse minikonkurranse mellom alle tre avtaleleverandørene. Med en innleveringsfrist på minimum 7 dager.

Det er ønskelig å benytte, best rangerte leverandør, Papirbredden innovasjon med underleverandør til fase 1 – strategikutvikling bo-, næring- og besøkeslyst.

Prosjektets fase 2 vil være implementering av tiltak og prosjekter som spesifisert i strategien utviklet under Fase 1. De ulike tiltak og prosjekter kan være i samsvar med andre aktiviteter eller gjennomføres som separate prosjekter.

Omstillingsprogrammet ønsker med dette å gå i gang med fase 1 av prosjektet: strategifasen. Kostnadsrammen på fase 1 er opp til kr 350 000. Omstillingsprogrammet vil bidra med kr 150 000. Det er tenkt å få ekstern finansiering for de resterende kr. 200 000 fra Buskerud fylkeskommune.

Saksbehandlers vurdering:

Erfaringer fra stedsutvikling viser til behovet for at kommunen samler seg rundt en felles strategi for å videreutvikle stedets attraktivitet. Tilnærmingen til dette prosjektet hvor alle kommunens aktører (privatpersoner, velforeninger, næringsliv, etc.) er med og synliggjøres en aktiv rolle i prosjektet videre er viktig for realiteten i et slikt initiativ.

For å lykkes med et slikt prosjekt er det viktig med forankring og eierskap igjennom hele kommunen. Derfor ønsker omstillingsprogrammet at Rollag kommune med rådmann står som eier av prosjektet, hvor omstillingsleder vil være prosjektansvarlig.

Det er ønskelig at prosjektet forankres og vedtas i kommunestyret før oppstart.

Denne fasen (fase 1) vil konkludere med en strategi som skal legges fram for kommunestyret for innspill og vedtak. Strategien skal inkludere konkrete prosjekter og tiltak som skal implementeres over en 3-årig periode. Det skal utarbeides et forslag til prosjektplan for fase 2 (implementeringsfasen) som grunnlag for beslutning om videreføring.

Rollag kommune har begrenset med midler og har derfor ikke mulighet til å ta på seg ekstrakostnader. En slik strategi vil også være med å synliggjøre bedre hvordan kommunen og omstilling kan bidra på best mulig måte for å effektivisere eksisterende bruk av midler bedre.

Konklusjon:

Prosjektet «Stedsutvikling: bo- besøk- og næringslyst» fase 1 (strategifase), gjennomføres i tråd med vedlagte prosjektplan.

Vedlegg:

- Prosjektplan for utvikling av strategi i prosjektet: Kultur som stedsutvikler: Bo-, næring- og besøkelseslyst i Rollag kommune, datert 25.10.2016

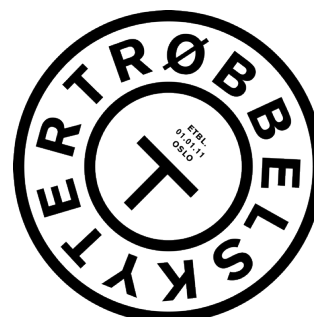
Prosjektplan for utvikling av strategi i prosjektet:

Kultur som stedsutvikler: Bo-, næring- og besøkslyst i Rollag Kommune

Drammen

25.10.2016

PROSJEKTPLAN FOR UTVIKLING AV STRATEGI I PROSJEKTET:	1
Kultur som stedsutvikler: Bo-, næring- og besøkelserlyst i Rollag Kommune.....	1
1 MÅL OG RAMMER	3
1.1 Bakgrunn for prosjektet	3
1.2 Effektmål	3
1.3 Resultatmål.....	3
1.4 Rammer og avgrensing.....	4
2 ORGANISERING AV PROSJEKTET	4
2.1 Organisasjonskart	4
2.2 Prosjekteiere.....	4
2.3 Prosjektansvarlig (PA)	4
2.4 Prosjektleder (PL).....	4
2.5 Styringsgruppe (SG).....	5
2.6 Arbeidsgrupper og referansegruppe.....	5
3 PROSJEKTOPPFØLGING	5
3.1 Beslutningspunkter	5
3.2 Statusrapportering.....	5
3.3 Milepæler	5
4 MÅLGRUPPER INTERESSENER OG KOMMUNIKASJONSSTRATEGI	6
4.1 Hvilke målgrupper er det i prosjektet?	6
4.2 Interessentanalyse	6
4.3 Kommunikasjonsstrategi.....	6
5 RISIKOVURDERING	7
6 GJENNOMFØRING	8
6.1 Ressurs og kompetanseplan	9
7 ØKONOMI	9

1 Mål og rammer

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Rollag fikk i 2011 omstillingsstatus som følge av sysselsetting- og befolkningsnedgang over lengre tid. Med bakgrunn i dette er det etablert et omstillingsprogram hvor det er ønske om å utvikle en strategi med definerte tiltak som skal bidra til å snu de negative trendene. Det er ambisjon om å etablere 70 nye arbeidsplasser og en økning i innbyggertall til 1500 innen 2020.

Det er definert følgende innsatsområder for prosjektet:

- I. Bolyst
- II. Besøkelseslyst
- III. Næringslyst

I arbeidet med utvikling av strategien skal det legges vekt på å fremme de kvalitetene som finnes i kommunen for å nå målene om økt tilflytting, skape lokal forankret kultur. Det er snakk om å utvikle en forståelse, motivasjon og mål for innsatsområdene i prosjektet. Det definerer vi som å skape en kultur som samler krefter i kommunen og Numedalen. Kultur i Rollag handler om samarbeidskultur, tillitskultur, nærings-, innovasjons-, våge og støttekultur som sammen skal virke og gi bo-, næring- og besøkelseslyst.

Det er i Rollag og i regionen en rekke aktører og etableringer som etter vår oppfatning danner et meget godt grunnlag for en satsing på næringer, tilflytting, kultur- og naturopplevelser og lokal samfunnsutvikling. Rollag og regionen har et stort potensiale for utvikling og økt kommersialisering innenfor eksisterende og nye næringsetableringer.

Vi viser også til tilbudet fra Papirbredden Innovasjon as (PI) og Trøbbelskyter as (TS) hvor det beskrives tiltak og metoder som vil være naturlig å benytte i fase 1 og fase 2 av prosjektet i Rollag kommune.

1.2 Effektmål

Effekten av strategiprojektet skal være:

- Forankre og sikre medvirkning fra lokale krefter
- Kjennskap til prosjektet og behovet for tiltak som styrker Rollag
- Fulle ut og forankre det manglende ordet i setningen "Rollag er,,,,,!"
- Tydeliggjøre og kommunisere Rollag sin identitet

1.3 Resultatmål

Det skal i strategiprojektet nås følgende resultat:

- Klart mandat for fase 2 og gjennomføring av prosjekter som skal styrke formål
- Tiltaksplan med konkrete oppgaver for fase 2
- Konkrete mål for resultat i prosjekter i fase 2 med tidfesting
- Etablere en klar kommunikasjonsplan for prosjektet

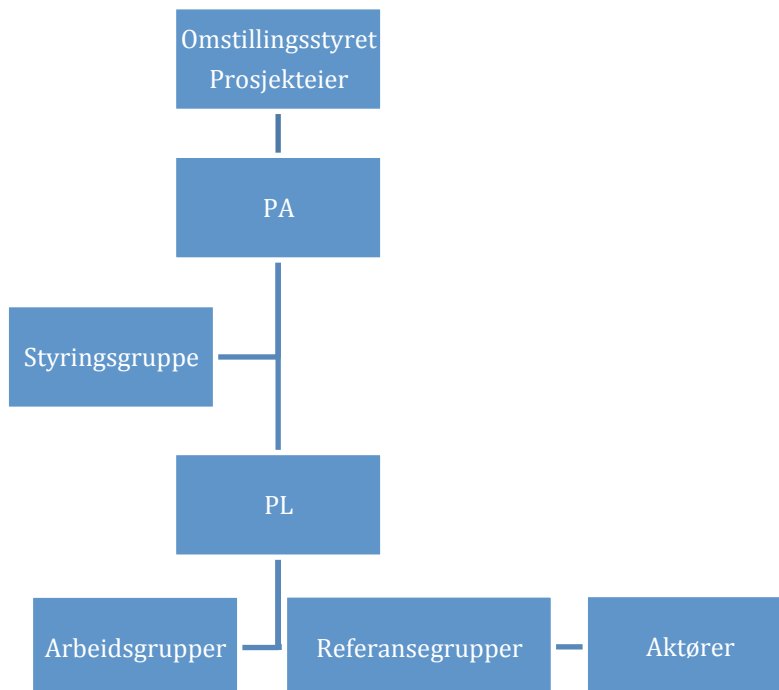
1.4 Rammer og avgrensning

Det er allerede gjennomført prosjekter med fokus på omstilling i Rollag og Numedal. I prosjektet vil det være nødvendig å sette klare grenser for hvilke av de fire områdene som det fokuseres på til hvilken tid. Dette må henge sammen med finansiering og måloppsettelse for delprosjektene.

De enkelte satsningsområder er ikke isolert fra hverandre og det er viktig at det i strategiprojektet vektlegges de synergieffekter man kan ta ut mellom disse. Det overordnede målet er å utvikle hele Rollag og la aktiviteter understøtte og bygge på hverandre.

2 Organisering av prosjektet

2.1 Organisasjonskart

2.2 Prosjekteiere

Rollag Kommune er prosjekteier og sikrer finansiering og andre rammebetingelser for prosjektet.

2.3 Prosjektansvarlig (PA)

Prosjektansvarlig og bindeledd til prosjekteier er Espen Berg fra Rollag Kommune utnevnt som PA. Prosjektansvarlig har totalt prosjektansvar og svarer for prosjektets økonomi og overordnede beslutninger, fremdrift og resultater. PA er PL sin overordnede i prosjektorganisasjonen.

2.4 Prosjektleder (PL)

Prosjektlederrollen er lagt til PI, og Gunnar Grinaker er utnevnt som prosjektleder. PL har det operative ansvaret for prosjektet, men vil organisere gjennomføringen av prosjektledelse basert på nødvendig kompetanse etter oppgave med ressurser fra TS og PI.

2.5 Styringsgruppe (SG)

SG er i prosjektet underlagt prosjektansvarlig. Denne gruppen skal være rådgivende og støtte prosjektet. Gruppen har som oppgave og sørge for at aktuelle problemstillinger settes på agendaen slik at prosjektleder i arbeidet med prosjektet holder fremdrift. I styringsgruppen er disse personene utpekt ved prosjektstart. Det kan legges til flere ressurser ved behov.

- Samfunns utvikler, Dag Åsmund Bilstad
- Kultur konsulent, Linda Gudvin
- Omstillingsleder, Espen Berg

2.6 Arbeidsgrupper og referansegruppe

Det er i prosjektet lagt opp til tett samarbeid mellom SG og PL sine ressurser i TS og PI. Som en følge av fase 1 i prosjektet vil det være ønskelig å etablere en eller flere referansegrupper for enkelte eller alle fokusområder i prosjektet. Det er her ønskelig å sikre en bred forankring lokalt og regionalt, særlig med lokalt næringsdrivende.

3 Prosjektoppfølgning

3.1 Beslutningspunkter

Det er foreløpig definert følgende beslutningspunkter i prosjektet:

- Godkjenning av denne prosjektplanen hos PA og prosjekteiere
- Godkjenning av endelig strategi inklusive de definerte underprosjekter med tidslinje
Øvrige beslutninger tas med PA i delprosjekter

3.2 Statusrapportering

Det vil være løpende kontakt mellom PL og PA samt av sjekkinger med fremtidige referansegrupper noe som vil bidra til god informasjonsflyt i prosjektet.

Det legges opp til å etablere god forankring og prosjektbeskrivelser for prosjekter i fase 2, hvor det vil defineres klare milepæler og dermed punkter for rapportering og status.

PL utarbeider månedsrapporter som gir status for aktiviteter som danner grunnlag for PA sin videre rapportering og status til SG samt prosjekteier.

3.3 Milepæler

Milepæler er lagt opp med utgangspunkt i at endelig prosjektstart for fase 1 ikke er definert og angis derfor med + antall uke(r) etter start av fase 1.

Det henvises til hovedaktiviteter i gjennomføringsplanen:

- H1 – Utvikling og kartlegging – Kunnskap om Rollag i prosjektet og kunnskap om prosjektet i Rollag
- H2 – Valg av arenaer, aktiviteter og fokusområder – På grunnlag av kartlegging avgrense og spisse prosjektet.
- H3 – Ferdigstille strategi – Fortsette forankring, valg av metoder, forslag til tiltak og aktiviteter
- H4 – Oppstart aktiviteter fase 2 – Presentere og kommunisere resultater og følger av strategi. Igangsette aktiviteter.

4 Målgrupper interessenter og kommunikasjonsstrategi.

4.1 Hvilke målgrupper er det i prosjektet?

Det er bevisst utelatt konkrete aktører og navn her. Ingen nevnt – ingen glemt. Det ligger i prosjektets natur å søke så bred informasjon i lokalsamfunnet som mulig og det legges opp til betydelig informasjonsinnsamling.

Målgruppene er mange, men det er naturlig å fokusere spesielt på følgende:

- Lokale næringsdrivende med eksisterende bedrifter med potensiale for vekst.
- Kommune og kommunens etater og utvalg
- Lokale organisasjoner og nettverk som har utadrettet virksomhet, - middelalder, mat med mer.
- Aktiviteter og næring knyttet til Vegglijfjell
- Ildsjeler og "bjellesauer" i frivillig kultur og idrett med flere
- Frivillige organisasjoner

Eksternt er virkemiddelapparatet, fylkeskommune, andre kommuner i regionen og statlige organer viktige spesielt i forhold til finansiering i fase 2 av prosjektet hvor aktiviteter skal gjennomføres.

4.2 Interessentanalyse.

I prosjektet er det viktig å ha med så mange som mulig "på laget" videre. Det vil være mange som blir berørt og viser interesse og tar eierskap til hele eller deler av prosjektet. I dette prosjektet er det sammenfallende målgrupper og interessegrupper i stor grad. Vi kan definere disse på denne måten:

- Hjelpere og støttende krefter – prosjekteier, kommune, fylkeskommune
- Beslutningstagere – større nettverk som i bygg og anlegg. Disse vil i forskjellig grad også være premissgivere for de delprosjekter som inneholder deres fagområder og interesser.
- Nære berørte – andre kommuner og næringsdrivende i Numedal og Kongsberg regionen. Her vil også finansielle aktører som fylkeskommune og Innovasjon Norge være parter.
- Motarbeidende krefter – antagelig få – men i verste fall kan et sterkt eierskap i enkelte av områdene komme i faglig /interesse konflikt med prosjektet.
- Eksterne kompetanseleverandører – prosjektdeltagere i delprosjekter, interessegrupper

4.3 Kommunikasjonsstrategi

Kommunikasjonsstrategi for fase 1 handler om arbeidet med å forankre fase 2 i befolkning, kommunal og regional administrasjon samt i allerede pågående nettverk og næringsliv i området. PL vil sammen med PA gjennom arbeidet med fase 1 kunne sette premisser for kommunikasjon og markedsføring som en del av strategien og premissene for senere faser i prosjektet. Det er planlagt å ha føringer og planer for kommunikasjon som en del av strategien med konkrete tidfestede milepæler for kommunikasjon i fase 2.

Vi ønsker å bygge tillit i lokalsamfunnet og er avhengig av å i størst mulig grad fortelle hva vi gjør og har gjort fremfor å peke på fremtidige aktiviteter. I fase 1 er dette viktig da man her er mest sårbar i forhold til å skape falske forhåpninger. Et godt forhold til lokale medier er viktig.

Det vil uansett være naturlig å legge ansvaret for kommunikasjon og beslutninger om dette i forhold til linjene i prosjektorganiseringen med PA og PL som ansvarlig.

5 Risikovurdering

Vi vurderer det slik at fase 1 har god mulighet for å lykkes, ved at prosjektet legger opp til å involvere bredt og således har en god dialog med aktører. Kryssende interesser og initiativ vil avdekkes tidlig og således tas inn eller tas hensyn til i utarbeidelsen av strategien.

6 Gjennomføring

Hovedaktiviteter	Uke 0	Uke 1	Uke 2	Uke 3	Uke 4	Uke 5	Uke 6	Uke 7	Uke 8	Uke 9	Uke 10	Uke 11	Uke 12	Uke 13	Uke 14	Uke 15	Uke 16
H1 - Utvikling og kartlegging																	
Opstart prosjekt																	
Møter med aktører																	
Kickoff med folkemøte																	
Referansegrupper etableres																	
Intervjuer / samtaler referansegrupper																	
Første grunnlag kartlegging																	
Analyse kompetansebehov / ressurser																	
Gjennomgang / kommentarer med PA																	
Innarbeide kommentarer																	
Gjennomgang med referansegrupper																	
H2 - Valg av arenaer og fokus område																	
Prioritering av innsatsområde																	
Vurdere mulig ny finansiering / søknader																	
Partnersøk identifisere samarbeidspartnere																	
Utarbeidelse av metoder og drift																	
Gjennomgang / kommentarer med PA																	
Innarbeide kommentarer																	
Møter med referansegrupper - informasjonsmøter																	
H3 - Ferdigstille strategi																	
Endelig definere innsatsområder																	
Intensjonsavtaler med samarbeidspartnere																	
Budsjett og kostnader																	
Kommunikasjonsplan																	
Fremdriftsplan 2017																	
Gjennomgang / kommentarer med PA																	
Innarbeide kommentarer																	
Ferdig strategi for vedtak omstillingsstyre / kommune																	
H - 4 Opstart aktiviteter i fase 2																	
Folkemøte presentasjon av strategi																	
Opstart fase 2 - tiltak og delprosjekter																	

6.1 Ressurs og kompetanseplan

- H1 – Utvikling og kartlegging – Intervjuer og møter i regi av PL med PI og TS
- H2 – Valg av arenaer og fokusområder – Tett samarbeid med PA og PL. Kompetanse fra PI og TS samt identifiserte samarbeidspartnere. Referansegrupper etter behov
- H3 – Ferdigstille strategi – PL med PI og TS samt samarbeidende aktører innen kommunikasjon. Referansegrupper etter behov
- H4 – Oppstart aktiviteter fase 2 – PA og PL. Valgte ressurser til tiltak i fase 2.

7 Økonomi

Det er beregnet å bruke i underkant av 300 timer i fase 1 – utvikling av strategi.

Foreløpig oppsett på fordeling av timer er som følger:

Hovedaktiviteter	Tidsbruk
H1 - Utvikling og kartlegging	
Oppstart prosjekt	8
Møter med aktører	20
Kickoff med folkemøte	11
Referansegrupper etableres	4
Intervjuer / samtaler referansegrupper	25
Første grunnlag kartlegging	5
Analyse kompetansebehov / ressurser	10
Gjennomgang / kommentarer med PA	3
Innarbeide kommentarer	4
Gjennomgang med referansegrupper	10
H1 - antall timer	100
H2 - Valg av arenaer og fokus område	
Prioritering av innsatsområde	15
Vurdere mulig ny finansiering / søknader	5
Partnersøk identifisere samarbeidspartnere	25
Utarbeidelse av metoder og drift	25
Gjennomgang / kommentarer med PA	5
Innarbeide kommentarer	5
Møter med referansegrupper - informasjonsmøter	20
H2 - Antall timer	100
H3 - Ferdigstille strategi	
Endelig definere innsatsområder	10
Intensjonsavtaler med samarbeidspartnere	12
Budsjett og kostnader	10
Kommunikasjonsplan	25
Fremdriftsplan 2017	15
Gjennomgang / kommentarer med PA	5
Innarbeide kommentarer	5
Ferdig strategi for vedtak omstillingsstyre / kommune	2
H3 - Antall timer	84
H4 - Oppstart aktiviteter i fase 2	
Folkemøte presentasjon av strategi	10
Oppstart fase 2 - tiltak og delprosjekter	2
H4 - Antall timer	12
Totalt antall timer fase 1	296

Rollag : 09.11.2016
Arkiv : X31
Saksmappe : 2016/529
Avd. : Rådmann
Saksbehandl : Hans Henrik Thune

Høring - forslag til effektivisering av lokal struktur, nærpolitireformen i SØR -ØST politidistrikt

MØTEBEHANDLING:		
<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>	<i>Utvalgssak</i>
Formannskapet	16.11.2016	73/16
Kommunestyre	24.11.2016	86/16

Utvalgsleders forslag til vedtak:

Saken legges fram for formannskapet for drøfting.

Behandling i Formannskapet- 16.11.2016:

Det ble fremmet følgende forslag til høringsuttalelse:

Høringsuttalelse fra Rollag kommune

Våre innspill:

Rollag kommune vil hevde at nærhet til hytteområdene og lokalbefolkning, samt lange avstander og den åpenbare samfunnsøkonomiske gevinsten av lokalt tilstedeværende politi, underbygger behovet for polititilstedeværelse i Rollag. Vår primære holdning er at dagens lensmannskontor som må innebefatte "Trillemarka"-stillingen i Veggli skal opprettholdes. Dette vil gjøre at politiet sitter på god lokal kunnskap, kontakt med publikum og sikre det forebyggende arbeidet.

Sekundært vil vi skissere en løsning hvor Rødberg tjenestested har kontortid i Veggli hele uken, dette kontoret gir også lokalitet til "Trillemarka"-stillingen. Dette vil sikre at man har besparelser, men også at Rollag kommune er dekt og at politiressursene har tilstrekkelig lokal kunnskap, kontakt med publikum og sikre det forebyggende arbeidet.

Det er bred oppfatning om at samlokalisering av nødetater er en god ting. I Rollag har vi allerede investert i ny blålyssentral i Veggli, der brann og ambulanse har fast tilhold med spesialtilpassede og tidsriktige fasiliteter. Her mener vi at det vil være naturlig å lokalisere lokalt polit. En slik lokalitet ville også egnet seg meget godt som en base for «Trillemarka»-stillingen, som må besettes og lokaliseres i Veggli.

Kommunestyret i Rollag vil uttrykke sterk bekymring med tanke på en nedgradering av politiets tilstedeværelse i Kongsberg fra en tjenesteenhet til et tjenestested. Vi er av den oppfatning at dette vil bidra til en ytterligere svekkelse av tilbudet til lokalbefolkningen i vårt område, og slik sett være stikk i strid med intensjonene i reformen. Om Rollag kommune skal peke på ett av alternativene, så er det alternativ 3 i politimesterens forslag.

Begrunnelse

I våre lokalsamfunn er forutsigbar lokal tilstedeværelse, og det at politiet er en del av hverdagen til innbyggere i alle aldre og livsfaser, avgjørende for å skape trygghet. Det skyldes bl.a. den forebyggende effekten det har at lokalt politi er en av oss, hver dag, året i gjennom. At barna i barnehagen, på skolen og i ungdomsmiljøet for øvrig har jevnlig kontakt og tillit til lokalt politi er en viktig faktor i forhold til at uheldige miljøer får grobunn og mulighet til å utvikle seg.

Den betydelige samfunnsøkonomiske gevinsten av at politiresurser har god lokalkunnskap og ressurser som gir de evne til å drive forebyggende arbeid synes å være sterkt undervurdert i denne prosessen. Reformen har en tydelig slagside mot det som dreier seg om aktivitet etter at lovbruddet har skjedd, der fokuset i langt større grad bør ligge før, på forebygging.

Ved å gå for en struktur der man svekker lokalkunnskapen og den tette kontakten mellom folk og politi, vil man også svekke forebyggingen. Konsekvensen av dette vil, med stor sannsynlighet, føre til flere tilfeller av kriminalitet. Dette er i våre øyne samfunnsøkonomisk lite gunstig for lokalsamfunnet i Rollag og resten av landet.

Slik denne reformen nå fremstår, inkludert politimesterens forslag til endringer i strukturen, vil den medføre en svekking når det gjelder stabil og forutsigbar lokal tilstedeværelse, og medføre en sentralisering av politiresurser på bekostning av trygghet og forbyggende virksomhet i vårt lokalsamfunn.

En politikontakt som skal være fysisk tilstede i lokalsamfunnet en dag pr uke, uten å ha noen andre tradisjonelle «sivile» oppgaver som bidrar til kontakt med publikum, vil aldri kunne fylle den rollen som en lokal lennsmann har hatt.

Vi bor i en langstrakt dal (130km) med ca. 9000 hytter som benyttes i større og større grad. Våre fritidsbeboere har de samme rettigheter til offentlige tjenester som resten av innbyggerne. Dette må også telle med når en skal vurdere ressursbehov og struktur i politiet. Her ser vi, som nevnt over, at bruken har endret seg mye de siste årene. Samtidig er det fortsatt slik at det er i høytider og ferier vi har størst befolkningsstørrelse. Lokalavisen har gjort anslag på at befolkningen i Numedal en Påskeuke kan øke til over 26000 innbyggere. Med andre ord like mange som det bor fast i Kongsberg.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet- 16.11.2016 innstilling til kommunestyret:

Høringsuttalelse fra Rollag kommune

Våre innspill:

Rollag kommune vil hevde at nærhet til hytteområdene og lokalbefolkning, samt lange avstander og den åpenbare samfunnsøkonomiske gevinsten av lokalt tilstedeværende politi, underbygger behovet for polititilstedeværelse i Rollag. Vår primære holdning er at dagens lensmannskontor som må innebefatte "Trillemarka"-stillingen i Veggli skal opprettholdes. Dette vil gjøre at politiet sitter på god lokal kunnskap, kontakt med publikum og sikre det forebyggende arbeidet.

Sekundært vil vi skissere en løsning hvor Rødberg tjenestested har kontortid i Veggli hele uken, dette kontoret gir også lokalitet til "Trillemarka"-stillingen. Dette vil sikre at man har

besparelser, men også at Rollag kommune er dekt og at politiressursene har tilstrekkelig lokal kunnskap, kontakt med publikum og sikre det forebyggende arbeidet.

Det er bred oppfatning om at samlokalisering av nødteater er en god ting. I Rollag har vi allerede investert i ny blålyssentral i Veggli, der brann og ambulanse har fast tilhold med spesialtilpassede og tidsriktige fasiliteter. Her mener vi at det vil være naturlig å lokalisere lokalt polit. En slik lokalitet ville også egnet seg meget godt som en base for «Trillemarka»-stillingen, som må besettes og lokaliseres i Veggli.

Kommunestyret i Rollag vil uttrykke sterk bekymring med tanke på en nedgradering av politiets tilstedeværelse i Kongsberg fra en tjenesteenhet til et tjenestested. Vi er av den oppfatning at dette vil bidra til en ytterligere svekkelse av tilbudet til lokalbefolkningen i vårt område, og slik sett være stikk i strid med intensjonene i reformen. Om Rollag kommune skal peke på ett av alternativene, så er det alternativ 3 i politimesterens forslag.

Begrunnelse

I våre lokalsamfunn er forutsigbar lokal tilstedeværelse, og det at politiet er en del av hverdagen til innbyggere i alle aldre og livsfaser, avgjørende for å skape trygghet. Det skyldes bl.a. den forebyggende effekten det har at lokalt politi er en av oss, hver dag, året i gjennom. At barna i barnehagen, på skolen og i ungdomsmiljøet for øvrig har jevnlig kontakt og tillit til lokalt politi er en viktig faktor i forhold til at uheldige miljøer får grobunn og mulighet til å utvikle seg.

Den betydelige samfunnsøkonomiske gevinsten av at politiressurser har god lokalkunnskap og ressurser som gir de evne til å drive forebyggende arbeid synes å være sterkt undervurdert i denne prosessen. Reformen har en tydelig slagside mot det som dreier seg om aktivitet etter at lovbruddet har skjedd, der fokuset i langt større grad bør ligge før, på forebygging.

Ved å gå for en struktur der man svekker lokalkunnskapen og den tette kontakten mellom folk og politi, vil man også svekke forebyggingen. Konsekvensen av dette vil, med stor sannsynlighet, føre til flere tilfeller av kriminalitet. Dette er i våre øyne samfunnsøkonomisk lite gunstig for lokalsamfunnet i Rollag og resten av landet.

Slik denne reformen nå fremstår, inkludert politimesterens forslag til endringer i strukturen, vil den medføre en svekking når det gjelder stabil og forutsigbar lokal tilstedeværelse, og medføre en sentralisering av politiressurser på bekostning av trygghet og forbyggende virksomhet i vårt lokalsamfunn.

En politikontakt som skal være fysisk tilstede i lokalsamfunnet en dag pr uke, uten å ha noen andre tradisjonelle «sivile» oppgaver som bidrar til kontakt med publikum, vil aldri kunne fylle den rollen som en lokal lennsmann har hatt.

Vi bor i en langstrakt dal (130km) med ca. 9000 hytter som benyttes i større og større grad. Våre fritidsbeboere har de samme rettigheter til offentlige tjenester som resten av innbyggerne. Dette må også telle med når en skal vurdere ressursbehov og struktur i politiet. Her ser vi, som nevnt over, at bruken har endret seg mye de siste årene. Samtidig er det fortsatt slik at det er i høytider og ferier vi har størst befolkningsstørrelse. Lokalavisen har gjort anslag på at befolkningen i Numedal en Påskeuke kan øke til over 26000 innbyggere. Med andre ord like mange som det bor fast i Kongsberg.

Saken gjelder:

Politimesteren i Sør-Øst politidistrikt har sendt på høring «Forslag til effektivisering av lokal struktur – nærpolitireformen i Sør-Øst politidistrikt». Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Politidirektoratet i oppdrag å fastsette politidistriktenes lokale struktur. Endringer i tjenesteenheter og tjenestesteder skal besluttes i Politidirektoratet, etter tilrådning fra politimesteren. Geografiske driftsenheter skal besluttes lokalt, etter lokale forhandlinger i politidistriktene. Høringsfristen er 1.12.2016. Høringsbrevet og høringsdokumentet følger som vedlegg til saken.

I høringen bes det spesielt om tilbakemelding på forslag om:

- ny inndeling i geografiske driftsenheter
- ny inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter (tjenesteenheter)
- sammenslåing eller avviking av lensmannskontorer eller politistasjoner (tjenestesteder).

Fakta:

De politiske målene med Nærpolitireformen, jfr. St.prp.nr. 61 (2014-2015), er:

- Et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig
- Et nærpoliti kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger, og
- sikre innbyggernes trygghet
- Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti der befolkningen bor
- Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljø som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer

Fra 1.1.2016 gikk norsk politi fra å være 27 til å bli 12 politidistrikter. Fire politidistrikter (Nordre Buskerud, Søndre Buskerud, Telemark og Vestfold) ble slått sammen til Sør-Øst politidistrikt. I løpet av 2016 og 2017 skal det nye politidistriktet finne sin form til beste for de som bor og oppholder seg i distriktet. De politiske beslutningene skal operasjonaliseres.

Høringsdokumentet fra politimesteren i Sør-Øst inneholder forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder.

Definisjoner:

1. *Sør-Øst politidistrikt* omfatter fylkeskommunene Vestfold, Telemark og Buskerud. I distriktet er det pr. nå 53 kommuner og ca. 701 700 innbyggere. Mange av kommunene er reiselivs- og hyttekommuner med dertil store svingninger i reelle tal på publikum.
2. *Geografisk driftsenheter* skal ha det overordnede ansvaret for å lede og koordinere ressursene ved de underliggende tjenesteenheter og tjenestesteder. Lederen ved GDE skal ha budsjett-, resultat- og personalansvar for sitt område, og skal sitte i politimesteren sin ledergruppe.
3. *Tjenesteenheter* er lensmannsdistrikter eller politistasjonsdistrikter. Det meste av tjenesteproduksjonen og publikumskontakten i politidistriktet skal ivaretas ved tjenesteenhetene.
4. *Tjenestested* er et fysisk sted, et bygg eller del av en bygning, for eksempel et lensmannskontor, en politistasjon eller en politipost. Tjenestesteder ligger organisatorisk underordnet en tjenesteenhet. Det skal være et sted hvor publikum kan henvende seg til politiet og hvor det ytes polititjenester. Det er satt som krav at minimum 90 % av innbyggerne skal ha maksimalt 45 minutters kjøretid fra der de bor til nærmeste tjenestested.

Høringsdokumentet

Høringsdokumentet har detaljert oversikt over oppgavemenyen i organisasjonshierarkiet. I høringsdokumentet er det også detaljert oversikt over kriminalitets- og beredskapsmessig situasjon i distriktet, herunder fordeling av tjenstepersonell og ulike miljø med spisskompetanse.

Som grunnlag for høringsdokumentet er det blitt gjennomført en prosess som omfatter arbeid i en styringsgruppe med ordførernivået i politidistriktet, ei politifaglig sammensatt arbeidsgruppe, spørreundersøkelse mot kommunene og fylkesvise dialogmøte på ordførernivå.

På grunnlag av forarbeidet er det utarbeidet fire alternative modeller for organisering til nærmere vurdering. Arbeidsgruppen har jobbet frem to forslag til geografiske driftsenheter og to forslag til tjenestesteder. Antall tjenestesteder (21) er likt i begge forslagene.

Alternativ 1 - Bestående av 3 geografiske driftsenheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

Alternativ 2 – Bestående av 5 geografiske driftsenheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

Alternativ 3 – Bestående av 3 geografiske driftsenheter, 9 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

Alternativ 4 – Bestående av 5 geografiske driftsenheter, 9 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

(Det vises til høringsdokumentet kapittel 1, s. 4 for oversikt over hvilke geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder som inngår i de ulike alternativene)

Rollag, Numedal og Kongsberg

I alle alternativene som er utredet i høringsdokumentet, er Rollag lensmannskontor foreslått nedlagt

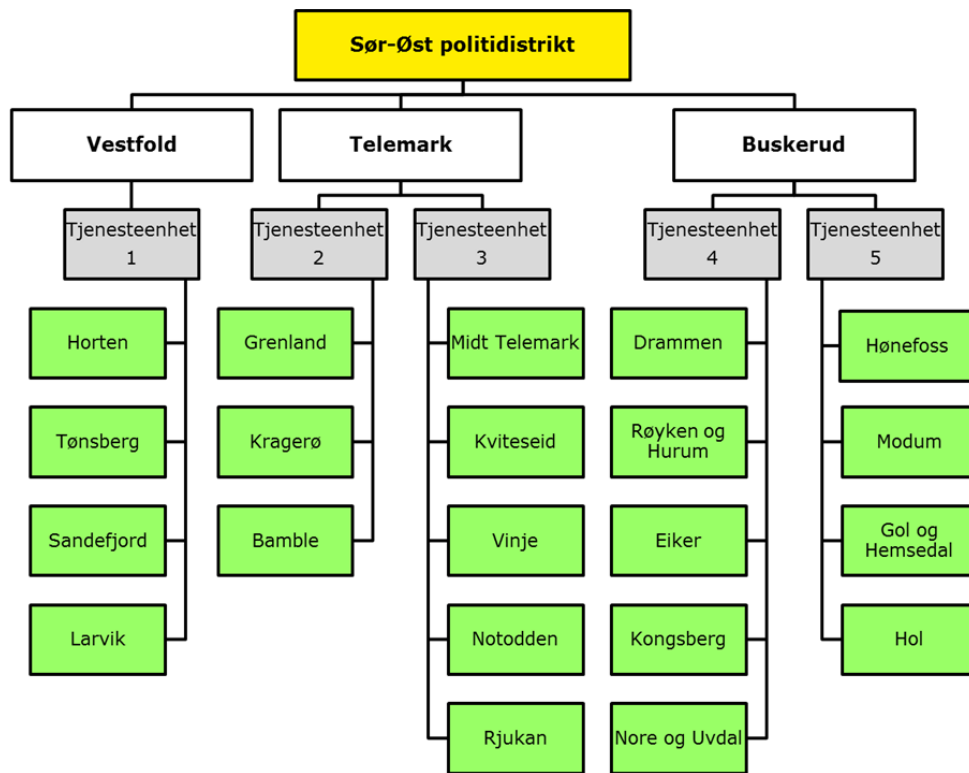
Følgende gjengis fra høringsdokumentet vedrørende Rollag lensmannskontor (kap.4.4.2.6 s.32):

Straffesaker og oppdrag:	De har ingen alarm og 2 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 23 straffesaker. (2015-tall)
Særlige forhold - basert på egen kunnskap og innspill:	Rollag har naturreservat mot Trillemarka. Det er ca. 1400 innbyggere. Rv 40 mot Geilo går gjennom kommunen og Numedal. Det er en kommune med mange hytter.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Beredskapen i kommunen dekkes i dag av Kongsberg utover kontortid. Forebyggende og lokal tilknytning vil opprettholdes gjennom politikontakten og politirådet. Ved å styrke ressursene i Nore og Uvdal, så vil beredskapen og tilstedeværelse av uniformert politi kunne styrkes i Rollag opp mot dagens situasjon. Slås sammen med Nore og Uvdal.
Anbefaling	Nedlegges

I alle fire alternativene er Nore og Uvdal foreslått som tjenestested. Flesberg er foreslått nedlagt. Kongsberg er foreslått som tjenesteenhet i alternativ 3 og 4, og foreslått som kun tjenestested i alternativ 1 og 2.

Politimesterens forslag til ny struktur

Ut fra arbeidsgruppens anbefalinger, innspill, dokumentasjon og analyser, er politimesterens forslag til ny struktur: 3 geografiske enheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder, forslag i alternativ 1:

Alternativ 1 - Bestående av 3 geografiske driftsenheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder.

Forslag til hovedsete i geografiske driftsenheter og tjenesteenheter er merket med rødt i alternativene nedenfor:

Geografisk driftsenhet: Vestfold (**Tønsberg**), Telemark (**Grenland**) og Buskerud (**Drammen**).

Tjenesteenhet 1, med tjenestestedene: Horten (Horten, Holmestrand og Hoff), **Tønsberg** (Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme og Re), Sandefjord (Stokke, Sandefjord og Andebu) og Larvik (Larvik og Lardal)

Tjenesteenhet 2, med tjenestestedene: **Grenland** (Siljan, Skien og Porsgrunn), Kragerø (Kragerø og Drangedal) og Bamble (Bamble)

Tjenesteenhet 3, med tjenestestedene: **Midt-Telemark** (Nome, Bø og Sauherad), Kviteseid (Seljord, Nissedal og Kviteseid), Vinje (Vinje, Tokke og Fyresdal), Notodden (Notodden og Hjartdal) og Rjukan(Tinn)

Tjenesteenhet 4, med tjenestestedene: **Drammen** (Drammen, Svelvik, Sande og Lier), Røyken og Hurum (Røyker og Hurum), Kongsberg (Kongsberg, Flesberg og Rollag), Eiker (Øvre Eiker og Nedre Eiker) og Nore og Uvdal (Nore og Uvdal)

Tjenesteenhet 5, med tjenestestedene: **Hønefoss** (Ringerike, Hole og Jevnaker), Modum (Modum, Sigdal og Krødsherad), Gol og Hemsedal (Flå, Nes, Gol og Hemsedal) og Hol (Ål og Hol).

Kommunene som foreslås betjent av de ulike tjenestestedene er nevnt i parentes bak tjenestestedet.

Ut fra en totalvurdering anbefales 19 lensmannskontorer og 1 politistasjon i Sør-Øst politidistrikt nedlagt eller slått sammen med et eller flere tjenestesteder.

Forebyggende arbeid

Det legges til grunn at for å nå effektmålene i Nærpolitireformen, så må politikontaktene

og politirådene blir klart definert, underlagt en felles strategisk plattform og får en tydelig og viktig rolle i det nye politidistriktet. I høringsdokumentet fremgår det at forebyggende arbeid må bli mer enhetlig og systematisk ivaretatt. Økt samarbeid med kommunene vil gi en mer helhetlig forebyggende tjeneste, og dette må ses i sammenheng med politiråd og politikontakt.

Politikontakten skal være tjenesteenhetsleders daglige kontaktledd med kommunene og rådgiver innen kriminalitetsforebyggende virksomhet. Politikontakten skal være et viktig kontaktpunkt mellom politi, befolkning og de ulike aktørene i den enkelte kommune. Politikontaktene skal være organisert sammen med det kriminalitetsforebyggende miljø under den aktuelle tjenesteenheten eller geografiske driftsenheten.

Alle kommunene i Sør-Øst politidistrikt skal minimum ha hver sin politikontakt som skal være tilstede minst en dag pr. uke. Behovet for tilstedeværelse i den enkelte kommune vil være avhengig av størrelse og aktuelle utfordringer. Politikontakten må ha erfaring innenfor forebyggende virksomhet, ha god lokalkunnskap og kjenne politidistriktets totale organisering slik at vedkommende kan knytte kontakt evt. være bindeledd mellom kommunen og øvrige deler av distriktets ressurser.

Politirådet er politiets og kommunens formaliserte samarbeidsforum for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet, for samordning av aktuelle beredskapsplaner og for arbeid med samfunns-sikkerhet. De skal utvide sitt virkemiddelapparat inspirert av gode, eksisterende samhandlingsmodeller. Politiets representanter i politirådet skal ha mandat til å forplikte politiet.

Videre framdrift

Politimesteren i Sør-Øst sin endelige tilrådning til effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder skal sendes Politidirektoratet innen 15.12.16. Politidirektoratet beslutter inndeling i lensmannsdistrikter og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller avvikling av lensmannskontorer og politistasjoner. Berørte kommuner kan påklage beslutningen til Justis og beredskapsdepartementet (Forskrift for klageadgangen FOR-2016-06-22-815).

Konklusjon:

Saken legges fram for formannskapet for drøfting.

Vedlegg:

- Høringsbrev; Forslag til effektivisering av lokal struktur – nærpolitireformen i Sør-Øst politidistrikt, datert 15.10.2016
- Høringsdokument; Politimesterens forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder
- Vedlegg til høringsdokumentet; Politimesterens tilrådning til effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

POLITIET

Kommuner i Sør-Øst politidistrikt
KS i Vestfold, Telemark og Buskerud
Fylkeskommunene Vestfold, Telemark og Buskerud
Fylkesmannen i Vestfold, Telemark og Buskerud
Fagorganisasjoner og vernetjenesten i Sør-Øst
politidistrikt

SØR-ØST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:

Vår referanse:
201603003

Sted, Dato
Tønsberg, 15.10.16

HØRING – FORSLAG TIL EFFEKTIVISERING AV LOKAL STRUKTUR – NÆRPOLITIREFORMEN I SØR-ØST POLITIDISTRIKT

Med dette sendes forslag til endring av politiets lokale struktur i Sør-Øst politidistrikt på høring.

Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Politidirektoratet i oppdrag å fastsette politidistriktenes lokale struktur. Endringer i tjenesteenheter og tjenestesteder skal besluttes i Politidirektoratet, etter tilrådning fra politimesteren. Geografiske driftsenheter skal besluttes lokalt, etter lokale forhandlinger i politidistriktene.

De politiske målene med Nærpolitireformen, jfr. St.prp.nr. 61 (2014-2015), er:

- Et nærpolti som er operativt, synlig og tilgjengelig
- Et nærpolti kapasitet til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger, og sikre innbyggernes trygghet
- Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpolti der befolkningen bor
- Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljø som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer

Nærpolitireformen skal bidra til økt kvalitet i oppgaveløsningen, mer effektiv ressursbruk og en frigjøring av personell til prioriterte oppgaver. Politiressursene skal slik rettes mer mot politiets kjerneoppgaver. Det er viktig å sikre at ny organisering ikke medfører mer byråkrati og virker kostnadsdrivende. Administrative oppgaver skal så langt som mulig ivaretas på politidistriktetsnivå og ved de geografiske driftsenhetene.

Sør-Øst politidistrikt skal ha en lokal struktur som best mulig støtter opp om løsningen av samfunnsoppdraget og som er tråd med politiske målsettinger og føringer. Den lokale strukturen skal bidra til:

- Utvikle bedre kultur og ledelse
- Sikre god og lik kvalitet i polititjenestene
- Sikre et godt grunnlag for samhandling mellom politi og samfunn
- Støtte til utvikling av nye arbeidsmetoder

Sør-Øst politidistrikt

Tønsberg
Post: Postboks 2073, 3103 TØNSBERG
Besøk: Baglergaten 2

Tlf: 33 34 44 00
Faks: 33 31 36 02
E-post: post.sor-ost@politiet.no

Org. nr.:
Giro:
www.politi.no

- Bedre kvalitet til straffesaksbehandlingen

Politimesteren i Sør-Øst sin endelige tilrådning til effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder skal sendes Politidirektoratet innen 15.12.16. Politidirektoratet beslutter inndeling i lensmannsdistrikter og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller avvikling av lensmannskontorer og politistasjoner. Berørte kommuner kan påklage beslutningen til Justis- og beredskapsdepartementet (Forskrift for klageadgangen FOR-2016-06-22-815).

Tilrådingen som nå sendes ut på høring bygger på innspill gitt av ansatte, ledere, fagforeninger, vernetjeneste, innspill fra kommunene gjennom dialogmøter, styringsgruppemøter og en skriftlig spørreundersøkelse til ansatte og kommunene.

Høring

I høringen bes det spesielt om tilbakemelding på forslag om:

- ny inndeling i geografiske driftsenheter
- ny inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter (tjenesteenheter)
- sammenslåing eller avvikling av lensmannskontorer eller politistasjoner (tjenestesteder).

Andre innspill vil også bli vurdert i forbindelse med politimesterens tilrådning som skal sende Politidirektoratet.

Berørte kommuner og andre interesserte kan sende sine innspill **elektronisk til post.sor-ost@politiet.no innen 1.12.2016**. Uttalelsen **merkes med vår referanse 201603003**.

Høringsdokumentene vil også bli publisert på politiet.no.

Med hilsen

Christine Fossen
Politimester i Sør-Øst

Vedlegg:
Høring – forslag til effektivisering av lokal struktur med vedlegg

POLITIET

Høring

-

**Politimesterens forslag til effektivisering
av geografiske driftsenheter,
tjenesteenheter og tjenestesteder**

Sør-Øst politidistrikt

Versjon 1.0

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

Side 2 av 58

Innhold

1	Sammendrag	4
2	Innledning	6
2.1	Bakgrunn og formål	7
2.1.1	Krav til geografisk driftsenhet	7
2.1.2	Krav til tjenesteenhet	8
2.1.3	Krav til tjenestesteder	8
2.2	Avgrensninger og avhengigheter	9
2.2.1	Ressurser	9
2.2.2	Delrapport	9
2.2.3	Tallmateriale	9
2.2.4	Forebyggende arbeid	10
2.3	Tilnærming og organisering	10
3	Dagens situasjon	12
3.1	Dagens organisering	12
3.1.1	Nordre Buskerud	14
3.1.2	Søndre Buskerud	15
3.1.3	Vestfold	16
3.1.4	Telemark	17
3.2	Behov og erfaringer med dagens organisering	19
3.2.1	Globalisering	19
3.2.2	Kriminalitetsbekjempelse og straffesakshåndtering	19
3.2.3	Geografi	19
4	Vurdering av alternativer	20
4.1	Alternativer geografiske driftsenheter	20
4.1.1	Alternativ 1 - Tre geografiske driftsenheter som følger fylkesgrensen	21
4.1.2	Alternativ 2 - Fem geografiske driftsenheter som følger gamle politidistriktsgrenser og deler Telemark i to.	21
4.2	Analyse av de mest aktuelle alternativene.	22
4.3	Alternative antall tjenesteenheter	22
4.3.1	Alternativ 1 - Ni tjenesteenheter	22
4.3.2	Alternativ 2 - Fem tjenesteenheter	23
4.3.3	Vurdering og anbefaling	24
4.4	Forslag til tjenestestedsstruktur	24
4.4.1	Dagens tjenestesteder i Nordre Buskerud	25
4.4.2	Dagens tjenestesteder i Søndre Buskerud	30
4.4.3	Dagens tjenestesteder i Vestfold	34
4.4.1	Dagens tjenestesteder i Telemark	38
5	Analyse av de mest aktuelle alternativene	47
5.1	Hvordan det forebyggende arbeidet skal ivaretas	48
5.1.1	Politikontakt	48
5.1.2	Politirådet	48
5.2	Hvilken beredskap man kan forvente	49
5.3	Hvordan politiet vil sikre tett kontakt med lokale aktører	50
5.4	Hvordan politiet vil sikre at lokalkunnskap skal ivaretas	50
5.5	Etterforskning	50
5.6	Forslag til alternativ tjenestestedstruktur	51
5.7	Geografiske driftsenheter	52
5.7.1	Alternativ 1 - Tre geografiske driftsenheter som følger fylkesgrensen	52
5.7.2	Alternativ 2 - Fem geografiske driftsenheter som følger gamle politidistriktsgrenser og deler Telemark i to.	53
5.8	Tjenesteenheter	53
5.8.1	Alternativ 1 - Ni tjenesteenheter og tre geografiske driftsenheter	53
5.8.2	Alternativ 2 – fem tjenesteenheter og fem geografiske driftsenheter	54
5.9	Oppsummering	54

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 3 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	---------------------

6	Utkast til tjenestetilbudet til innbyggerne	55
6.1	Innledning	55
6.2	Utkast til tjenestetilbud	55
7	Forslag om endringer i tjenestestedsstruktur	56
7.1	Lokalisering av geografisk- og tjenesteenhetsledelse	56
7.1.1	Visualisering av plassering for tjenesteenhetene(rødt symbol) og tjenestesteder(gul):	58
8	Vedlegg	58

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 4 av 58

1 Sammendrag

Stortinget har vedtatt en reduksjon av antall politidistrikt. Sør-Øst politidistrikt er etablert, og som en del av nærpolitireformen har politimesteren i Sør-Øst politidistrikt fått i oppdrag å utarbeide et forslag til effektivisering av lokal struktur (geografiske driftsenheter, tjenesteenhets- og tjenestestedsstruktur). Stortinget har lagt føringer for prosess for gjennomføring av vurderingen av lokal struktur og innholdet i politidistriktets lokale struktur.

Dette dokumentet foreslår endringer i Sør-Øst politidistrikts geografiske driftsenhets-, tjenesteenhets- og tjenestestedsstruktur og det skisseres fire alternative forslag til lokal struktur.

En sammensatt arbeidsgruppe, beskrevet i pkt. 2.3, har jobbet frem fire alternativer til ny organisering.

De alternative forslagene bygger på:

- Kunnskap og erfaringer fra dagens struktur
- Politiske målsettinger og føringer i Nærpolitireformen
- De oppgavene og det ansvaret som er lagt til tjenesteenheter og tjenestesteder
- Innspill fra kommuner, ansatte og ledere i Sør-Øst politidistrikt.

Dette dokumentet er politimesterens forslag til ny struktur for Sør-Øst politidistrikt. Arbeidsgruppen har jobbet frem to forslag til geografiske driftsenheter og to forslag til tjenesteenheter. Antall tjenestesteder er likt i begge forslagene.

Politimesteren skal utarbeide en skriftlig orientering til kommunene om det tjenestetilbudet innbyggerne vil få etter at endringer i tjenestestedsstrukturen er etablert. Utkast til en slik orientering skal diskuteres i den lokale prosessen og offentliggjøres etter at Politidirektoratet har fattet beslutning.

Alternativ 1 - Bestående av 3 geografiske driftsenheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder:

Geografisk driftsenhet: Vestfold, Telemark, Buskerud.

Tjenesteenhet 1, med tjenestestedene: Horten (Horten, Holmestrand og Hoff), Tønsberg (Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme og Re), Sandefjord (Stokke, Sandefjord og Andebu) og Larvik (Larvik og Lardal)

Tjenesteenhet 2, med tjenestestedene: Grenland (Siljan, Skien og Porsgrunn), Kragerø (Kragerø og Drangedal) og Bamble (Bamble)

Tjenesteenhet 3, med tjenestestedene: Midt-Telemark (Nome, Bø og Sauherad), Kviteseid (Seljord, Nissedal og Kviteseid), Vinje (Vinje, Tokke og Fyresdal), Notodden (Notodden og Hjartdal) og Rjukan(Tinn)

Tjenesteenhet 4, med tjenestestedene: Drammen (Drammen, Svelvik, Sande og Lier), Røyken og Hurum (Røyker og Hurum), Kongsberg (Kongsberg, Flesberg og Rollag), Eiker (Øvre Eiker og Nedre Eiker) og Nore og Uvdal (Nore og Uvdal)

Tjenesteenhet 5, med tjenestestedene: Hønefoss (Ringerike, Hole og Jevnaker), Modum (Modum, Sigdal og Krødsherad), Gol og Hemsedal (Flå, Nes, Gol og Hemsedal) og Hol (Ål og Hol).

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 5 av 58

Kommunene som foreslås betjent av de ulike tjenestestedene er nevnt i parentes bak tjenestestedet.

Alternativ 2 – Bestående av 5 geografiske driftsenheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

Geografisk driftsenhet: Vestfold, Telemark Syd, Telemark Nord, Buskerud Syd og Buskerud Nord.

Med tjenesteenhetene:

Vestfold med tjenestesteder: Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik

Telemark Syd med tjenestestedene: Grenland, Kragerø og Bamble

Telemark Nord med tjenestestedene: Midt Telemark, Kviteseid, Vinje, Notodden og Rjukan

Buskerud Syd med tjenestestedene: Drammen, Røyken og Hurum, Kongsberg, Eiker og Nore og Uvdal

Buskerud Nord med tjenestestedene: Hønefoss, Modum, Gol og Hemsedal og Hol

Kommunefordelingen er lik innenfor det enkelte tjenestested.

Alternativ 3 – Bestående av 3 geografiske driftsenheter, 9 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

Geografisk driftsenhet: Vestfold, Telemark, Buskerud.

Tjenesteenhet 1, med tjenestestedene: Horten, Tønsberg,

Tjenesteenhet 2; med tjenestestedene: Sandefjord og Larvik

Tjenesteenhet 3, med tjenestestedene: Grenland, Kragerø og Bamble,

Tjenesteenhet 4, med tjenestestedene: Midt Telemark, Kviteseid, Vinje

Tjenesteenhet 5, med tjenestestedene: Notodden, Rjukan

Tjenesteenhet 6, med tjenestestedene: Drammen, Røyken og Hurum

Tjenesteenhet 7, med tjenestestedene: Kongsberg, Eiker, Nore og Uvdal

Tjenesteenhet 8, med tjenestestedene: Hønefoss, Modum,

Tjenesteenhet 9, med tjenestestedene: Gol og Hemsedal, Hol

Kommunefordelingen er lik innenfor det enkelte tjenestested.

Alternativ 4 – Bestående av 5 geografiske driftsenheter, 9 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder

Geografisk driftsenhet: Vestfold, Telemark Syd, Telemark Nord, Buskerud Syd og Buskerud Nord.

Tjenesteenhet 1, med tjenestestedene: Horten, Tønsberg,

Tjenesteenhet 2; med tjenestestedene: Sandefjord og Larvik

Tjenesteenhet 3, med tjenestestedene: Grenland, Kragerø og Bamble,

Tjenesteenhet 4, med tjenestestedene: Midt Telemark, Kviteseid, Vinje

Tjenesteenhet 5, med tjenestestedene: Notodden, Rjukan

Tjenesteenhet 6, med tjenestestedene: Drammen, Røyken og Hurum

Tjenesteenhet 7, med tjenestestedene: Kongsberg, Eiker, Nore og Uvdal

Tjenesteenhet 8, med tjenestestedene: Hønefoss, Modum,

Tjenesteenhet 9, med tjenestestedene: Gol og Hemsedal, Hol

Kommunefordelingen er lik som alternativ 1 innenfor det enkelte tjenestested.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 6 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	---------------------

2 Innledning

Nærpolitireformens prosjekt nytt politidistrikt Sør-Øst skal utforme en ny struktur i politimesterens lederstøttestaber, en inndeling av funksjonelle driftsenheter og en inndeling i nye geografiske driftsenheter med tilliggende tjenesteenheter og tjenestesteder. Politimesteren har nedsatt en arbeidsgruppe som har utarbeidet et grunnlag for politimesterens tilråding til Politidirektoratet om effektivisering av lokal struktur (geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder). Tilrådingen bygger på dette grunnlaget.

Målet med nærpolitireformen er:

Et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer. (Prop.61 LS (2014-2015).

Noen av hovedelementene i reformen, som er presisert i Prop.61 LS, er:

- Styrking av nærpolitiet gjennom krav til polititjenesten
- Bedre samarbeid mellom politiet og kommunene

Samhandlingen med kommunene skal styrkes med politikontakt, politiråd og planmessig og systematisk samarbeid om polititjeneste og forebygging. Alle kommuner skal ha en fast politikontakt som sin primære kontaktflate med politiet. Politikontakten får en særdeles viktig rolle innenfor politiets forebyggende arbeid og i samarbeidet med kommunen. Kommunene skal også bevisstgjøres slik at politirådene får en mer aktiv rolle i framtiden som følge av nærpolitireformen.

Stortingets beslutning bygger på et bredt flertall i Stortinget.

Justis- og beredskapsdepartementet har besluttet følgende effektmål i sitt oppdragsdokument om nærpolitireformen:

- Et mer tilgjengelig og tilstedeværende politi med god forankring og samhandling
- Et mer enhetlig politi som leverer likere polititjenester med bedre kvalitet i hele landet
- Et politi med mer målrettet innsats på forebygging, etterforskning og beredskap
- Et politi med bedre kompetanse og kapasitet, som deler kunnskap og lærer av erfaringer
- Et politi som skaper bedre resultater i en kultur preget av åpenhet og tillit gjennom god ledelse og aktivt medarbeiderskap

For å innfri reformens overordnede mål har Politidirektoratet iverksatt et sett med tiltak. Noen hovedtiltak er organisert som nasjonale reformprosjekter, ut fra oppgavens karakter og kompleksitet. Prosjekter og linjeaktiviteter knyttet til ledelse og virksomhetsstyring som i dag omfattes av nærpolitireformen er:

- Nye politidistrikter
- Helhetlig styring og organisering av IKT
- Regnskap, EBA, anskaffelser og lønn
- Politiarbeid på stedet
- Ledelse og kompetanse i etterforskningsløftet
- Utvikling av ledelse og virksomhetsstyring.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 7 av 58

2.1 Bakgrunn og formål

Fra 1.1.2016 gikk norsk politi fra å være 27 til å bli 12 politidistrikter. Fire politidistrikter (Nordre Buskerud, Søndre Buskerud, Telemark og Vestfold) ble slått sammen til Sør-Øst politidistrikt og Christine Fossen ble utnevnt som politimester.

I løpet av 2016 og 2017 skal det nye politidistriktet finne sin form til beste for de som bor og oppholder seg i vårt distrikt. De politiske beslutningene skal operasjonaliseres. Målene med nærpolitireformen er at den nye organiseringen skal gi oss effekter gjennom:

- mer tilgjengelig og tilstedeværende politi,
- likere kvalitet i polititjenestene,
- mer målrettet innsats,
- bedre kompetanse og kvalitet med kunnskapsdeling og erfaringslæring,
- bedre resultater gjennom en kultur preget av åpenhet og tillit,
- mer effektivt arbeid, ved bedre metoder og teknologi.

En viktig forutsetning for å lykkes med nærpolitireformen vil være å utnytte politiets ressurser bedre enn i dag.

Effektivisering av politidistriktenes lokal struktur skal bidra til å frigjøre tid og ressurser, slik at politiet kan være mer tilgjengelig og tilstede i nærmiljøene. Politiets lokale struktur (tjenesteenheter og tjenestesteder) skal være i samsvar med krav som skal sikre høy kvalitet i polititjenesten, og fastsettes etter involvering av berørte kommuner.

Politidirektoratet tar beslutning om inndeling i tjenesteenheter og tjenestesteder i løpet av januar 2017. Dersom kvalitets- og prosesskravene som er satt ikke er oppfylt, vil de berørte kommuner kunne klage avgjørelsen inn for Justis- og beredskapsdepartementet. Det er gitt en egen forskrift for denne klageadgangen. Tjenestestedsstrukturen skal evalueres etter fire år.

Inndelingen i geografiske driftsenheter (GDE) besluttet lokalt i politidistriktet. Politimesteren utarbeider et forslag som er gjenstand for lokal involvering, ved at kommunene får uttale seg gjennom offentlig høring og de ansatte gjennom lokal medvirkning. Beslutning om inndeling i geografiske driftsenheter tas i lokale forhandlinger med arbeidstakerorganisasjonene i politiet, i tråd med Hovedavtalen. Forhandlingene kan gjennomføres etter høringsfristens utløp.

2.1.1 Krav til geografisk driftsenhet

Geografisk driftsenhet har det overordnede ansvaret for å lede og koordinere ressursene ved de underlagte tjenesteenheter med tjenestesteder. Den vesentligste tjenesteproduksjonen i politidistriktet skal skje i de geografiske driftsenhetene. Driftsenhetsleder er også tjenesteenhetsleder for en av tjenesteenhetene og tjenestestedsleder for et tjenestested. Lederen har budsjett-, resultat- og personalansvar for hele den geografiske driftsenheten og skal ivareta administrative oppgaver for tjenestestedene. Lederen skal sitte i politimesteres ledergruppe.

Følgende krav er satt til de geografiske driftsenhetene fra Politidirektoratet:

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 8 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	---------------------

- Har som hovedregel ansvar for polititjenesten innenfor sitt geografiske ansvarsområde og må ha tilstrekkelig ressurser med riktig kompetanse for å kunne yte det som er fastlagt.
- Har ansvar for at det er tilstrekkelig vakt- og patruljetjeneste i driftsenheten, og at det utarbeides hensiktsmessige arbeids- og bemanningsplaner.
- Har ansvar for å forebygge og bekjempe kriminalitet innenfor sitt geografiske område, og skal ved behov støtte andre enheter i eget distrikt og andre politidistrikter og særorgan.
- Skal sørge for koordinering av det forebyggende arbeidet og tilrettelegge for at både politipatruljer og etterforskningsarbeidet er forankret i en forebyggende strategi.
- Har ansvar for lokal forankring og samarbeid med kommunene og lokale samarbeidsparter, enkeltvis eller samlet i driftsenhetens geografiske område.

2.1.2 Krav til tjenesteenhet

Tjenesteenheter er lensmannsdistrikter eller politistasjonsdistrikter.

Det meste av tjenesteproduksjonen og publikumskontakten i politidistriktet skal ivaretas ved tjenesteenhetene.

Politidirektoratet har gitt føringer på hvilke oppgaver og kvalitetskrav som tjenesteenhetene skal ivareta. Kravene skal virke dimensjonerende for politidistriktenes inndeling i tjenesteenheter, og være retningsgivende for hvilke tjenestesteder som skal opprettholdes og hvilke som skal slås sammen.

Oppgaver:

- Leverer ressurser til vakt- og patruljetjenesten
- Ha publikumsekspedisjon
- Utføre kriminalitetsforebyggende arbeid
- Etterforske det store flertall av straffesaker
- Ha kontakt med samarbeidspartnere
- Utføre sivil rettspleie og enkelte forvaltningsoppgaver som ikke blir lagt til Felles enhet for utlending og forvaltning.

Kvalitetskrav:

- Motta anmeldelser, søknader og andre henvendelser, samt gi publikum veiledning om politiets tjenestetilbud
- Bidra til et kvalitativt løft for etterforskningsarbeidet
- Ha tjenestesteder med fleksible åpningstider som gjør det mulig å få utført tjenester hos politiet utenfor kontortid minst en dag i uken.
- Omfatte tjenestesteder som er lokalisert slik at minst 90 % av innbyggerne i politidistriktet har maksimalt 45 minutters kjøretid til nærmeste tjenestested.

Politimesteren skal, innenfor rammene gitt fra Politidirektoratet, sørge for at tjenestestedene får tilstrekkelig bemanning til å løse sine oppgaver.

2.1.3 Krav til tjenestesteder

Et tjenestested er et fysisk sted, et bygg eller del av en bygning, for eksempel et lensmannskontor, en politistasjon eller en politipost. Tjenestesteder ligger organisatorisk underordnet en tjenesteenhet. Det skal være et sted hvor publikum kan henvende seg til politiet og hvor det ytes polititjenester. Det er satt som krav at minimum 90 % av

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 9 av 58

innbyggerne skal ha maksimalt 45 minutters kjøretid fra der de bor til nærmeste tjenestested.

Politidirektoratet har gitt føringer om at et tjenestested skal:

- Ha faste, annonserte åpningstider for å skape forutsigbarhet for publikum
- Ha åpningstider flere dager i uken.
- Må kunne ta imot anmeldelser
- Kunne gi veiledning til publikum om politiets tjenestetilbud
- Kunne gi publikum hjelp til å komme videre, der de aktuelle polititjenestene ikke leveres på tjenestestedet.

Forvaltningstjenester og sivil rettspleie inngår ikke i minimumskravet til hva som regnes som et tjenestested.

Hvilke tilbud som gis fra hvert tjenestested, samt åpningstider, behandles i lokal prosess med kommunene.

2.2 Avgrensninger og avhengigheter

2.2.1 Ressurser

Det tas utgangspunkt i dagens ressursituasjon og målsetting om å utnytte dagens ressurser mest mulig effektivt. For politidistriktet er økonomi en absolutt ramme. Politiet har ressursmessig kommet godt ut de senere år og det kan ikke forventes en tilsvarende utvikling i fremtiden. Det er forventet at man i likhet med offentlig sektor forøvrig vurderer kostnad i forhold til nytte opp mot samfunnsoppdraget. En forutsetning for å lykkes med nærpoltireformen er derfor at politiet som etat samlet utnytter ressursene på en best mulig måte til fordel for publikum. Det er en målsetning gjennom ny organisering å bidra til dette effektmålet.

Det er ikke gjort konkrete vurderinger vedrørende bemanning og ressurser. Bemanning og eventuell omfordeling av personell vil bli ivaretatt på et senere tidspunkt i prosessen.

2.2.2 Delrapport

Det lokale prosjektet i Sør-Øst politidistrikt har nedsatt syv arbeidsgrupper som har fått tildelt et delansvar for å utarbeide forslag til intern organisering og bemanning basert på fremforhandlet politidistriktsinndeling som felles forvaltningsenhet, felles påtaleenhet felles enhet for etterforskning og etterretning mv. Alle enheter som skal ha ansvar for spesialiserte fagområder.

Det er kun de funksjoner som er besluttet lagt inn under de geografiske driftsenhetene, jf. vedlagte oversikt basert på "Rammer og Retningslinjer", samt politimesterens beslutning om funksjonsfordeling, som er behandlet i denne rapporten.

2.2.3 Tallmateriale

Under beskrivelsene av dagens tjenestesteder har vi blant annet med antall politioppdrag og antall straffesaker. Tallene er fra perioden 1.1.2015 til 31.12.2015. Grunnen til at vi har valgt tall fra 2015 er fordi føringen i politisystemene har blitt kvalitativt forbedret med tiden, og derfor også blitt bedre egnet til å beskrive kriminalitetsbildet og politiets

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 10 av 58
-------------------------------	----------------	--------------	---------	---------------

oppgavetilfang i forskjellige geografiske områder. Tidligere har det vært ulik praksis på føring i politisystemene, disse forskjellene har med tiden blitt vesentlig redusert. Vi har derfor lagt til grunn at ferske tall (2015) er best egnet til å beskrive kriminalitetsbildet.

De oppgitte tallene omfatter alle politioppdrag og registrerte straffbare handlinger som er begått i, eller som har funnet sted i tjenestestedets geografiske ansvarsområde med unntak av narkotikakriminalitet, trafikksaker og undersøkelsessaker. Grunnen til at disse tre kategoriene er utelatt er fordi slike saker som hovedregel er initiert av politiet, tallene kan derfor i noen tilfeller bidra til å skape et uriktig bilde av den faktiske kriminaliteten. Mottatte anmeldelser på straffbare handlinger som har funnet sted utenfor tjenestestedets geografiske ansvarsområde er heller ikke tatt med, men ført på det tjenestestedet hvor handlingen skjedde.

Politioppdragene er differensiert i kategoriene *alarm* og *pri 1*. Oppdragene i kategorien *alarm* omfatter ekstraordinære hendelser, og/eller når liv er direkte truet. Oppdragene i kategorien *pri 1* omfatter følgende hendelser;

- Skade på person / alvorlig personskade
- Store samfunnsmessige konsekvenser / store materielle verdier
- Sikre bevis / pågripe i alvorlige straffesaker
- Uønskede hendelser som påvirker viktige personer eller viktige objekter

2.2.4 Forebyggende arbeid

Det legges til grunn at for å nå effektmålene i Nærpolitireformen, så må politikontaktene og politirådene blir klart definert, underlagt en felles strategisk plattform og får en tydelig og viktig rolle i det nye politidistriktet. Dette vil bli belyst ytterligere i denne rapporten.

2.3 Tilnærming og organisering

Politimesteren har ansvaret for å ivareta lokal involvering, både med hensyn til berørte kommuner og tjenestemannsorganisasjonene lokalt. Det skal være åpenhet rundt prosessen. Prosessen skal gi politiet og innbyggerne forutsigbarhet og sikre et best mulig sluttresultat.

Nærpolitireformen Sør-Øst er organisert i et lokalt prosjekt i politidistriktet. Politimesteren er prosjekteier og det er satt ned en styringsgruppe som består av representanter fra politidistriktet og arbeidstakerorganisasjonene på vegne av de ansatte.

For politiets lokale struktur er styringsgruppen utvidet med representanter fra kommunene i de tre fylkene, Buskerud, Vestfold og Telemark. Disse er:

Navn:	Tittel:	Representant for kommunene:	Kommune
Gunn Cecilie Ringdal	ordfører	Lier, Røyken og Hurum (Region Vestviken)	Lier
Tore Opdal Hansen	ordfører	Drammen, Svelvik, Nedre Eiker og Øvre Eiker	Drammen
Morten Lauvbu	seksjonsleder	Drammen, Svelvik, Nedre Eiker og Øvre Eiker	Øvre Eiker
Ståle Versland	ordfører	Modum, Sigdal og Krødsherad	Modum
Mette Haugholt	ordfører	Bø, Nome og Sauherad	Sauherad
Kari-Anne Sand	ordfører		Kongsberg
Gry Fuglestveit Bløchlinger	ordfører	Kongsberg, Flesberg, Rollag, Nore og Uvdal, Tinn, Hjartdal og Notodden (Kongsbergregionen)	Notodden

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 11 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Erik Skjervagen	ordfører	Vinje, Tokke, Seljord, Kviteseid, Nissedal og Fyresdal	Fyresdal
Jon Rikard Kleven	ordfører	Vinje, Tokke, Seljord, Kviteseid, Nissedal og Fyresdal	Vinje
Oddvar Grøthe	ordfører	Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes og Flå (Hallingdalsregionen)	Hemsedal
Solveig Vestenfor	ordfører	Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes og Flå (Hallingdalsregionen)	Ål
Hilde Brørby Fivelsdal	regionskoordinator	Ringerike, Jevnaker og Hole (Ringeriksregionen)	Ringerike
Birgitte Søderstrøm	rådgiver/SLT-koordinator	Tønsberg, Nøtterøy og Tjøme	Tønsberg
Mette Måge Olsen	ordfører	Horten, Holmestrand, Re, Sande og Hof	Hof
Rune Høiseth	ordfører	Larvik, Sandefjord, Lardal, Andebu og Stokke	Larvik
Hallgeir Kjeldal	ordfører	Bamble, Skien, Porsgrunn, Siljan og Drangedal (Grenlandssamarbeidet - unntatt Kragerø)	Bamble
Janicke Andreassen	varaordfører	Bamble, Skien, Porsgrunn, Siljan og Drangedal (Grenlandssamarbeidet - unntatt Kragerø)	Porsgrunn
Øyvind Olsen	konsulent	Kragerø	Kragerø

Den utvidede styringsgruppen har avholdt fire styringsgruppemøter i tidsrommet mellom 22. august og 11. oktober. Styringsgruppen har godkjent plan for lokal involvering samt arbeidsgruppens mandat. Styringsgruppen har gjennom prosessen gitt god og konstruktive innspill til lokal struktur.

Arbeidsgruppen har fra etableringen 18. august avholdt 9 møter og bestått av:

Navn:	Tittel:	Tjenestested:
Sissel Hammer	Seniorrådgiver	Drammen
Ole Haraldseth	Tillitsvalgt PF	Modum
Torill Sorte	OU-ansvarlig PNP	Nedre Eiker
Stian Vatnedal	Gevinstansvarlig PNP	Drammen
Halvard Jervell	Lensmann	Nes
Pål Sørensen	Lensmann (POB),	Røyken/Hurum (Lier)
Håvard Revå	Politistasjonssjef	Kongsberg
Øystein Holt	Politistasjonssjef	Tønsberg
Hans Petter Gulliksen	Politioverbetjent	Tønsberg
Brian Jacobsen	Politistasjonssjef	Sandefjord
Tor Eriksen	Politistasjonssjef	Larvik
Annie Sandersen	Driftsenhetsleder	Grenland
Sigrd Dahl	Lensmann	Bø og Sauherad
Geir Andreassen	Politioverbetjent	Notodden
Øystein Skottmyr	Politistasjonssjef	Kragerø
Jan Ole Dystland	Seksjonsleder	Drammen
Bjørn Håvard Olsen	Lensmann	Kviteseid

I politimesterens styringsgruppe 22. august 2016 ble følgende mandat presentert, diskutert og i etterkant godkjent.

"Arbeidsgruppen skal foreslå effektivisering av politidistriktenes lokale struktur, her under foreslå tjenesteenheter (politistasjonsdistrikt og lensmannsdistrikt) og tjenestesteder. Forslaget skal inneholde en risiko og sårbarhetsvurdering som skal benyttes som utgangspunkt for vurderingene av effektivisering av lokal struktur. Vurderingen skal omfatte hele distriktet, og vektlegge konsekvenser ved evt. endringer i lokal struktur for politiets beredskap og evne til forebygging.

Arbeidsgruppen skal i sin rapport vektlegge beskrivelse av:

- *Hvordan det forebyggende arbeidet skal ivaretas*
- *Hvilken beredskap man kan forvente*
- *Hvordan politiet vil sikre tett kontakt med lokale aktører*

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 12 av 58

- *Hvordan politiet vil sikre at lokalkunnskap skal ivaretas*

Føring og krav for utarbeidelse av forslag til lokal struktur fremgår av vedlagte brev fra Politidirektoratet "Oppdrag om effektivisering av politidistriktenes lokale struktur – geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder."

Arbeidsgruppen har basert sine diskusjoner på styringsdokumenter fra Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet. Arbeidsgruppen har innenfor den tidsramme som er gitt, tilrettelagt for et best mulig faktagrunnlag for vurderinger og diskusjoner ved å visualisere faktainformasjon via GeoDatas kartsystem, jf. vedlegg 1. De har innhentet ROS- analyser fra de tre fylkene for å klarlegge fremtidige risikobilde. Det er gjennomført en spørreundersøkelse opp mot kommunene hvor man spurte om forholdet til dagens politi og forventninger knyttet til Nærpolitireformen, jf. vedlegg 2. Det er også gjennomført spørreundersøkelse i forhold til de egne ansatte.

Det er fra arbeidsgruppen presentert et "råutkast" for effektivisering av lokal struktur for styringsgruppen og ansatte med anmodning om innspill med frist 2. oktober. "Råutkastet" ble publisert både på politi.no og Kilden (intranett i politiet). Det er kommet inn 78 innspill fra ansatte, kommuner og andre samarbeidsparter som er gjennomgått av arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen har gjennom sitt arbeid oppfordret ansatte til å gi innspill både gjennom artikler på Kilden, på samlinger for ansatte og gjennom ulike møter.

Politimesteren har avholdt dialogmøter i de tre fylkene med invitasjon til samtlige ordførere og rådmenn, hvor formålet har vært å informere samt å innhente synspunkter og innspill. Oppsummeringen av innspillene fra dialogmøtene følger vedlagt, jf. vedlegg 3.

Arbeidsgruppen la frem forslag til etablering av ett antall geografiske driftsenheter med underliggende tjenesteenheter og tjenestesteder til det lokale prosjektet med frist 8.oktober 2016. Rapporten med forslag ble presentert og behandlet på styringsgruppemøte 11. oktober 2016.

Politimesterens tilråding til struktur sendes med dette ut på høring til alle kommuner, fagforeninger og aktuelle samarbeidsparter, med høringsfrist til 1. desember 2016.

3 Dagens situasjon

3.1 Dagens organisering

De "gamle" politidistriktene har vært organisert forskjellig, jf. følgende organisasjonskart. Detaljeringsgraden i organisasjonskartene er noe ulik. I interimperioden inntil ny operasjonssentral iverksettes 7.3.18, vil organiseringen i stor grad bestå som beskrevet på vedlagte organisasjonskart. Nye funksjonelle driftsenheter og staber skal etter planen iverksettes 1.9.17.

Sør-Øst politidistrikt består i dag av 53 kommuner i fylkene Buskerud, Vestfold og Telemark i tillegg til Jevnaker fra Oppland fylke (54). Totalt utgjør geografien innenfor distriktet 32 657 km². I distriktet er det bosatt ca. 701 700 personer. I tillegg har distriktet mange hytteområder og turistattraksjoner som fører til betydelige tilstrømninger av andre i perioder av året. Det vil også komme flere kommunesammenslåinger i løpet av de neste årene, som vil ha betydning for hvordan politiet organiserer seg.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 13 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Sør-Øst politidistrikt består av fire tidligere distrikter: Nordre-Buskerud, Søndre Buskerud, Vestfold og Telemark.

Politidistriktet består av:

- 11 politistasjoner
- 31 lensmannskontorer
  - 1 politipost
  - 1 felles forvaltningsenhet
  - 1 Barnehus
  - 2 Øvingscenter

Det er ansatt 1590 personer i Sør-Øst politidistrikt. De er fordelt med 66 % politiutdannet, 7 % jurister og 27 % sivilt ansatte. Sivilt ansatte ivaretar viktige roller som forvaltning, namsmannsoppgaver, straffesakskontor, administrasjon og andre stillinger. De siste fem årene er distriktet tildelt 84 nye politistillinger.

Distriktet har pr. i dag en dekning på 1,46 pr. 1000 innbygger (2015). Det nasjonale målet for 2020 er at det skal være ansatt 2 politi pr. 1000 innbygger. Politidistriktet har hvert år 113 studenter under opplæring og oppfølging gjennom et helt skoleår, som en del av utdanningen ved Politihøgskolen.

Sør-Øst politidistrikt har en EBA kostand på kr. 127 918 718,- pr. år.

Alle kommuner i Sør-Øst politidistrikt har Politiråd, men disse fungerer i dag forskjellig. Det er derfor utarbeidet felles retningslinjer for Politiråd i Sør-Øst politidistrikt, som vil bli implementert. Disse følger som vedlegg til denne rapporten.

Det er ca. 48 000 straffesaker i distriktet. Flest lovbrudd skjer i byene ved E18, og i de tettest befolkede områdene i Drammens- og Grenlandsregionen. Ser man straffesaker opp mot antall politiansatte har man en høyere andel straffesaker pr. politiansatt i Vestfold og Telemark enn i Buskerud.

Pr. 12.9.2016 hadde Sør-Øst politidistrikt 6796 ikke avgjorte straffesaker eldre enn 3 måneder. Det er en positiv utvikling med over 1000 saker færre fra årsskiftet.

Tildelt budsjett totalt for Sør-Øst politidistrikt i 2016 er på ca. 1,2 milliard. Ifølge Politidirektoratets ressursanalyse for 2015 er fordelingen av kostnader i snitt for landets politidistrikter som følger:

- Personell 80 %
- Eiendom, bygg, anlegg (EBA) 10 %
- Materiell 8 %
- Tjenester 2 % (mye knyttet til straffesaksbehandling)
- Diverse 0,05 %

Sør-Øst politidistrikt skiller seg ikke vesentlig ut fra landet for øvrig.

Når det gjelder den nærmere beskrivelse av det enkelte tjenestested vises det til rapportens kap. 4.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 14 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

3.1.1 Nordre Buskerud

Nordre Buskerud er i dagens organisering delt i to regioner. Region nord Hallingdal og Region Sør. Det er sivilt ansatte og politi på alle tjenestestedene, men unntak av Flå der det er en lensmann.

Regionen Nord Hallingdal, består av kommunene Hol, Ål, Gol, Hemsedal, Nes og Flå. Mannskapene er fordelt på alle tjenestesteder, og deltar på en felles vakt- og beredskapsliste med døgnbemanning for hele Hallingdal.

Dagens organisering gir god fleksibilitet. De ansatte bidrar både med vakt, beredskap og etterforskningsarbeid. Etter at dagens organisering ble innført kan regionen vise til gode resultater. Hvert kontor har ansvar for å drive forebyggende arbeid inn mot sin kommune, men regionen har også en egen patrulje som har fokus rettet mot narkotikaproblematikk for hele Hallingdal.

Midt i Hallingdal ligger beredskapssenteret Torpomoen i Ål kommune. Torpomoen er befolkningsmessig midtpunkt i Hallingdal. Samarbeidspartnere og fagmiljø fra alle de øvrige nødetatene i Hallingdal er samlet på Torpomoen. Tanken med det er at det gir bedre muligheter for erfaringsutveksling og kompetanseheving i samspillet mellom etatene. Torpomoen ligger rett ved Rv7 uten at man må kjøre gjennom noe trafikalt sentrum. Det er gode treningsfasiliteter på området og Nordre Buskerud politidistrikt har benyttet området til årlige IP4 treninger.

Regionen Sør består av kommunene Ringerike, Hole, Jevnaker, Modum, Krødsherad og Sigdal. Polititjenesten i regionen ledes fra Hønefoss politistasjon med seksjonsleder for det operative og seksjonsleder for etterforskning. Under seksjonene er det flere avsnitt med avsnittsledere. Mannskapene i avsnittene er fordelt ut på tjenestestedene i regionen. Hønefoss huser Nordre Buskeruds operasjonssentral.

På Modum er det en stilling som skal ivareta etterforskningen av saker som relaterer seg til Modum, Sigdal og Krødsherad. Stillingen er viktig for å sikre et kvalitativt godt etterforskningsarbeid fra hele området.

Det er døgnbemannet vaksamarbeid i hele regionen på felles vakt- og beredskapsliste. I tillegg er det operative støttelister slik at en del etterforskere bidrar inn på de operative tjenestelistene.

Det forebyggende arbeidet ledes fra Hønefoss politistasjon og er underlagt seksjonsleder etterforskning.

Utfordringer med dagens organisering er at lensmenn ikke lenger har personellansvar for de mannskap som er steds plassert på kontoret. Dette blir kunstig da lensmann har ansvaret for å drifte kontoret og skal svare for polititjenesten til bygdas innbyggere.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

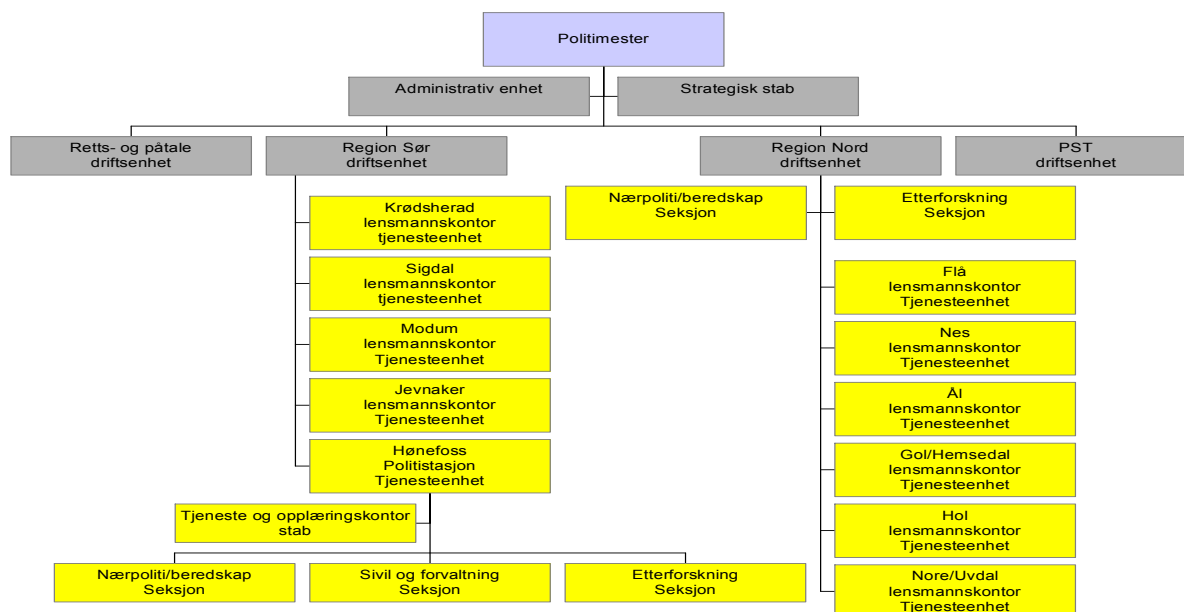
Politimester Christine Fossen

Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

Side 15 av 58

3.1.2 Søndre Buskerud

Søndre Buskerud er i dag delt i to regioner. Region Øst og Vest. Det er felles innsatsledelse for hele Søndre Buskerud. Forvaltningsmessig er det mulig å få pass i Røyken/Hurum, Drammen, Nedre Eiker, Øvre Eiker og Kongsberg. En Felles forvaltningsenhet utover dette er i Drammen. Det er en distriktovergripende funksjon på utlendingsforvaltning, gjeldsordning, kriminaltekniske tjenester og etterforskning av økonomisk kriminalitet. Påtale er plassert i Drammen og Kongsberg. Det er sivilt ansatte og politi på alle tjenestestedene, men unntak av Rollag der det er en lensmann.

Region Øst består av tjenesteenhetene Røyken/Hurum, Lier, Drammen, Sande og Svelvik. Det er felles vakt samarbeid om døgnkontinuerlig bemanning i Røyken/Hurum og Lier. Drammen dekker det meste av beredskapen for Drammen, Sande og Svelvik, men de operative mannskapene i Sande og Svelvik går på integrerte lister. Det er tjenesteledere i Røyken/Hurum og Lier, samt egne tjenesteledere i Drammen. Drammen har en egen forebyggende enhet, men alle lensmannskontorene har også personell som jobber forebyggende mot den enkelte kommune.

Region Vest består av tjenesteenhetene Nedre Eiker, Øvre Eiker, Kongsberg, Flesberg og Rollag. Det er felles vakt- og beredskapsliste med døgnbemanning for hele regionen. Regionen har også felles tjenesteledelse ute i den operative tjenesten. Alle enheter utfører forebyggende tjeneste. De største enhetene har egne dedikerte forebyggere.

Utfordringen med dagens organisering er til en hver tid å utnytte ressursene mest mulig effektivt i hele Søndre-Buskerud. Dette gjelder særlig i forhold til etterforskning og det forebyggende arbeidet. De operative blir styrt av dagens operasjonssentral og jobber i stor grad på tvers i hele distriktet.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

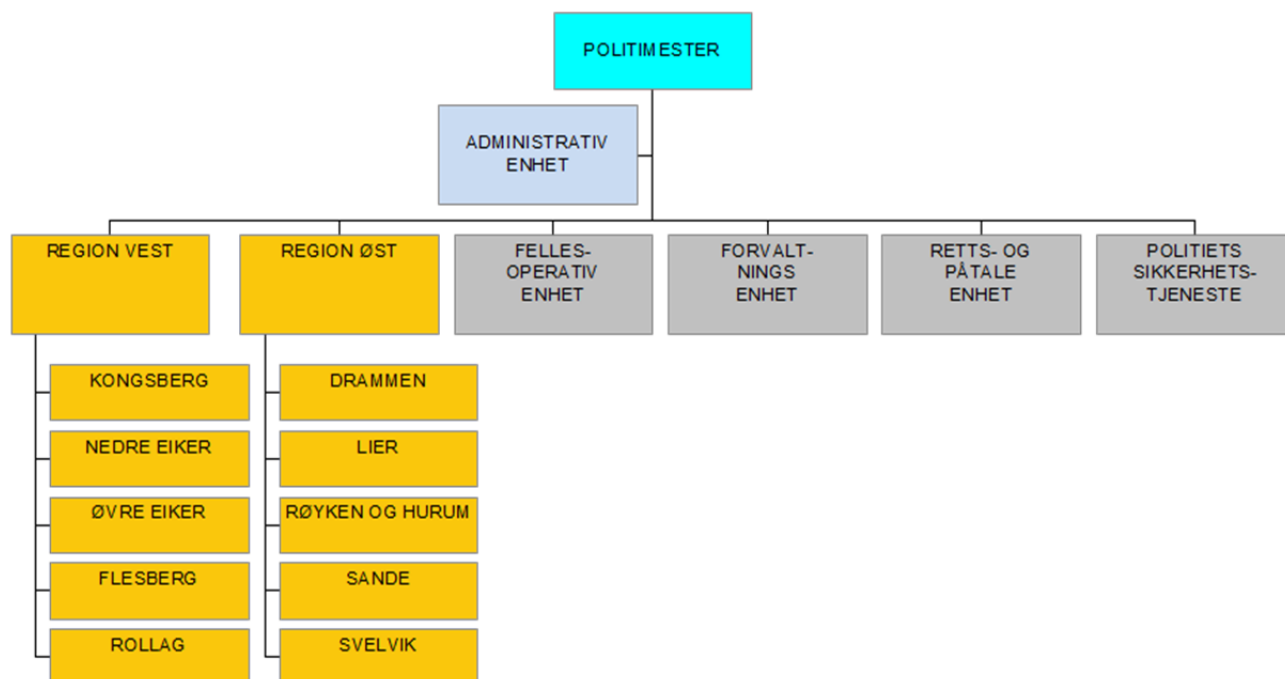
Politimester Christine Fossen

Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

Side 16 av 58

3.1.3 Vestfold

Vestfold politidistrikt er organisert med fire geografiske driftsenheter, dette er politistasjonene Larvik, Sandefjord, Tønsberg og Horten. Under geografisk driftsenhet Horten ligger Indre Vestfold lensmannskontor og Holmestrand politistasjon.

Det forebyggende arbeidet gjøres ut i fra de 4 politistasjonene. Det er egne forebyggere på Tønsberg politistasjon og Sandefjord politistasjon (Ungdomsgruppe), men Larvik og Horten har dedikerte U-18 etterforskere som tar disse straffesakene. Det er også dedikerte U-18 jurister opp mot straffesaker med ungdom.

I 2014 ble det etablert en forebyggende koordinator på Vestfold nivå, som legger strategi og samordner det forebyggende arbeidet i distriktet. Hovedarbeidet for denne det siste året har vært politiet og kommunenes forebyggende arbeid mot radikaliserings

Larvik politistasjon dekker Larvik kommune. Politistasjonen i Larvik har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste, etterforskning og sivilrettslige oppgaver. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Stavern med Politihøyskolen ligger under Larvik.

Sandefjord politistasjon dekker Sandefjord, Andebu og store deler av Stokke kommune. Politistasjonen i Sandefjord har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste, etterforskning og sivilrettslige oppgaver. Alle saksbehandlere i gjeldsordningsaker for Vestfold er samlokalisert på sivilseksjonen i Sandefjord. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Barnehuset for hele Sør-Øst politidistrikt er i Sandefjord, og barnevoldsavsnittet for Vestfold ligger ved Sandefjord politistasjon.

Tønsberg politistasjonen dekker Tønsberg, Nøtterøy, deler av Stokke kommune og Tjøme. Politistasjonen i Tønsberg har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste og etterforskning. Kommunene under Tønsberg politistasjon har en egen

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

Dato: 15.10.16

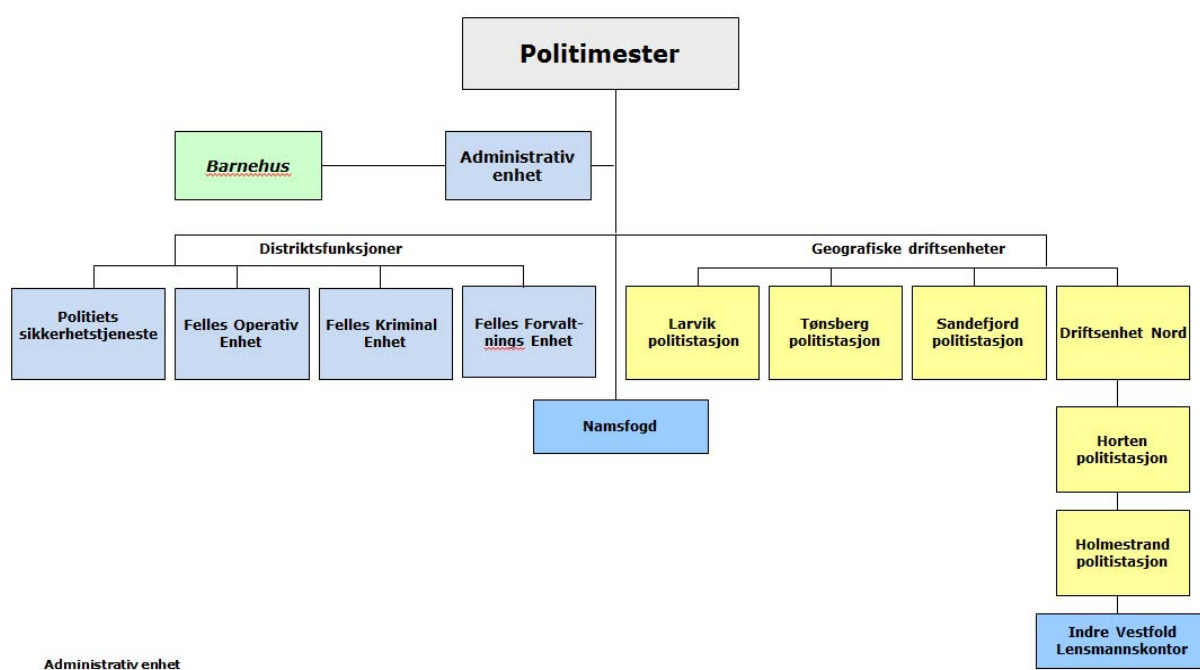
Versjon: 1.0

Status:

Side 17 av 58

namsfogd innen sivile gjøremål, men denne har sitt tilhold i politihuset i Tønsberg. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Tønsberg har operasjonssentralen i Vestfold.

Horten politistasjon dekker Horten kommune, samt området til Holmestrand politistasjon og Indre Vestfold lensmannskontor. Politistasjonen i Horten har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste, etterforskning og sivilrettslige oppgaver. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Holmestrand politistasjon og indre Vestfold lensmannskontor utfører egne sivilrettslige oppgaver og etterforsker de fleste straffesakene selv.

3.1.4 Telemark

Telemark er delt i to beredskapsområder – Øvre og Nedre Telemark. Øvre Telemark består av driftsenhetene Midt- og Vest-Telemark og Øst-Telemark, Nedre av driftsenhetene Grenland og Vestmar. Det er sivilt ansatte og politi på alle tjenestestedene, men unntak av Hjartdal, Siljan og Drangedal, hvor det ikke er sivilt ansatte.

Forebyggende politiarbeid rettet mot barn og unge ivaretas på ulike måter. I Grenland er dette underlagt en egen seksjon som tilhører stasjonen og følger opp Skien og Porsgrunn kommuner. Siljan ivaretas i stor grad av stedlig lensmann. Bamble har fast utpekt forebyggende kontakt. I Vestmar følges det opp av lensmannskontorene i Drangedal og Nissedal, mens det er to betjenter med ansvar for feltet i Kragerø. I Øst-Telemark er det en betjent som har ansvar for saker og oppgaver knyttet til fagfeltet med primærrområde Notodden, men som samarbeider tett med Hjartdal og Rjukan om oppfølgingen av disse kommunene. I Midt Vest ansettes det i disse dager en ny betjent som skal ha ansvar for å følge opp det forebyggende arbeidet og planverket i driftsenheten, men hvor utførelsen av oppgavene skjer av ansatte på lokalt kontor.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 18 av 58
-------------------------------	----------------	--------------	---------	---------------

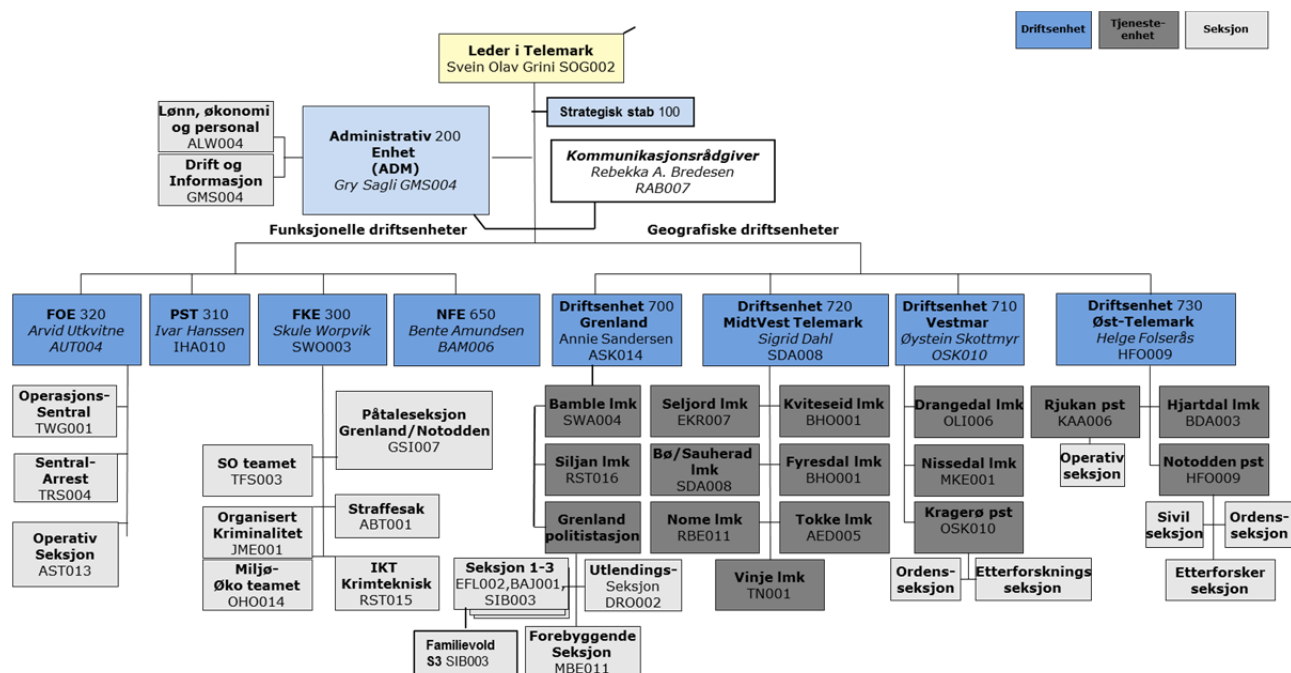
Øvre og Nedre Telemark har samarbeid for å ivareta beredskapen i sitt område. Det er politi og sivile på alle tjenestestedene, med unntak av tre av de minste tjenestestedene, hvor det ikke er sivile. Pass utstedes ved Notodden, Seljord og Grenland.

Driftsenhet Øst-Telemark består i dag av Notodden politistasjon, Rjukan politistasjon og Hjartdal lensmannskontor. Øst-Telemark har felles straffesaksansvarlig, felles ledermøter og enhetene samarbeider tett på alle områder. I all hovedsak er det i driftsenheten døgnbemanning med operativ politipatrulje, men enheten benytter seg også av noe reservetjeneste. Den forebyggende tjenesten ivaretas i dag ved de enkelte enhetene.

Driftsenhet Midt- og Vest-Telemark består i dag av Vinje, Tokke, Fyresdal, Kviteseid, Seljord, Bø og Sauherad og Nome lensmannskontor. Driftsenheten har felles straffesaksportefølje, felles forebyggende plan og vakt- og beredskapssamarbeid. Alle politiansatte bidrar i utgangspunktet på vakt- og beredskapsliste for å ivareta beredskapen i hele driftsenheten.

Driftsenhet Grenland består i dag av Grenland politistasjon (Skien og Porsgrunn kommuner), Siljan lensmannskontor og Bamble lensmannskontor. Driftsenheten har felles straffesaksportefølje og vakt- og beredskapssamarbeid. Vakt- og beredskap dekkes av Grenland politistasjon i Skien, som også ivaretar beredskapen for Siljan og Bamble kommuner. Grenland politistasjon huser i dag operasjonssentral for Telemark og de funksjonelle driftsenhetene i distriktet som Felles kriminalenhet.

Driftsenhet Vestmar består av Kragerø politistasjon, Drangedal lensmannskontor og Nissedal lensmannskontor. Driftsenheten har felles straffesaksportefølje og vakt- og beredskapssamarbeid. Alle politiansatte bidrar i utgangspunktet på turnustjeneste for å ivareta beredskapen i hele driftsenheten.

3.2 Behov og erfaringer med dagens organisering

I det følgende vil det bli redegjort for ulike styrker og svakheter, muligheter og begrensninger ved dagens situasjon med fire regioner (Nordre Buskerud, Søndre Buskerud, Vestfold og Telemark). Hensikten med redegjørelsen er å skape et godt grunnlag for å forstå behovet for endring.

3.2.1 Globalisering

Verden har blitt mindre i den forstand at utviklingstrekk i resten av verden også påvirker oss. Flyktningestrømmen som kom til Norge i 2015 krevde umiddelbare tiltak og en fleksibel tilnærming også for politiet. Det å holde oss oppdatert på hva som skjer i resten av verden/landet og være i størst mulig grad forberedt når det får betydning for befolkningen i eget distrikt, krever at man i større grad enn i dag må ha fokus på etterretning og analyse for å få det best mulige grunnlaget for å tilrettelegge for forebyggende strategier. For å få det til krever det dedikerte ansatte som utvikler analyser basert på trender og forespørsler fra ledernivå. Noe er gjort på dette området, men mye gjenstår for å komme opp på det nivå som vi mener er påkrevet for å ligge i forkant med forebyggende strategier.

3.2.2 Kriminalitetsbekjempelse og straffesakshåndtering

Dagens organisering med mange relativt små enheter vil i stor grad være til hinder for å etablere spesialmiljøer som bygger opp under de stadig økende krav til kriminalitetsbekjempelse og straffesaksbehandling. Vi ser at tradisjonell kriminalitet går ned, mens kriminalitet utført ved bruk av teknologi øker. Det krever at politiet i større grad må være synlig på de arenaer hvor denne utviklingen skjer.

Det kan nevnes noen områder som politiet må ha betydelig mer fokus på i fremtiden:

- Økonomisk kriminalitet utgjør kun en liten andel av alle registrerte lovbrudd. Men mørketallene er store. Kriminaliteten kan være en alvorlig trussel mot enkeltpersoner og strukturer i næringslivet. Enda mer alvorlig er kanskje den trusselen økonomisk kriminalitet i ytterste konsekvens kan utgjøre mot samfunnsstrukturer som velferdsstaten og demokratiet.
- Etterforskning av internettrelaterte overgrep mot barn og identifisering av barn som utnyttes, er i stadig større grad adressert som en utfordring under utvikling i media. For at politidistriktet skal kunne møte denne utfordringer må robuste fagmiljøer etableres.

Tradisjonell kriminalitet som tidligere skjedde i form av fysisk aktivitet ute i samfunnet, skjer i dag mer og mer virtuelt via Internett. Det krever at politiet i fremtiden vier dette området betydelig mer fokus enn det som man hittil har gjort.

3.2.3 Geografi

Politidistriktet har omfattende geografi (54 kommuner) og ulike utfordringer sommer og vinter i forhold til den betydelige tilstrømningen man har av turister til fjellet om vinteren og til fjorden om sommeren. Med den inndelingen man har hatt og har i dag er det vanskelig å kunne sikre at god flyt av operative mannskaper ut fra hvor og når ting skjer. Man håper å kunne finne frem til ordninger i Sør-Øst politidistrikt for å dimensjonere mannskapsbehov i forhold til disse sesongsvingningene.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 20 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Distriktet er ulikt organisert med mange tjenestesteder med liten bemanning. Ofte er det kun sivilt ansatte som er tilgjengelig for publikum i perioder på de minste stedene. Således kan lensmannsbygget fremstå som en falsk trygghet for publikum. For sivilt ansatte er dette et sikkerhetsaspekt som må tas på alvor. Ved større enheter hvor flere er samlet vil sikkerhet overfor de ansatte ivaretas på en bedre måte.

Ved å minske antall tjenestesteder ser man at det er behov for mange kommuner å få en erstatning i forhold til dagens lensmannskontor. Det fremgår av Rammer- og retningslinjer fra Politidirektoratet at funksjonen "Politikontakt" skal være tjenesterepresentantens knyttingspunkt opp mot de ulike kommunene. I politimesterens dialog med ordførere og rådmenn i de ulike fylkene har det kommet tydelig frem store forventninger til denne stillingen. Det er viktig at Politikontakts rolle blir tydelig definert og underlagt felles strategisk plattform for forebyggende virksomhet i distriktet.

4 Vurdering av alternativer

4.1 Alternativer geografiske driftsenheter

Det fremgår av rapporten den ulike organiseringen det er i dag mellom de fire gamle politidistriktene. Det har vært et mål å finne en ny felles struktur som samlet sett er en effektivisering av den lokale strukturen og gir en tilnærmet likeverdig polititjeneste i hele politidistriktet. Ved å strukturere Sør-Øst politidistrikt gjennom geografiske driftsenheter (GDE) og derav samle flere under samme ledelse, vil en få færre ledere, mer helhetlig styring og utnytte de samlede ressursene bedre og mer fleksibelt.

Det er store utfordringer i Sør-Øst politidistrikt med tanke på den ulike geografien og befolkningen i distriktet. Vi har derfor brukt tid på å finne gode objektive måleparametere og knyttet disse sammen med både eksterne og interne innspill.

En geografisk driftsenhet skal ha underliggende tjenesteenheter (politistasjonsdistrikt eller lensmannsdistrikt) med tjenestesteder (politistasjon eller lensmannskontor). Lederne av de geografiske driftsenhetene skal sitte i politimesterens ledergruppe. Dette er en skriftliggjøring av en hierarkisk oppdeling av nivåer under politimesteren.

En geografisk driftsenhetsleder har totalansvaret for leveransen av polititjeneste for en geografi bestående av x antall kommuner. I tillegg skal vedkommende selv være leder av en av de underliggende tjenesteenhetene og et tjenestested. Gjennom sin egen og de øvrige tjenesteenhetene skal leveranse av polititjeneste produseres. En geografisk driftsenhet er således kun et geografisk avgrenset område med en definert leder med resultatansvar.

Det betyr at lederen må ha et administrativt støtteapparat for å sikre leveranse i henhold til forventning. Det bør være et begrenset behov for støtte, fordi politimesterens stabfunksjoner skal ta ansvar for det meste av virksomhetsstyringen.

De øvrige tjenesterepresentantene under en geografisk driftsenhet vil sammen med geografisk driftsenhetsleder sikre at man når forventede mål.

De ansatte som skal utføre polititjenesten skal være ansatt på tjenestestedene. Målet med reformen er blant annet å få kuttet ned på administrasjon for å få frigjøre tid til å utføre politiarbeid.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 21 av 58

Vi har valgt å foreslå to alternativer når det gjelder geografiske driftsenheter (GDE). De to forslagene tar utgangspunkt i de oppgaver som er beskrevet og de krav som stilles til de geografiske driftsenhetene (GDE), jf. pkt. 2.1.1.

4.1.1 **Alternativ 1 - Tre geografiske driftsenheter som følger fylkesgrensen**

Fylkesmodellen gir tre geografiske driftsenheter som er tilnærmet like i størrelse. Det vil si at denne modellen gir størst likhet i forhold til befolkningsantall, oppgaver og oppdrag. Tre geografiske driftsenheter gir også et akseptabelt kontrollspenn i politimesterens ledergruppe.

Modellen har beredskapsmessige fordeler i og med at det i dag eksisterer gode samarbeidsordninger mellom Fylkesmann og politi. Fylkesmodellen betyr at vi går fra fire geografiske inndelte områder, til tre geografiske inndelte områder. Dette fører til færre ledere og administrativ støtte totalt sett, opp mot den bemanningen vi har i dag. Dette vil kunne frigjøre ressurser og gi en bedre og mer fleksibel bruk av den samlede ressursen.

Et motargument til fylkesmodellen, kan være at det kun er gamle Søndre-Buskerud og Nordre-Buskerud som får endrede grenser. Det vil kunne føre til liten endring i resten av politidistriktet. Videre vil en tredeling kunne gi en for stor avstand fra tjenesteenhet og opp til politimesterens ledergruppe noe som vil kunne føre til at utfordringer på et tjenestested ikke blir formidlet og hørt.

Et annet motargument har vært at antall representanter inn i ledergruppen fra GDE vil være for lite i forhold til det antall ansatte som disse lederne representerer i distriktet. Det vil kunne føre til at de funksjonelle driftsenhetene (FDE) i større grad blir sett og hørt enn de geografiske driftsenheter.

4.1.2 **Alternativ 2 - Fem geografiske driftsenheter som følger gamle politidistriktsgrenser og deler Telemark i to.**

Ved en fem-delning av det nye politidistriktet så vil man ha mulighet for å kutte ut ledernivået "tjenesteenhet", og den enkelte GDE vil i større grad kunne bli sett og hørt i politimesterens ledergruppe. Dette vil ikke gi en reduksjon i antall ledere, da en tjenesteenhetsleder og skal være en tjenestestedsleder. Det vil også bli flere representanter i politimesterens ledergruppe fra GDE, som vil skape balanse mellom GDE og FDE i forhold til ansatterepresentasjon.

Med en fem-delning vil en også i større grad kunne sikre lederrepresentanter både fra bygd og by, sjø og fjell. Dette vil kunne gi et bedre totalbilde inn i politimesterens ledergruppe. Med denne inndelingen vil den geografiske enheten bli mindre, og det vil være lettere til en hver tid å ha en god totaloversikt over hele geografien og bedre kunne utnytte ressursene, uten fare for at enkelte kriminalitetsutfordringer blir oversett.

Utfordringer rundt en fem-delning, er at politidistriktet vil øke antall geografiske driftsenhetsledere og administrativ støtte fra dagens fire til fem. Dette vil kunne gi en mindre fleksibel organisasjon og mindre ressurs til de polisiære og sivile gjøremålene.

En slik ordning vil føre til at man ikke vil kunne få tilstrekkelig ressurser til å etablere kompetente og bærekraftige fagmiljøer ute på de geografiske driftsenhetene. Dette vil

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 22 av 58

kunne øke behovet for større og flere fagmiljøer på de funksjonelle enhetene, for å få løst oppgavene på en tilfredsstillende måte. Dette vil kunne gå utover fleksibiliteten i bruk av ressursen på geografiske driftsenheter.

4.2 Analyse av de mest aktuelle alternativene.

Det fremstår gjennom de analyser og rapporter som er lagt til grunn at den beste løsningen for organisering av et nytt politidistrikt er tre geografiske driftsenheter.

Fylkesmodellen vil tilfredsstillende kravet til robusthet. Samtidig ivaretar modellen kravet om et desentralisert politi som er til stede i samfunnet. En fylkesinndeling vil gi den beste inndelingen i forhold publikum og politiets naturlige samarbeidspartnere, særlig i forhold til beredskap og forebyggende miljøer.

Ett av målene i Nærpolitireformen er en avbyråkratisering og å få mer politikraft ut der publikum er og kriminalitet skjer. Dette sikres best ved valg av fylkesmodellen. Det har vært en bekymring rundt manglende synliggjøring av helheten i det utstrakte og varierte distriktet Sør-Øst inn i politimesterens ledergruppe med få geografiske enheter. Dette handler om en lederform med helhetlig ledelse, og en god informasjonsplattform for beslutninger, og som vi mener vil bli ivaretatt gjennom ny organisering.

Tre geografiske enheter vil også føre til en frigjøring av administrative funksjoner opp mot dagens organisering. I dag er det en administrativ enhet i hvert av de gamle politidistriktene. Ved ny organisering vil mye av den administrative støtten være direkte underlagt Politimesteren, det vil likevel være behov for noe administrativ støtte på de geografiske enhetene. Ved å gå fra dagens fire til tre, vil en derfor frigjøre ressurser. Ved å gå fra fire til fem, vil en øke behovet for administrativ støtte. Dette er ressurser vi ikke har i dag, og som betyr at dette må tas fra andre foreslåtte funksjoner i den nye organisasjonen.

4.3 Alternative antall tjenesteenheter

Dagens fire politidistrikter er alle delt opp i geografiske områder. Det innebærer at det også i dag samhandles på tvers av de lokale tjenestesteder. I dag er det to regioner i gamle Nordre Buskerud, to regioner i gamle Søndre Buskerud, fire geografiske driftsenheter i Telemark og fire geografiske driftsenheter i Vestfold.

Når det gjelder krav til tjenesteenheter, så vises det til denne rapportens pkt. 2.1.2. Det er store krav til leveranser, og slik Sør-Øst politidistrikt er i dag, så vil kun de største politistasjonene og lensmannskontorene være i stand til å levere dette. Alene ville de små tjenesteenhetene blitt sårbare i forhold til krav og oppgaver som er lagt til tjenesteenhetene.

Vi har utredet to alternativer når det gjelder tjenesteenheter. Disse opprettholdes som alternativer, uavhengig av om det besluttes tre eller fem geografiske driftsenheter.

4.3.1 Alternativ 1 - Ni tjenesteenheter

Ni tjenesteenheter er et alternativ som baserer seg på dagens inndeling i de forskjellige distriktene. Dette er en inndeling av de geografiske områdene som ble gjort for noen år siden, og som en mener fungerer godt. Inndeling i større geografiske områder har ført til økt samhandling både innen etterforskning, den operative tjenesten og innenfor sivile gjøremål. Det er likevel store forskjeller på hvordan dagens inndeling fungerer, og

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 23 av 58</i>

fortsatt er det "skott" mellom enkelte områder som gjør at en ikke får utnyttet ressursen og kompetansen optimalt.

Ved ni tjenesteenheter vil det bli en bredere sammensatt ledergruppe for geografisk driftsenhetsleder. Det gjør at det blir lettere for tjenesteenhetene å bli sett og komme med innspill på prioriteringer lokalt. Ved inndeling i ni tjenesteenheter vil det også være et mindre begrenset område som den enkelte tjenestemann/kvinne må gjøre seg kjent med, og det vil på den måten være lettere å få en lokal forankring og god lokalkunnskap.

Det er påpekt i Rammer og retningslinjer det som kalles bolyst. Ansatte i etaten bosetter seg gjerne i nærheten av det området de jobber i. Ved ni tjenesteenheter er det større sjans for at alle som jobber ved enheten bosetter seg innenfor denne geografiske rammen og vil derfor opparbeide seg mer lokalkunnskap.

Utfordringen med en inndeling i ni tjenesteenheter er om den enkelte enhet klarer å levere innen for de krav som er satt til en tjenesteenhet. Utfordringen vil være at det på enkelte områder vil bli knapphet på ressurs, og enhetene vil få utfordringer med å skape robuste nok fagmiljøer. Ressursknapphet vil også gi utfordringer med å gjennomføre pålagt opplæring, og samtidig ha en forsvarlig drift. Dette kan igjen gå utover de mål- og kvalitetskrav som er satt til det produkt publikum har krav på.

Tjenesteenheten vil også ha noe administrativ støtte, og dette er ressurser som vil kunne omdisponeres i større grad til andre funksjoner ved 5 tjenesteenheter.

4.3.2 Alternativ 2 - Fem tjenesteenheter

Målsettingen i nærpolitireformen er å innlemme tjenestesteder i større, sammenslåtte tjenesteenheter. På denne måten kan bemanningen opprettholdes ute på tjenestestedene, samtidig som en rekke oppgaver i større grad kan fordeles innad i tjenesteenheten. Det innebærer at kompetanse og ressurser kan utnyttes mer helhetlig og fleksibelt i hele tjenesteenheten. Fem tjenesteenheter vil i større grad gi en robusthet, slik at muligheten for kompetanseheving blant de ansatte vil være større.

En løsning med fem tjenesteenhet skaper robusthet i forhold til krav om leveranse. Større tjenesteenheter, gir økt samhandling ved administrative gjøremål og mer helhetlig styring og ledelse i et større geografisk område. Det vil også kunne føre til en omfordeling av ressurs til mer tilstedeværende politi og flere etterforskere.

Fem tjenesteenheter vil gi størst fleksibilitet i bruken av ressursene, slik at det i større grad vil være mulig å bygge egne fagmiljøer innen den geografiske driftsenheten.

Ved større tjenesteenhetsområder vil en også gjennom bedre samhandling gi et likere tjenestetilbud til publikum, slik at de ikke opplever ulik behandling fra tjenestested til tjenestested.

Geografiske ulikheter i fylkene gjør at det kan være argumenter for å variere antall tjenesteenheter innenfor hver geografisk driftsenhet. Eksempelvis er vegnett og mulighet for å bistå hverandre ulikt i Nordre Buskerud og Øvre Telemark.

En betraktning rundt fem tjenesteenheter opp mot ni tjenesteenheter, er at det på sikt kan være lettere å sentralisere tjenester og oppgaver innenfor et større område. Det er i Rammer og retningslinjer krav til hva en tjenesteenhet skal inneholde av oppgaver. Ved store geografiske tjenesteenheter vil det gi et større handlingsrom til å flytte tjenester,

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 24 av 58

og ikke opprettholde oppgaver ute på alle tjenestestedene. Det vil si at det enklere vil være mulig å sentralisere pass, sivil rettspleie, etterforskning og andre tilbud til publikum til der det er høyest befolkningstetthet.

4.3.3 Vurdering og anbefaling

Ut fra de analyser og innspill som har kommet inn fremstår den beste løsningen en organisering med fem tjenesteenheter i Sør-Øst politidistrikt.

Argumentasjonen opp mot ni og fem tjenesteenheter blir mye av den samme argumentasjonen som ved geografiske driftsenheter. Slik det fremstår i dag vil fem tjenesteenheter gi den beste løsningen for et likere, bedre kvalitativt og effektivt politi.

Dette begrunnes med at ved større tjenesteenheter så vil vi få en helhetlig ledelse og styring som evner å løse kriminalitet i større grad på tvers og med mindre "skott" mellom tjenesteenhetene. Både kompetansen og ressursene vil lettere kunne utnyttes på tvers med færre tjenesteenheter. Noe av utfordringen med dagen organisering, som er tilnærmet ni tjenesteenheter, er effektiv utnyttelse av den totale ressurs. Alle enheter prioriterer innenfor sitt område, og ser det vanskelig å avgi ressurs til det beste for hele politidistriktet. Med færre ledere til å samhandle, vil dette i større grad lettere la seg løse.

I forhold til rekruttering og bosetting i aktuelt område for sin tjeneste, så er fortsatt tjenesteenhetsområdene så begrenset at dette ikke vil være en stor utfordring.

Ni tjenesteenheter vil, slik det fremstår i dag, gi større utfordringer opp mot å kunne ivareta mål og krav om kvalitet som er satt til tjenesteenheter gjennom Nærpolitireformen. Dette vil på sikt kunne føre til et behov for å oppbemanne funksjonene på Felles driftsenheter, for å kunne sikre måloppnåelse og gitte kvalitetskrav.

Det å ha en felles ledelse over et så stort geografisk område som ved fem tjenesteenheter, kan få en betydning for om publikum vil får likt tjenestetilbud i hele distriktet sett over tid. Det vil i større grad være mulig å flytte håndtering av pass, våpen, sivil rettspleie og andre polisierare oppgaver til de områdene som har størst befolkningstetthet. Dette vil kunne gi en mer effektiv drift, men lengere reisevei for publikum.

Ved få tjenesteenheter vil det også være vanskeligere for ansatte å få en karriere utenfor de tettes befolkede stedene i tjenesteenheten. De attraktive stillingene vil kunne bli lagt til sentrale strøk. Dette kan få betydning for muligheten til å beholde erfarne ansatte og rekruttering av nyansatte utenfor de mest sentrale stedene.

4.4 Forslag til tjenestestedsstruktur

Nærpolitireformen skal utvikle et nærpoliti som er lokalt tilstedeværende med lokalkunnskap og bred kontaktflate. Økt patruljering og beredskap i hverdagen er først og fremst avhengig av antall patruljer og ikke i like stor grad antall tjenestesteder. Politiarbeid på stedet er en av de viktigste satsningene i nærpolitireformen.

Etterforskning er også en viktig satsning i nærpolitireformen. Det store antall av saker skal også i fremtiden etterforskes ved tjenesteenhetene, men en økt kompleksitet og et økt krav til kvalitet vil kreve spesialkompetanse som brukes på tvers i distriktet for å støtte det lokale arbeidet.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 25 av 58

Et viktig element i nærpolitireformen er at Sør-Øst politidistrikt får en operasjonssentral. Det vil i fremtiden bli en større utstrakt bruk av flåtestyring av patruljene, slik at en i ledig tid vil dekke en større geografi enn det som gjøres i dag.

Tilstedeværelse, lokalkunnskap og en bred kontaktflate utfordres når det blir færre tjenestesteder. Et forpliktende samarbeid gjennom politiråd, SLT-samarbeid og politikontakt skal være med på å utvikle tilstedeværelse, lokalkunnskap og en bred kontaktflate med kommunen, aktuelle samarbeidspartnere og publikum.

Ut fra en totalvurdering anbefales 19 lensmannskontorer og 1 politistasjon nedlagt eller slått sammen med et eller flere tjenestesteder. Røyken og Hurum lensmannskontor er også beskrevet, men dette vil etter en kommunesammenslåing gå til Oslo politidistrikt. Begrunnelse for det enkelte tjenestested står beskrevet under kapittel 4.

4.4.1 Dagens tjenestesteder i Nordre Buskerud

Tidligere Nordre Buskerud politidistrikt hadde 11 tjenestesteder, fordelt på 1 politistasjon og 10 lensmannskontor og en politipost.

Nordre Buskerud er delt i 2 vaktregioner:

Region Sør: Hønefoss, Jevnaker, Modum, Sigdal og Krødsherad

Region Nord: Flå, Nes, Gol og Hemsedal, Ål og Hol. Nore og Uvdal har vakt samarbeid med Kongsberg (Søndre Buskerud).

4.4.1.1 Hønefoss politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	Hønefoss er det tjenestestedet hvor det er flest straffesaker i Nordre Buskerud med 1388 straffesaker. De har også flest oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO), 16 alarmoppdrag og 362 prioritert 1 oppdrag.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Hønefoss er et stort geografisk område og er en del av Ringerike sammen med Hole. Det bor i overkant av ca. 15 000 innbyggere. I selve Hønefoss og Ringerike det det en befolkning på ca. 35 000. Hønefoss er et område som er i stor vekst. De har Rv 7 mot Hallingdal som starter i Hønefoss, og E16 er en gjennomfartsåre mot Jevnaker og Gardemoen. Det er også planlagt en firefelts motorvei og ny jernbane fra Oslo til Hønefoss. Ringerike fengsel ligger på Tyrstrand og er en del av Hønefoss sitt ansvarsområde. Hønefoss har risikoobjekter som vil kunne kreve politiresurser.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Ut fra alle vurderingskriterier er Hønefoss et tjenestested som skal bestå ved ny struktur. Slås sammen med Jevnaker lensmannskontor.
Anbefaling:	Består

4.4.1.2 Modum lensmannskontor:

Straffesaker og	Modum er i dag nest største tjenestestedet i Nordre Buskerud. De har
------------------------	--

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 26 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

oppdrag:	registrert 6 alarm og 77 prioritet 1 oppdrag i politiets oppdragslogg (PO). De har registrert 391 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Modum har noen institusjoner for rusmisbrukere og psykiatriske pasienter. De har ansvar for Blaafarveværket med kostbare utstillinger. De har også gruver som blir besøkt. Modum har store verneområder og naturreservat. Modum arrangerer årlige world-cup arrangement for skihopp. Området har flere kraftverk. Modum har 13794 innbyggere.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Modum er sentralt plassert i midt fylket, og vil med sin plassering dekke en god beredskap og tilgjengelighet for innbyggerne i området. Det er avgjørende å opprettholde Modum for å dekke responstiden for midtfylket. Slås sammen med Sigdal og Krødsherad lensmannskontor.
Anbefaling:	Består.

4.4.1.3 Sigdal lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har ingen alarm oppdrag men 8 oppdrag prioritet 1 i politiets oppdragslogg (PO). De har 47 straffesaker registret.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Sigdal har egen stilling tilknyttet naturreservat Trillemarka. Sigdal har stor turisme særlig vinterstid, samt mange hytter.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Sigdal har ca. 3500 innbyggere. Responstidsmessig er dekkningen god nok fra Modum. Tjenesten utenfor kontortid dekkes også i dag av Modum/Ringerike. En politikontakt vil ivareta den forebyggende tjenesten, og det vil opprettholde en nærhet og kunnskap til lokalmiljøet. I forhold til den bemanning Sigdal har i dag vil en politikontakt med fokus på det forebyggende arbeidet godt kunne ivareta samarbeidet mellom politi og kommunen. Slås sammen med Modum og Krødsherad lensmannskontor.
Aanbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.4 Krødsherad lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	Det er 2 alarmer og 13 prioritet 1 oppdrag. De har 94 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill	Krøderen har stor turisme med stort hotell, Norefjell. Det er også store hytteområder og turisme på særlig vinteren. Rv 7 er nå lagt utenfor Krøderen, men det er fortsatt forholdsvis stor trafikk opp mot Hallingdal. Krøderen har ca. 2300 innbyggere.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Krødsherad ligger inne på politianalysen og Geodata. Polititjenesten dekkes i dag fra Ringerike/ Modum utover kontortid. Dette er en respons som er tilfredsstillende. Politikontakten vil i fremtiden være tilstede i kommunen og vil ivareta den forebyggende tjenesten og opprettholde nærkontakt og kunnskap om lokalmiljøet. Beredskapsmessig vil det med en flytting av ressurser være mulig å gjennomføre en mer målrettet polititjeneste. Slås sammen med Modum og Sigdal lensmannskontor.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenestenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 27 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Aanbefaling:	Nedlegges.
--------------	-------------------

4.4.1.5 Nore og Uvdal lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag	De har en alarm og 4 prioritert 1 politiets oppdragslogg (PO). De har registrert 48 straffesaker.
Særlige forhold: basert på egen-kunnskap og innspill	Nore og Uvdal er en stor kommune med store deler av Hardangervidda som sitt ansvarsområde. De har flere kraftverk i Rødberg som er tettstedet i kommunen. Det er ca. 2600 innbyggere. De har en barnevernsinstitusjon. Nore og Uvdal har også store områder med hytter.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Det vil være helt nødvendig å ha et tjenestested i Nore og Uvdal, plassert Rødberg. Dette på grunn av beredskapshensyn og responstid. Det er også ønskelig at Rødberg oppbemannes slik at de kan dekke større deler av døgnet, samt området ned mot Veggli og Rollag. Nore og Uvdal har også et risikoobjekt som vil oppta politiresurser.
Aanbefaling:	Består.

4.4.1.6 Hol lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har to alarmer og 39 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragslogg (PO). De har 181 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Hol lensmannskontor består av Geilo, Hol og Hovet som tettsteder med Geilo som det største. De har Rv7 over Hardangervidda og Rv50 til Aurland og Vestlandet. De har stor turisme på vinteren. De har også deler av Hardangervidda nasjonalpark. Hol har flere kraftverk. Det har ca. 4500 innbyggere.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Hol med tettsted Geilo har en beliggenhet som gir bedre dekningsmessig beredskapen enn Ål som er foreslått som tjenestested i stede for Geilo. Geilo har større utfordringer med turisme og har tilnærmet likt innbyggertall som Ål. De er også et knutepunkt mellom Øst- og Vestlandet. Hol er større i geografisk utstrekning enn Ål. Enkelte innspill går på at det ønskelig med ett eller to tjenestesteder i Hallingdal. Med ett eller to tjenestesteder, så vil en få større robusthet og fleksibilitet. Hvis en ser for seg ett tjenestested, så må Hol legges ned og Gol blir igjen som det eneste tjenestestedet. Slås sammen med Ål lensmannskontor.
Aanbefaling:	Består.

4.4.1.7 Ål lensmannskontor:

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 28 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Straffesaker og oppdrag:	De har ingen alarmoppdrag og 16 prioritert 1 i politiets oppdragslogg (PO). De har 68 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Ål har store hytteområder. De har sykestue for hele Hallingdal og luftambulansen har base på Ål. De har eget asylmottak og kraftanlegg. Torpo ligger under Ål, og dette er nødetatens treningscenter for operative tjenester. De har også felles legevakt for Hallingdal. De har også kraftverk. De har ca. 4800 innbyggere i Ål.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Beredskapen dekkes delvis også i dag fra Gol, og vil også med ny organisering kunne dekkes godt beredskapsmessig uten eget tjenestested på Ål. Politikontakten og politiarbeidet vil ivareta den forebyggende tjenesten og den lokale forankringen til Ål. Ål er også det tjenestestedet i øvre Hallingdal, som har minst polisierere oppgaver. Sammenlignet med Hol, så har Ål et bedre egnet lokale. Slås sammen med Hol lensmannskontor.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.8 Gol og Hemsedal lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 6 alarm og 80 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragslogg (PO). De har 526 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill	Kommunen har en kraftstasjon og tre asylmottak. De er også knyttingspunkt over til Hemsedal, som er den største turistattraksjonen i Hallingdal, og som gir politiet mest utfordringer. Dette gjelder store deler av året, men mest belastende i vinterhalvåret. Det er 4600 innbyggere i Gol og 2400 i Hemsedal. Rv 52 mot Hemsedal og Vestlandet starter i kommunen. Rv 7 går også gjennom kommunene. Gol og Hemsedal har store områder med hytter og flere hoteller.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Gol ligger midt i Hallingdal og har sentral plassering i forhold til beredskap og tilgjengelighet. Det er den største enheten i Hallingdal i dag med flest oppdrag og saker for politiet. Det har nytt tidsriktig kontor. Gol må derfor bestå som tjenestested i Hallingdal. Slås sammen med Nes og Flå lensmannskontor.
Anbefaling:	Består.

4.4.1.9 Nes lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har tre alarmer og 20 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragslogg (PO). De har 97 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Hallingdal Tingrett ligger på Nesbyen. Det er knyttingspunktet over mot Numedal. Det er ca. 3450 innbygger på Nes. Det er stor hytteutbygging i kommunen. De har kraftverk i kommunen. De har også øvre del av Vassfaret nasjonalpark.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Diskusjonen knyttet til opprettholdelse av Nes, er avstander i Hallingdal og behovet for å dekke nedre del av Hallingdal med et tjenestested. Av de aktuelle tjenestestedene er det Nes og Flå. Nes

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 29 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

	<p>er av disse det største tettstedet med høyest aktivitet for politiet. Ved å opprettholde Nes vil en også få en mer spredt bosetting i Hallingdal av tjenestemann og kvinner, som skaper en bedre lokal kunnskap i Hallingdal. Det er kommet en rekke innspill på at Hallingdal ville kunnet hatt en større robusthet og fleksibilitet til å løse samfunnsoppdraget ved å ha ett eller to kontorer i Hallingdal. Nes er da ett av de kontorene som en ser for seg kan legges ned som tjenestested uten at dette går utover kravet til beredskap og responstid. Slås sammen med Gol og Hemsedal og Flå lensmannskontor.</p>
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.10 Flå lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 2 alarm oppdrag og 10 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 42 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	De er en del av nasjonalparken i Vassfaret. Det bor ca. 1100 innbyggere. Dette er en kommune i vekst grunnet planlagte hytteutbygginger og økt handelssenter.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Flå er et lite tjenestested som dekkes av Nes og øvrige lensmannskontorer i Hallingdal i dag. Forebyggende tjeneste og tilstedeværelse vil bli dekket gjennom politikontakten og Politirådet. Beredskapen dekkes i dag av andre kontorer i Hallingdal, og vil bli ivaretatt i fremtiden på samme måte som i dag. Slås sammen med Gol og Hemsedal/Nes lensmannskontor.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.11 Jevnaker lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 3 alarm og 36 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragslogg (PO). De har 162 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Det er en kommune med stor gjennomfartstrafikk mot Gardermoen, Hallingdal og Oppland. Jevnaker vurderes sammenslått med Ringerike kommune. De har ca. 6630 innbyggere, men er en kommune med sterk befolkningsvekst.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Jevnaker har i dag samarbeid med Hønefoss og midt fylket. Beredskapsmessig vil de kunne dekkes fra Hønefoss, som i dag. Når det gjelder det forebyggende og lokal samhandling vil dette dekkes av politikontakten og politirådet med tilstedeværelse i kommunen. Slås sammen med Hønefoss politistasjon.
Anbefaling:	Nedlegges.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 30 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

4.4.2 Dagens tjenestesteder i Søndre Buskerud

Tidligere Søndre Buskerud politidistrikt hadde 10 tjenestesteder, fordelt på 2 politistasjon og 8 lensmannskontor.

Søndre Buskerud er delt i 2 vaktregioner:

Region Øst: Drammen, Lier, Røyken og Hurum, Svelvik og Sande.

Region Vest: Kongsberg, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Flesberg og Rollag.

Nore og Uvdal (Nordre Buskerud) har vaksamarbeid med Kongsberg/region Vest.

4.4.2.1 Drammen politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 31 alarm og 435 prioritet 1 oppdrag i politiets oppdragslogg (PO). De har 3813 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Drammen er klart det sted i Buskerud som har størst kriminalitet og utfordringer med flerkulturelt samfunn. Drammen har 68 000 innbyggere, hvor av 28 % har innvandrerbakgrunn. De har havneanløp og stor utelivsutfordringer. Drammen er også et knutepunkt mellom Sørlandet og Vestlandet. De har fengsel, sentralsykehus, tingrett og fler rusbehandlingssituasjoner.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Ut fra alle vurderingskriterier er Drammen et tjenestested som skal bestå ved ny struktur. Slås sammen med Lier, Svelvik og Sande lensmannskontor.
Anbefaling:	Består.

4.4.2.2 Kongsberg politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	14 alarm og 139 prioritet 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 891 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Kongsberg flere risikoobjekter gjennom høyteknologibedrifter med ca. 5300 ansatte. De har også kraftanlegg og militæranlegg. De har sikkerhetsobjekter som krever politiresurser. Det er også et område med et stort antall hytter. De har eget tinghus, sykehus og legevakt. Det er ca. 27 000 innbyggere i Kongsberg. Kongsberg har også tettstedet Hvittingfoss med 1500 innbyggere. Kongsberg er knutepunkt med E134 mot Telemark og Rv 40 opp Numedal mot Geilo.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Ut fra alle vurderingskriterier er Kongsberg et tjenestested som skal bestå ved ny struktur. Slås sammen med Flesberg lensmannskontor.
Anbefaling:	Består.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 31 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

4.4.2.3 Nedre Eiker lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	Det er 7 alarm og 98 prioritet 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 815 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Nedre Eiker er en kommune i sterk vekst. De har en befolkning med innvandrerbakgrunn med ca. 10 %. Nedre Eiker er et handelssentrum og har mye av det samme kriminalitetsbildet som Drammen. I Nedre Eiker er det ca. 24 500 innbyggere med en meget tett befolkning med flere tettsteder. Både E 134 og Rv 283 går igjennom kommunen.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Politiet i Eiker har i dag tett samarbeid og mange felles kriminalitetsutfordringer. Kontorene ligger tett og et felles Eiker vil kunne gi mer fleksibel bruk av ressurser. Et felles Eiker bør legges til Øvre Eiker, da dette vil være en mest sentral plassering i forhold til øvrige tjenestesteder i nedre Buskerud. I forhold til dagens kontrakter mener en at en utnyttelse av bygg i Nedre Eiker vil være gunstig frem til ny kontraktsinngåelse. En ser det som viktig for eiker-bygdene at Eiker består som tjenestested med tjenestetilbud til innbyggerne som samlet sett er ca. 43 000.</p> <p>Slås sammen med Øvre Eiker.</p>
Anbefaling:	Slås sammen til et felles Eiker.

4.4.2.4 Øvre Eiker lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 6 alarmer og 86 prioritet 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 513 anmeldelser.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Øvre Eiker er en kommune i vekst. Øvre Eiker har flere barnevernsinstitusjoner. Øvre Eiker har også en 1 % klubb. De har også rettslokaler i Hokksund sentrum. E 134, Rv 35 og Rv 283 går igjennom kommunen. Dette er en kommune sammen med Nedre Eiker har hatt en sterk befolkningsvekst de siste ti år. De har også Hassel fengsel. Øvre Eiker har egen legevakt.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Politiet i Eiker har i dag tett samarbeid og mange felles kriminalitetsutfordringer. Kontorene ligger tett og et felles Eiker vil kunne gi mer fleksibel bruk av ressurser. Et felles Eiker bør legges til Øvre Eiker, da dette vil være en mest sentral plassering i forhold til øvrige tjenestesteder i nedre Buskerud. I forhold til dagens kontrakter mener en at en utnyttelse av bygg i Nedre Eiker vil være gunstig frem til ny kontraktsinngåelse. En ser det som viktig for eiker-bygdene at Eiker består som tjenestested med tjenestetilbud til innbyggerne som samlet sett er ca. 43 000.</p> <p>Slås sammen med Nedre Eiker.</p>
Anbefaling:	Slås sammen til felles Eiker.

4.4.2.5 Flesberg lensmannskontor:

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 32 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Straffesaker og oppdrag:	De har en alarm og 10 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 63 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Det er 2699 innbyggere i Flesberg. Det er et område med mange hytter på blant annet Blefjell. Rv 40 mot Geilo går gjennom kommunen og Numedal.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Flesberg lensmannskontor dekkes beredskapsmessig fra Kongsberg utover kontortid. Det er akseptabel dekning av beredskap fra Kongsberg også i en ny organisasjon. Politikontakten og politirådet vil dekke opp den forebyggende tjenesten og den lokale forankringen mot kommunen. En bedre flåtestyring av mannskapene ved å frigjøre ressurser vil kunne gi en bedre politidekning. Slås sammen med Kongsberg.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.2.6 Rollag lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har ingen alarm og 2 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 23 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Rollag har naturreservat mot Trillemarka. Det er ca. 1400 innbyggere. Rv 40 mot Geilo går gjennom kommunen og Numedal. Det er en kommune med mange hytter.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Beredskapen i kommunen dekkes i dag av Kongsberg utover kontortid. Forebyggende og lokal tilknytning vil opprettholdes gjennom politikontakten og politirådet. Ved å styrke ressursene i Nore og Uvdal, så vil beredskapen og tilstedeværelse av uniformert politi kunne styrkes i Rollag opp mot dagens situasjon. Slås sammen med Nore og Uvdal.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.2.7 Lier lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 13 alarm og 105 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 750 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Det er en kommune med meget stor befolkningsvekst. Lier har en stor psykiatrisk institusjon for hele Nedre Buskerud. E 18 mot Sørlandet går gjennom kommunen og Rv 23 mot Røyken/Hurum/Follo. De har 25 750 innbyggere. Det er et stort handelssentrum på Lier toppen. Det er og har vært store endringer i næringsutviklingen de siste årene. De har flere rusinstitusjoner. Det er en kommune med høy kriminalitet, men ikke noe sentrum med utelivsproblematikk. Det er også en kommune med stor befolkningsvekst. De har i dag vakt samarbeid med Røyken og Hurum lensmannskontor. Lier kommune har flere tettsteder og grenser mot Asker.
Vurderinger basert på	Lier kommune ligger tett opptil Drammen, og kan beredskaps-

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 33 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

fakta, innspill og diskusjoner:	messig dekkes fra patruljer i Drammen. Lier kommune er en kommune som åpenbart må ha en politikontakt tilstede flere dager pr uke for å opprettholde kontakt med institusjoner og kommunens etater. Et felles kontor med Røyken og Hurum ville vært naturlig i en ny organisasjon. Dette ville gitt en bedre fleksibilitet og ressursutnyttelse. På grunn av kommune-sammenslåinger vil ikke dette være mulig. På grunn av nærhet til Drammen vil et felles tjenestested gi bedre ressursutnyttelse både innen den operative tjeneste og etterforskning. Slås sammen med Drammen/Sande og Svelvik.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.2.8 Røyken og Hurum:

Straffesaker og oppdrag:	De har 11 alarm oppdrag og 97 alarm 1 oppdrag i politiets oppdragslogg (PO). De har 691 saker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Røyken og Hurum ble slått sammen til et lensmannskontor i 2010, det er to kommuner. Det politisk enighet om sammenslåing av Røyken, Hurum og Asker kommune. Denne sammenslåingen skal iverksettes 1.1.2020. Det er også enighet mellom politimesterne i Oslo og Sør-Øst om at når sammenslåingen blir en realitet skal Røyken og Hurum lensmannskontor til Oslo politidistrikt.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Røyken og Hurum har mange hytter, med stor turisme særlig på sommeren. De har flere risiko objekter. De har også ansvaret for politiets båtjeneste. Det er 21500 innbyggere i Røyken og 9500 innbyggere i Hurum. Dette er en kommune med stor befolkningsvekst.
Anbefaling:	Overføres Oslo politidistrikt.

4.4.2.9 Svelvik lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har null alarmer og 22 prioritert 1 oppdrag i politiets oppdragsjournal (PO). De har 168 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Svelvik skal slå seg sammen med Drammen til en kommune. Det er 6600 innbygger i Svelvik.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Når Svelvik slår seg sammen med Drammen, så vil det være en kommune, og de vil av den grunn ligge under samme tjenestested som Drammen. Svelvik dekkes i dag av Drammen utover kontortid. De har noe vakt, men hovedressursen dekkes fra Drammen politistasjon. Svelvik ligger nært Drammen og det vil gi en bedre ressursutnyttelse å samle ressursene. Det forebyggende, samhandling med kommunen og lokal kunnskap vil ivaretas gjennom politikontakt og politirådet. Det kunne vært naturlig å tenke et tjenestested mellom Svelvik, Sande og Holmestrand. Slås sammen med Drammen og Sande.
Anbefaling:	Nedlegges.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 34 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

4.4.2.10 Sande lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 2 alarmer og 42 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). Det har 232 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Sande kommune ønsker en kommunesammenslåing med Holmestrand. De er i dag 9 300 innbyggere. Dette er en kommune med befolkningsvekst. E 18 mot Sørlandet går igjennom kommunen.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Sande har i likhet med Svelvik et vaktsamarbeid med Drammen. Det meste av beredskapen dekkes av Drammen. Sande ligger nært Drammen og det vil gi en bedre ressursutnyttelse å samle ressursene. Det forebyggende, samhandling med kommunen og lokal kunnskap vil ivaretas gjennom politikontakt og politirådet. Det kunne vært naturlig å tenke et tjenestested mellom Svelvik, Sande og Holmestrand.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.3 Dagens tjenestesteder i Vestfold

Tidligere Vestfold politidistrikt hadde 10 tjenestesteder, fordelt på 5 politistasjon, 1 lensmannskontor og Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Disse stillingene er i oversikten fordelt på stasjonene.

Etter forrige politireform i 2002 har Vestfold redusert antall tjenestesteder fra 15 til 6, en reduksjon av 9 lensmannskontorer.

4.4.3.1 Larvik politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 20 alarmer og 409 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). Det har 1650 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Politistasjonen dekker Larvik kommune med ca. 44.000 innbyggere og har et stort omland. Lardal kommune med ca. 2500 innbyggere blir en del av Larvik kommune fra 1.1.2018. De har fengsel, legevakt og tingrett.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Er i dag egen geografisk driftsenhet i Vestfold. Det er stor turisme om sommeren, med ca. 4000 hytter og 4000 campingvogner. Det er et stort småbåtliv rundt Larvik, Stavern og Brunlanes. Det er daglig to ferjeanløp fra Danmark med opptil 2000 passasjerer pr anløp og havna i Larvik er Norges nest største containerhavn. Dette er en kommune med befolkningsvekst. Politistasjonen i Larvik har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste, etterforskning og sivilrettslige oppgaver. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Stavern med Politihøgskolen ligger under Larvik, og det er et moderat næringsliv i kommunen, hvorav en bedrift sorteres under

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 35 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

	"storulykkes-forskriften". Disse momenter underbygger at Larvik politistasjon bør bestå som tjenestested og at Larvik bør bli en del av en felles tjenesteenhet i Vestfold. Innbyggerne i Larvik kommune vil gjennom denne organiseringen få en like god eller bedre polititjeneste i fremtiden.
Anbefaling:	Består.

4.4.3.2 Sandefjord politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 17 alarmer og 691 prioritet 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). Det har 2370 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Politistasjonen dekker Sandefjord kommune med ca. 45.000 innbyggere. Andebu og store deler av Stokke kommune med ca. 17.000 innbyggere blir en del av Sandefjord kommune fra 1.1.2017. De har fengsel, legevakt og tingrett.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Er i dag egen geografisk driftsenhet i Vestfold. Det er stor turisme om sommeren, med ca. 2. 000 hytter. Det er et småbåtliv rundt Sandefjord og Stokke om sommeren. Det er daglig 6 ferjeanløp fra Sverige (med mer enn 1 million passasjerer årlig). Torp flyplass ligger under Sandefjord med over 1,5 millioner reisende pr år. En liten andel av dette er Non-Schengen ankomster. Politistasjonen i Sandefjord har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste, etterforskning og sivilrettslige oppgaver. Alle saksbehandlere i gjeldsordningsaker for Vestfold er samlokalisert på sivilseksjonen i Sandefjord. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke. Barnehuset er i Sandefjord og barnevoldsavsnittet ligger i Sandefjord politistasjon. Dette er organisert under Felles Etterforskningsseksjon. Det er et stort næringsliv i kommunen, hvorav en bedrift sorteres under "storulykkesforskriften". Kommunen har andre store bedrifter som Komplet og andre store nettbaserte bedrifter. Sandefjord videregående skole er den største i landet med 2100 elever og 350 ansatte. Disse momenter underbygger at Sandefjord politistasjon bør bestå som tjenestested og at Sandefjord bør bli en del av en felles tjenesteenhet i Vestfold. Innbyggerne i nye Sandefjord kommune vil gjennom denne organiseringen få en like god eller bedre polititjeneste i fremtiden.
Anbefaling:	Består.

4.4.3.3 Tønsberg politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 34 alarmer og 681 prioritet 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). Det har 3595 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Politistasjonen dekker Tønsberg kommune, Nøtterøy kommune, Stokke kommune (i dag) og Tjøme kommune med totalt 81.000 innbyggere. Store deler av Stokke kommune vil fra 1.1.2017 bli en del av Sandefjord kommune, mens Re kommune med ca. 10.000 innbyggere skal bli en del av Tønsberg kommune fra 2020. De har

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 36 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

	fengsel, legevakt og tingrett.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Er i dag egen geografisk driftsenhet i Vestfold. Tønsberg er "fylkeshovedstaden" i Vestfold med Fylkessykehus, Fylkeskommunens administrasjon og Fylkesmannens kontor. Det er også et knutepunkt for buss og togforbindelser med omegn rundt. Direktoratet for den sentrale beredskap, DSB og Valgdirektoratet har sitt tilhold i Tønsberg. Det er stor turisme om sommeren, med 3200 hytter. Det er et stort småbåtliv rundt Tønsberg-, Tjøme- og Nøtterøyskjærgårdene. Det er stor kulturaktivitet, med restauranter og underholdning i store deler av året. Tønsberg er utelivsarenaen for store deler av Vestfold. Dette topper seg med yrende liv på bryggene i Tønsberg hele sommeren. Politistasjonen i Tønsberg har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste og etterforskning. Kommunene under Tønsberg politistasjon har en egen namsfogd innen sivile gjøremål, men denne har også sitt tilhold i politihuset i Tønsberg. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke.</p> <p>Det er et stort handels- og næringsliv i kommunen, hvorav to bedrifter sorteres under "storulykkesforskriften". Disse momenter underbygger at Tønsberg politistasjon bør bestå som tjeneste-sted og at Tønsberg bør bli en del av en felles tjenesteenhet i Vestfold. Innbyggerne i Tønsberg, Nøtterøy og Re kommune vil gjennom denne organiseringen få en like god eller bedre polititjeneste i fremtiden.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.3.4 Horten politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 29 alarmer og 541 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). Det har 2036 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Politistasjonen dekker Horten kommune, men har også Holmestrand politistasjon og Indre Vestfold lensmannskontor underlagt seg. De har tingrett og fengsel.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Er i dag egen geografisk driftsenhet i Vestfold. Horten kommune har 27.200 innbyggere og har noe turisme gjennom å ha over 400 hytter, gjennomgangstrafikk med Bastøy ferjen -med ankomster og avganger hvert 20 minutt og flere museum. Det er noe småbåtliv rundt Horten om sommeren. Høyskolen i Sør-Øst Norge ligger på Bakkenteigen i Horten kommune. Dette er en svært stor utdanningsinstitusjon. Horten har også Hovedolje-vernstasjonen for Norge og hovedadministrasjonen for Redningsselskapet samt Sjøtrafikkstasjonen for Oslofjorden. Politistasjonen i Horten har i dag full portefølje av oppgaver, både ordenstjeneste, etterforskning og sivilrettslige oppgaver. Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke.</p> <p>Det er et relativt stort næringsliv i kommunen innen høyteknologi. Marinen har fortsatt aktiviteter i Horten. Disse momenter underbygger at Horten politistasjon bør bestå som tjenestested og</p>

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 37 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

	at Horten bør bli en del av en felles tjenesteenhet i Vestfold. Innbyggerne i Horten kommune vil gjennom denne organiseringen få en like god eller bedre polititjeneste i fremtiden.
Anbefaling:	Består.

4.4.3.5 Holmestrand politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	Se Horten pst (Vestfold Nord - Andebu, Hof, Holmestrand, Horten, Re og Lardal kommuner).
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Er i dag eget tjenestested underlagt Horten politistasjon som geografisk driftsenhet. Politistasjonen dekker Holmestrand kommune med 10.700 innbyggere. Holmestrand kommune vil fra 1.1.2019 få Sande kommune og Hof Kommune med seg i en felles kommune. Denne kommunen blir da på over 20.000 innbyggere.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Holmestrand har ca. 350 hytter, men lite turisme. De fleste passerer gjennom kommunen på E-18 som går som motorveg utenfor sentrum. Det er et noe lokalt småbåtliv rundt Holmestrand om sommeren. Holmestrand har næringsliv, vesentlig gjennom Hydro aluminiums anlegg som sorteres under "storulykkesforskriften". I tillegg ligger Langøya – med avfallshåndteringsanlegg rett utenfor sentrum. Langøya ligger i Re kommune, men har ferjeforbindelse med Holmestrand. Politistasjonen har ikke egen ordenstjeneste i dag, da denne utføres fra Horten. De utfører egne sivilrettslige oppgaver og etterforsker de fleste straffesakene selv.</p> <p>Forvaltningsoppgavene er nesten i sin helhet overført til Felles Forvaltningsenhet i Stokke.</p> <p>Holmestrand politistasjon har vært underlagt Horten politistasjon sammen med Indre Vestfold lensmannskontor. Tiden er inne for å legge ned Holmestrand politistasjon som tjenestested. Dette er under tvil da kommunen blir dobbelt så stor med befolkning, straffesaker og alarm/PRI 1 oppgaver i PO fra 2019. Hovedargumentene for at politistasjonen kan nedlegges er at politidistriktet må tenke effektivisering. Ved nedleggelse vil vi spare lederstilling ved stasjon. Gjennom videreutvikling av dagens samarbeids-ordninger innad i Vestfold samt nye arbeidsmetoder vil ikke innbyggerne i Holmestrand kommune få noe dårligere polititjeneste i fremtiden. Avstanden til Horten er relativt kort med ca. 20 km, responstiden som er registrert med dagens samarbeid med Horten politistasjon er svært god og ytterligere "flåtestyring" av de operative mannskaper fra en felles tjeneste-enhet i Vestfold vil kunne forbedre politiets tilstedeværelse og styrke det forebyggende arbeidet i Holmestrand. Politikontakten til kommunen vil også kunne ivareta og eventuelt forbedre den gode dialog og samarbeid som er der i dag.</p> <p>Slås sammen med Horten.</p>

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 38 av 58

Anbefaling:	Nedlegges.
-------------	-------------------

4.4.3.6 Indre Vestfold lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	Se Horten pst (Vestfold Nord - Andebu, Hof, Holmestrand, Horten, Re og Lardal kommuner).
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Er i dag eget tjenestested underlagt Horten politistasjon som geografisk driftsenhet. Lensmannskontoret dekker i dag Re kommune, Hof kommune, Lardal kommune og Andebu kommune med til sammen 20.900 innbyggere. Andebu kommune blir fra 2017 en del av Sandefjord kommune, Lardal kommune blir fra 2018 en del av Larvik kommune, Re kommune blir fra 2019 en del av Tønsberg kommune, mens Hof fra 2019 blir en del av Holmestrand kommune. Kommunene som Indre Vestfold lensmannskontor i dag dekker blir dermed en del av et annet tjenestested, men unntak av Hof som går sammen med Holmestrand kommune og som er omtalt over.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Vi mener at politiets endringer allerede nå bør hensyn ta disse sammenslåinger og at lensmannskontoret nå kan nedlegges.</p> <p>Ved nedleggelse vil vi spare lederstilling ved kontoret, samt kunne redusere husleiekostnadene med ca. 620.000 kroner. Vi mener at gjennom videreutvikling av dagens samarbeids-ordninger innad i Vestfold samt nye arbeidsmetoder vil ikke innbyggerne i disse kommunene få noe dårligere polititjeneste i fremtiden. Avstandene til politistasjonene er relativt korte, responstiden som er registrert med dagens samarbeid med Horten politistasjon er svært god og ytterligere "flåtestyring" av de operative mannskaper fra en felles tjenesteenhet i Vestfold vil kunne forbedre politiets tilstedeværelse og styrke det forebyggende arbeidet også her. Politikontaktene til kommunene vil også kunne ivareta og eventuelt forbedre den gode dialog og samarbeid som er der i dag.</p> <p>Slås sammen med Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik.</p>
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1 Dagens tjenestesteder i Telemark

Tidligere Telemark politidistrikt hadde 16 tjenestesteder, fordelt på 4 politistasjoner (pst.) og 12 lensmannskontor (lmk.), jf. vedlegg 5.

Telemark er delt i 2 vaktregioner:

Øvre Telemark: Notodden, Hjartdal, Rjukan, Vinje, Tokke, Fyresdal, Kviteseid, Seljord, Bø og Sauherad og Nome.

Nedre Telemark: Grenland, Siljan, Bamble, Kragerø, Drangedal og Nissedal.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 39 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

4.4.1.1 Bø og Sauherad:

Straffesaker og oppdrag:	De har 4 alarmer og 55 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 360 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	<p>Bø og Sauherad lensmannskontorer ble slått sammen i 2010 og plassert i Bø. Bø og Sauherad kommuner har til sammen ca. 11000 innbyggere, og har i 2016 vedtatt å slå seg sammen i 2020.</p> <p>Ca. 20.000 innbyggere i regionen inkl. ca. 2000 høgskole-studenter i Bø.</p> <p>Sammenslåingen med Nome lmk. ble besluttet av POD i sommer – naturlig med ett tjenestested (Midt-Telemark) midt i den største befolkningstettheten i området.</p> <p>Midt-Telemark er et naturlig regionsentrum i et område med stor befolkningstetthet og vedtatt av politidirektoratet.</p>
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Sauherad har flere små tettsteder, mens Bø er geografisk lite og har utfordringer knyttet til studentmiljø og "bygdeby". Lensmannskontoret har åpent tre dager i uka.</p> <p>Turistsentrum med Telemarkskanalen, Bø sommarland og festivalaktivitet. Trafikk-knutepunkt med Sørlandsbanen og rv. 36 i Bø.</p> <p>Bø/Sauherad kommuner vedtatt sammenslått, tvangssammenslåing med Nome foreslått av fylkesmannen.</p> <p>Midt-Telemark (Nome og Bø/Sauherad), består som tjenestested.</p>
Anbefaling:	Gjøres om til Midt-Telemark.

4.4.1.2 Nome lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 26 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 202 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	<p>Nome lensmannskontor har ca. 7000 innbyggere i hovedsak fordelt på tettstedene Ulefoss og Lunde.</p> <p>Sammenslåingen med Bø og Sauherad lensmannskontor, ble besluttet av POD i sommer – naturlig med ett tjenestested (Midt-Telemark lmk.) midt i den største befolknings tettheten i området.</p>
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Turist- og festivalaktivitet om sommeren, utfordringer knyttet til videregående skoler og asylmottak med 200 beboere.</p> <p>Lensmannskontoret har åpent to dager i uka. Ca. 20.000 innbyggere i regionen inkl. ca. 2000 høgskole-studenter i Bø.</p> <p>Turistsentrum med Telemarkskanalen, Bø sommarland og festivalaktivitet. Trafikk-knutepunkt med Sørlandsbanen og rv. 36 i Bø.</p>

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 40 av 58

	Bø/Sauherad kommuner vedtatt sammenslått, tvangssammenslåing med Nome foreslått av Fylkesmannen. Midt-Telemark (Nome og Bø/Sauherad), består som tjenestested.
Anbefaling:	Gjøres om til Midt-Telemark.

4.4.1.3 Seljord lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 2 alarmer og 15 prioritet 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 131 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Seljord kommune har ca. 3000 innbyggere og stor festivalaktivitet om sommeren. Kommunestyrevedtak i Seljord om sammenslåing med Kviteseid kommune. Langvarig leiekontrakt på lokaler med arrest.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Handelssentrum og trafikk-knutepunkt for Vest-Telemark. Lensmannskontoret har passutstedelse og åpent fire dager i uka hvorav en langdag. Tett samarbeid med Kviteseid lensmannskontor. Kommunestyret har fattet vedtak om å akseptere sammenslåing med Kviteseid lensmannskontor. Stedet har ambulanse og legevakt for de to kommunene, samt Røde Kors og Sivilforsvaret er lokalisert i Seljord. Trafikk-knutepunkt rv36 og E134. Handelssentrum for Vest-Telemark DPS-avdeling (Sykehuset i Telemark). To tjenestesteder i Vest-Telemark vil i større grad enn ett, ivareta lokalkunnskap og skape en lokal forankring. Likevel vil de ha et relativt robust tjenestested med fagmiljø. Det er lite aktivitet utover festivalsesongen og beredskapen på festivalene dekkes i stor grad av politimannskaper på privatbetalt overtid. Ny trase for E134 foreslått lagt langt utenom. Kviteseid (Seljord, Kviteseid, Nissedal) består som tjenestested.
Anbefaling:	Slås sammen med Kviteseid.

4.4.1.4 Kviteseid lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 13 prioritet 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 66 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Kviteseid kommune har ca. 2500 innbyggere, domstol og flere tettsteder med bl.a. skisport i Vrådal og Morgedal. Kommunestyrevedtak om sammenslåing med Seljord. Dagens lokaler er mindre egnet enn Seljord, men Kviteseid kommune har holdt av bedre egnede lokaler i Kviteseid sentrum. Seljord lensmannskontor har uoppsigelige lokaler til 1.9.2021, mens dagens kontorer i Kviteseid må utbedres for å huse flere

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 41 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

	<p>ansatte. Av økonomiske årsaker kan det derfor være fornuftig å la det sammenslåtte kontoret ligge i Seljord ut kontraktsperioden, dersom man ikke finner andre hensiktsmessige måter å bruke lokalene på.</p> <p>Arbeidsgruppen foreslår at Nissedal lensmannskontor slås sammen med Kviteseid og Seljord lensmannskontor, stedsplassert i Kviteseid. Begrunnelsen for dette er kommunens naturlige og politiske tilhørighet til Vest-Telemark.</p>
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Lensmannskontoret har åpent to dager i uka og tett samarbeid med Seljord. Sommerstengt hvor de ansatte møter i Seljord. Kommunestyret har fattet vedtak om å akseptere sammenslåing av Kviteseid og Seljord lensmannskontor. Stedet har domstol (Vest-Telemark tingrett) og ligger ved Telemarkskanalen.</p> <p>Bedre utgangspunkt enn Seljord for å gi respons til Nissedal, Vrådal og Fyresdal.</p> <p>To tjenestesteder i Vest-Telemark vil i større grad enn ett, ivareta lokalkunnskap og skape en lokal forankring. Likevel vil de ha et relativt robust tjenestested med fagmiljø.</p> <p>Lengre unna hovedferdselsåre enn Seljord.</p> <p>Kviteseid (Seljord, Kviteseid, Nissedal) består som tjenestested.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.1.5 Fyresdal lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 6 prioritet 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 39 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Fyresdal kommune har ca. 1400 innbyggere og er tredje største kommunen i Telemark i areal.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Mye hytter og utfordringer knyttet til kjøring i utmark og motorsportmiljø. Få straffesaker og lensmannskontoret holder åpent to dager i uka. Siden mars 2016 har lensmann i Kviteseid fungert som lensmann i Fyresdal.</p> <p>Det er store avstander til neste lensmannskontor; Seljord 85 km, Tokke 61 km, Kviteseid 68 km, Nissedal 66 km. Noe som kan gi lang responstid.</p> <p>Vinje (Vinje, Tokke, Fyresdal) består som tjenestested.</p>
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.6 Nissedal lensmannskontor

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 7 prioritet 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 41 straffesaker.
---------------------------------	--

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenestenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 42 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Nissedal kommune har ca. 1500 innbyggere og tilhører politisk Vest-Telemark-samarbeidet. Driftsenhet Vestmar består av Kragerø politistasjon, Drangedal lensmannskontor og Nissedal lensmannskontor. Driftsenheten har felles straffesaksportefølje og vakt- og beredskaps-samarbeid. Alle politiansatte bidrar i utgangspunktet på turnustjeneste for å ivareta beredskapen i hele driftsenheten.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Kommunen har en stor festival om sommeren (Treungenfestivalen), turisme knyttet til mange hytter og store geografiske avstander til neste tettsted. Lensmannskontoret har åpent tre dager i uka og få straffesaker. Store avstander til neste lensmannskontor; Kviteseid 53 km, Seljord 69 km, Kragerø 83 km, Drangedal 40 km. Dette kan føre til lang responstid. Nissedal ligger betydelig nærmere Kviteseid enn Kragerø og responstid for kommunen vil i bedre grad ivaretas derfra. Nissedal lensmannskontor slås sammen med Kviteseid og Seljord lensmannskontor, stedsplassert i Kviteseid. Begrunnelsen for dette er kommunens naturlige og politiske tilhørighet til Vest-Telemark. Kviteseid (Seljord, Kviteseid, Nissedal) består som tjenestested.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.7 Tokke lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 1 alarmer og 14 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 35 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Tokke kommune har ca. 2300 innbyggere med Dalen som sentrum hvor lensmannskontoret ligger.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Driftssentral for Statkraft og starten på Telemarkskanalen, mye turisme om sommeren. Få straffesaker, åpent to dager i uken og tett samarbeid med Vinje lensmannskontor. Kontoret holder stengt i åtte uker om sommeren hvor de ansatte møter i Vinje. Trafikk-knutepunkt øst/vest i sommerhalvåret (Suleskarvegen). Ligger i et dalføre og har kortere avstand til Fyresdal enn Vinje. Har få straffesaker. Vinje (Vinje, Tokke, Fyresdal) består som tjenestested.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.8 Vinje lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 2 alarmer og 19 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 106 straffesaker.
Særlige forhold	Vinje kommune har ca. 3800 innbyggere og er størst i Telemark i

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 43 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

- basert på egenkunnskap og innspill:	utstrekning, med ca. 5000 hytter i dag og massiv utbygging av hytter. Langt til neste tjenestested på andre siden av Haukeli (Odda 135 km og Hovden 66 km).
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Det er mye turisme og redningsaksjoner knyttet til Hardangervidda. Vinje lensmannskontor i Åmot er siste tjenestested langs E134 før Hordaland, har åpent tre dager i uka og tett samarbeid med Tokke lensmannskontor. Det er mange utfordringer knyttet til trafikk og vogntog særlig om vinteren.</p> <p>Massiv hytteutbygging særlig i Raulandsområdet. Ansvar for en stor del av Hardangervidda, mange lete- og redningsaksjoner. Miljøkriminalitet knyttet til bl.a. hyttebygging og kjøring i utmark.</p> <p>Strategisk plassert med tanke på avstander og utfordringer i området, har et stort areal.</p> <p>Vinje (Vinje, Tokke, Fyresdal) består som tjenestested.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.1.9 Rjukan politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 2 alarmer og 34 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 168 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Tinn kommune har ca. 6000 innbyggere hvor ca. 3500 bor i Rjukan. Nest største kommune i Telemark i utstrekning med ca. 4000 hytter, mye turisme og redningsaksjoner knyttet til Hardangervidda, isklating og Gaustatoppen.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Nylig fått Verdensarvstatus (Industriarv) sammen med Notodden. Asylmottak med ca. 200 beboere. Rjukan politistasjon har åpent fire dager i uken og alle politiansatte bidrar på turnustjeneste for å ivareta beredskapen i området. De sivilt tilsatte på Rjukan bidrar en dag i uken til passutstedelse på Notodden og for øvrig til saksporteføljen for hele Telemark. Stor aktivitet knyttet til turisme: Gaustatoppen, Hardangervidda, isklating, mye hytter, utelivsutfordringer knyttet til Gaustablikkområdet</p> <p>Det er store avstander til nærmeste tjenestested; Notodden 75 km, Åmot 66 km. Strategisk plassert med tanke på avstander og utfordringer i området.</p> <p>Notodden og Rjukan består som tjenestested, og Hjartdal lensmannskontor blir slått sammen med Notodden. Dette vil medføre små endringer fra dagens struktur som over tid har vist seg mest effektiv, men av hensyn til responstid bør det være tjenestested både på Notodden og Rjukan.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.1.10 Notodden politistasjon:

Straffesaker og	De har 7 alarmer og 68 prioritert 1 oppdrag i politiet
------------------------	--

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 44 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

oppdrag:	oppdragsjournal (PO). De har 508 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Notodden kommune har ca. 13000 innbyggere og størst befolkningstetthet i Øvre Telemark, med infrastruktur og utfordringer knyttet til bystatus og studentmiljø. Har mange straffesaker.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Notodden politistasjon har passutstedelse og åpent fire dager i uka med langdag torsdag. I all hovedsak er stasjonen døgnbemannet med operativ politipatrulje, som i samarbeid med øvrige enheter ivaretar beredskapen for Øvre Telemark. Driftsenhetsleder i Øst-Telemark er også stasjonssjef på Notodden. Turisme særlig om sommeren: Verdensarvsted, Bluesfestival, Heddal stavkyrkje. Trafikk-knutepunkt E134 og rv. 360 fra Gvarv.</p> <p>Har sykehus og domstol (Aust-Telemark tingrett), Notodden flyplass og Telemark teknologipark.</p> <p>Notodden og Rjukan består som tjenestested, og Hjartdal lensmannskontor blir slått sammen med Notodden. Dette vil medføre små endringer fra dagens struktur som over tid har vist seg mest effektiv, men av hensyn til responstid bør det være tjenestested både på Notodden og Rjukan.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.1.11 Hjartdal lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 13 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 32 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Hjartdal kommune har ca. 1700 innbyggere med spredt bosetning i flere tettsteder. Det er ca. 2100 hytter i området og få straffesaker.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>E134 går gjennom kommunen og mye av trafikken mot Gaustatoppen går gjennom Hjartdal. Sommerstengt i åtte uker. I åpningstiden har lensmannen med seg en tjenesteperson fra Notodden. Lensmann i Hjartdal er også namsmann for Notodden og leder for sivilseksjonen på Notodden og stedfortreder for ordenssjef Notodden. Samarbeid med Notodden som dekker beredskapen i kommunen. Få straffesaker og lite kriminalitet.</p> <p>Notodden og Rjukan består som tjenestested, og Hjartdal lensmannskontor blir slått sammen med Notodden. Dette vil medføre små endringer fra dagens struktur som over tid har vist seg mest effektiv, men av hensyn til responstid bør det være tjenestested både på Notodden og Rjukan. Slås sammen med Notodden.</p>
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.12 Siljan lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 5 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal
---------------------------------	---

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 45 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

oppdrag:	(PO). De har 30 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Siljan kommune har ca. 2400 innbyggere, få straffesaker og lite kriminalitet. Befolkning som pendler til Skien, Porsgrunn og Larvik.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Lensmannskontoret holder åpent to dager i uka og øvrige polititjenester ivaretas av Grenland politistasjon. Siljan lensmannskontor har geografisk nærhet til Skien og det har over tid vist seg mest effektivt at hovedvekten av oppgavene ivaretas herfra. Det vil medføre liten endring å slå sammen kontorene og dagens tilstedeværelse kan ivaretas av en politikontakt og gjennom politirådssamarbeidet. Grenland og Bamble består som tjenestesteder, og at Siljan slås sammen med Grenland politistasjon.
Anbefaling:	Nedlegges.

4.4.1.13 Grenland politistasjon:

Straffesaker og oppdrag:	De har 54 alarmer og 658 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 5548 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Skien og Porsgrunn kommuner har henholdsvis ca. 54000 og ca. 36000 innbyggere, flere bysentra med tung infrastruktur og Norges største industriområde (Rafnes, Herøya, Brevik).
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	Vakt- og beredskap dekkes av Grenland politistasjon på Myren i Skien. Passutstedelse og åpent fire dager i uka inkludert langdag. Stasjonen huser i dag også operasjonssentral for Telemark og de funksjonelle driftsenhetene i distriktet som Felles kriminalenhet. Dekker to byer, Skien og Porsgrunn, klart høyest befolkningstetthet i Telemark (120000 av 170000). Har havner og flyplass (Geiteryggen). Domstol (Nedre Telemark tingrett og Agder lagmannsrett), Statens hus og sykehus. Turisme knyttet til blant annet til Telemarkskanalen. Grenland består som tjenestested, og Siljan slås sammen med Grenland politistasjon.
Anbefaling:	Består.

4.4.1.14 Bamble lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 3 alarmer og 86 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 761 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egen-kunnskap og innspill:	Bamble kommune har ca. 14000 innbyggere, havn, flere større tettsted og stor turistaktivitet om sommeren, med utfordringer knyttet til utelivet.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 46 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Bamble lensmannskontor har passutstedelse og åpent fire dager i uka. De sivilt tilsatte bistår med passutstedelse i Skien og jobber for øvrig med saker fra hele Telemark. Tett samarbeid med Grenland politistasjon når det gjelder forebyggende arbeid, vakt- og beredskap og etterforskning, og kontoret holder stengt om sommeren for å styrke beredskapen under ferieavviklingen.</p> <p>Stor turistaktivitet om sommeren – utfordringer knyttet til utelivet. Nærhet til stort antall innbyggere (Grenland pst. ligger i andre ytterkant av Skien). Ligger ved E18, nærhet til tjenestestedene i Kragerø og Grenland gjør at responstid vil være dekket dersom disse består.</p> <p>Bambles innbyggere har naturlig tilhørighet til Grenland.</p> <p>Bamble består som tjenestested.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.1.15 Kragerø politistasjon

Straffesaker og oppdrag:	De har 9 alarmer og 65 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 591 straffesaker.
Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Kragerø kommune har ca. 11000 innbyggere, havn og skjærgård med stor turismeaktivitet om sommeren – båttrafikk/uteliv. De har risikoobjekter som vil kreve politiresurser.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Politistasjonen er plassert i sentrum, har passutstedelse og åpent fem dager i uka med en langdag. Stasjonen ivaretar beredskapen for hele Vestmar-regionen.</p> <p>Driftsenhet Vestmar består av Kragerø politistasjon, Drangedal lensmannskontor og Nissedal lensmannskontor. Driftsenheten har felles straffesaksportefølje og vakt- og beredskaps-samarbeid. Alle politiansatte bidrar i utgangspunktet på turnustjeneste for å ivareta beredskapen i hele driftsenheten.</p> <p>De har fengsel.</p> <p>Kommunen har ca. 5000 hytter og nærhet til E18.</p> <p>Strategisk plassert med tanke på avstander og utfordringer i området - ytterpunkt i Sør-Øst mot Agder.</p> <p>Kragerø politistasjon slås sammen med Drangedal lensmannskontor og Nissedal lensmannskontor slås sammen med Kviteseid og Seljord lensmannskontor, stedsplassert hhv. i Kragerø og Kviteseid.</p>
Anbefaling:	Består.

4.4.1.16 Drangedal lensmannskontor:

Straffesaker og oppdrag:	De har 0 alarmer og 17 prioritert 1 oppdrag i politiet oppdragsjournal (PO). De har 170 straffesaker.
---------------------------------	---

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 47 av 58

Særlige forhold - basert på egenkunnskap og innspill:	Driftsenhet Vestmar består av Kragerø politistasjon, Drangedal lensmannskontor og Nissedal lensmannskontor. Driftsenheten har felles straffesaksportefølje og vakt- og beredskaps-samarbeid. Alle politiansatte bidrar i utgangspunktet på turnustjeneste for å ivareta beredskapen i hele driftsenheten.
Vurderinger basert på fakta, innspill og diskusjoner:	<p>Hytter (ca. 1500) og vintersportssted (Gautefall). Viktig med lokalkunnskap. Avstander kan føre til lang responstid.</p> <p>Beredskapen ivaretas i stor grad fra Kragerø politistasjon og kan ivaretas fra flere nærliggende tjenestesteder. Har få straffesaker.</p> <p>Drangedal lensmannskontor har geografisk og naturlig nærhet og tilhørighet til Kragerø, og beredskapen ivaretas i dag i stor grad fra stasjonen. Responstid kan i tillegg ivaretas både fra Grenland, Midt-Telemark og Bamble. Politikontakt og politirådssamarbeid kan demme opp for den lokalkunnskap og forankring man mister ved og ikke ha tjenestested i kommunen.</p> <p>Kragerø politistasjon slås sammen med Drangedal lensmannskontor og Nissedal lensmannskontor slås sammen med Kviteseid og Seljord lensmannskontor, stedsplassert hhv i Kragerø og Kviteseid.</p>
Anbefaling:	Nedlegges.

5 Analyse av de mest aktuelle alternativene

Forslagene til effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder i politidistriktet betyr en betydelig reduksjon av antall tjenestesteder i forhold til dagens situasjon. Dette er en reduksjon som er nødvendig ut fra kravene til nærpolitireformen, og det som vil gi den beste polititjenesten for publikum innenfor dagens rammer. Mange enheter stiller store krav til styring og ledelse. Samtidig krever det store ressurser å holde alle tjenestestedene åpen for publikum. For at politiet skal være i stand til å møte fremtidens kriminalitetsutvikling, kreves det andre arbeidsmetoder og ny organisering.

Det foreslås en sammenslåing/nedleggelse av 19 lensmannskontorer og en politistasjon. Det er ikke tatt stilling til hva som skjer med Røyken og Hurum lensmannskontor etter 2020.

Denne sammenslåingen vil kunne frigjøre ressurser til politiets kjerneoppgaver. Dette vil være ressurser i form av omdisponering av ansatte og da særlig ledere. Det vil gi en direkte ressursbesparelse på EBA ved kr. 18 584 756. Det vil medføre kostnader å slå sammen enheter i form av ombygging og nye bygg i en ny organisasjon. Hvor store kostnader dette vil medføre er det for tidlig å anslå.

I forhold til årsverk som i dag et på de stedene som er foreslått sammenslått, så er dette 40 sivile og 102 politistillinger.

Det er gjennomført en ROS vurdering basert på mandatet for arbeidsgruppen, se vedlegg 5. Risiko og sårbarhet ved endring er forsøkt beskrevet i dette kapittelet.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 48 av 58

5.1 Hvordan det forebyggende arbeidet skal ivaretas

Forebyggende arbeid må bli mer enhetlig og systematisk ivaretatt. Økt samarbeid med kommunene vil gi en mer helhetlig forebyggende tjeneste, og dette må ses i sammenheng med politiråd og politikontakt. Forebyggende tjenestepersoner bør jobbe integrert for å være en del av den operative tjenesten, men med fokus på det forebyggende i de ulike geografiske driftsenhetene. Det må være øremerket fagkompetent personell til forebyggende tjeneste og radikaliseringsarbeid. Hele organisasjonen må være omforent om mål og resultat. Det krever et godt samspill mellom Felles funksjonell enhet for forebyggende og de ulike geografiske driftsenhetene.

5.1.1 Politikontakt

Politikontakten skal være tjenesteenhetsleders daglige kontaktledd med kommunene og rådgiver innen kriminalitetsforebyggende virksomhet. Politikontakten skal være et viktig kontaktpunkt mellom politi, befolkning og de ulike aktørene i den enkelte kommune. Politikontaktene skal være organisert sammen med det kriminalitetsforebyggende miljø under den aktuelle tjenesteenheten eller geografiske driftsenheten.

Alle kommunene i Sør-Øst politidistrikt skal minimum ha hver sin politikontakt som skal være tilstede minst en dag pr. uke. Behovet for tilstedeværelse i den enkelte kommune vil være avhengig av størrelse og aktuelle utfordringer. Dimensjoneringen av antall politikontakter pr. tjenesteenhet avhenger av antall kommuner som tjenesteenheten har ansvar for og øvrige behov basert på avtale med politimesteren. Momenter her er geografisk utstrekning, befolkningsmengde og kriminalitetsbilde.

Politikontakten må ha erfaring innenfor forebyggende virksomhet, ha god lokalkunnskap og kjenne politidistriktets totale organisering slik at vedkommende kan knytte kontakt evt. være bindeledd mellom kommunen og øvrige deler av distriktet, herunder PST, spesialetterforskning, radikaliseringskoordinator, næringslivskoordinator etc. Som eksempel kan politikontakten på bakgrunn av kontakt fra det lokale barnevern, etablere kontakt med familievoldskoordinator, SARA-kontakt eller etterforsker basert på politikontaktens vurdering av barnevernets behov. Politikontakten skal sikre at kommunen får kunnskap om besluttede overordnede forebyggende strategier og bistå i forhold til kunnskapsdeling på ulike nivåer i kommunen.

Politikontakten skal sammen med SLT-koordinator være pådriver for beslutninger og vedtak fattet i politirådet.

Politikontakten er underlagt faglig støtte fra Felles Forebyggende enhet (egen funksjonell driftsenhet). Politikontaktene kan ved behov være det utøvende ledd for næringslivskontakt, radikaliseringskontakt og andre.

Ved ferieavvikling eller annet fravær skal tjenesteenhetsleder utpeke en erstatter som skal tre inn i politikontaktens funksjon. Fortrinnsvis bør 2 politikontakter kunne svar for hverandre i det daglige.

5.1.2 Politirådet

Politirådet er politiets og kommunens formaliserte samarbeidsforum for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet, for samordning av aktuelle beredskapsplaner og for arbeid med samfunnsikkerhet. De skal utvide sitt virkemiddelapparat inspirert av gode,

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 49 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

eksisterende samhandlingsmodeller. Politiets representanter i politirådet skal ha mandat til å forplikte politiet.

Gjennom utveksling av kunnskap og erfaring mellom politi og kommune skal politirådet bidra til involvering og ansvarliggjøring av lokale myndigheter, næringsliv og frivilligsektoren i det kriminalitetsforebyggende arbeidet og innen beredskap og samfunnssikkerhet.

Politirådet skal minimum være sammensatt av representanter fra ledelsen i kommunen og politiet (ordfører, rådmann, stasjonssjef eller lensmann).

Politikontakt for kommunene bør delta.

Eventuell SLT- koordinator bør være sekretær hvor man har den funksjonen.

I tillegg til faste deltagere bør politirådet bestå av representanter fra næringsliv, frivillige organisasjoner og interesseorganisasjoner.

Politirådet kan organiseres som et samarbeid mellom to eller flere kommuner, og politimesteren skal legge til rette for at det etableres politiråd i alle kommuner i Sør-Øst politidistrikt.

Politirådet skal etablere en ensartet praksis for mottak, vurdering, prioritering og beslutning om videre behandling av saker bragt inn for politirådet, samt for formidling av informasjon til aktuelle samarbeidspartnere.

Hovedoppgaver for politirådet er:

- Inngå avtale om politiråd for å forplikte deltagernes organisering i politirådet til samhandling og sikre at arbeidet som iverksettes, blir samordnet og gjennomført.
- Utvikle forpliktende handlingsplaner slik at befolkningen er sikret helhetlig forebyggende tjeneste i sitt lokalsamfunn.
- Bruke kommunenes politivedtekter som et aktivt verktøy for å ivareta forebygging og trygge lokalsamfunn.
- Gjennomføre årlig revisjon av kommunenes politivedtekter.
- Sørg for helhetlig samhandling mellom politi, kommune, næringsliv og frivillige organisasjoner/ interesseorganisasjoner.
- Sørg for felles forståelse av trender og utviklingstrekk i det lokale kriminalitetsbilde, felles forståelse av bakenforliggende og utløsende årsaker, og målrettede forebyggende tiltak knyttet til kriminalitet, utrygghet og sårbarhet.
- Samordne strategiske beslutninger for kriminalitetsforebyggende arbeid, beredskap og samfunnssikkerhet, samt utarbeide felles handlingsplaner innen disse temaene.

5.2 Hvilken beredskap man kan forvente

Det er viktig for publikum at politiet kommer når man trenger dem ved nødssituasjoner. Sør-Øst politidistrikt må derfor tilrettelegging for vaksamarbeid som sikrer at man kan levere tilstrekkelig beredskap med god kvalitet og at responstidskravene blir overholdt. Vakt- og beredskapslistene må være basert på kunnskap om hvor og når hendelser normalt skjer. Det bør derfor defineres en sikkerhets-/minimumsbemanning i forhold til operativt innsatspersonell kategori 3 (IP3- høyest operativ trening i distriktet) og operativt innsatspersonell kategori 4 (IP4- nivå etter endt utdanning ved Politihøgskolen). På sikt vil det frigjøres ledere til grunnstillinger. En forutsetning for styrkingen er at

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
Politimester Christine Fossen	Dato: 15.10.16	Versjon: 1.0	Status:	Side 50 av 58

frigjorte stillinger benyttes til å opprette flere IP3 og IP4 stillinger, og at Sør-Øst politidistrikt har en langsiktig bemanningsplan.

Ved færre og mer sentraliserte arrester vil det gå med mer tid til transport og har derfor betydning for beredskapen. Økt bruk av sesongarrest, samt ved spesielle arrangementer etc. vil det måtte tilrettelegges for. I denne sammenheng bør også behovet for transportbistand av arrestforvarere vurderes.

Krav til beredskap bør omfattes av politimesterens tjenestetilbud.

5.3 Hvordan politiet vil sikre tett kontakt med lokale aktører

Det er av betydning å få en tydeligere og enhetlig strukturering av politirådene og politikontaktene, noe som vil gi en bedre dialog og samhandling med kommunene, jf. 5.1.1/5.1.2. Fornøyde kommuner gir økt tillit til politiet. Økt samarbeid med kommunene gir bedre helhetlig forebyggende tjeneste. Det er ønskelig med en spredt bosetting av politi og en målrettet forebyggende patruljering. Det må foreligge en strategiplan i hvert politiråd. Politikontakten bør være en fast representant fra politiets side i alle politiråd. I mindre kommuner må en politikontakt kunne representere politiet i flere kommuner. Det forventes en gjensidig åpenhet i forhold til hva politiet og kommune kan levere.

5.4 Hvordan politiet vil sikre at lokalkunnskap skal ivaretas

Ved å legge ned tjenestesteder ser man faren for at verdifull lokalkunnskap går tapt pga. større geografiske områder. Det er viktig å være bevisst på at lokalkunnskap gjelder både bygd og by, som uteliv, trender og miljøer. For å lykkes i dette arbeidet er det helt avgjørende å kunne jobbe målrettet. Lokasjon har betydning for å opprettholde lokalkunnskap, men er ikke avgjørende. Styring av ressurser er viktig. Politidekningen vil kunne bli redusert i deler av Sør-Øst politidistrikt, mens det andre steder vil det bli en økning. Målet må være at polititilbudet blir likere/mer enhetlig i bygd og by. For å oppnå det må man jobbe systematisk i tilnærmingen ved opplæring av nytilsatte med lokalkunnskap i fokus, bruk av politikontaktene og politiråd. Den forebyggende strategien for Sør-Øst politidistrikt må utvikles i samarbeid mellom Felles funksjonell enhet for forebygging og de geografiske driftsenhetene.

5.5 Etterforskning

Politiarbeid på stedet skal gi en bedre kvalitet og mer enhetlig etterforskning, men er ressurskrevende. Økt kvalitet i tidlig fase av en straffesak, vil gi en mer effektiv kriminalitetsbekjempelse på sikt. Denne måten å jobbe på vil også gi en bedre kvalitet på etterforskning ved krevende og alvorlig kriminalitet.

En tilstrekkelig ressurssetting er av betydning for å kunne gjennomføre *Politiarbeid på stedet*. Det er viktig at alle operative tjenestepersoner og grupper, som f. eks. hund og innsatsledere deltar og er en del av *Politiarbeid på stedet*. Innsatsledere må ha kunnskap og erfaring i forhold til etterforskningsledelse. Hele organisasjonen må være omforent om mål og resultat. Straffesaker bør i størst mulig grad etterforskes så nært som mulig der hvor det straffbare forholdet har skjedd. Forskning viser at etterforskning som iverksettes rett etter den kriminelle handlingen er begått, gir flere positive påtaleavgjørelser.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 51 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

5.6 Forslag til alternativ tjenestestedstruktur

Det er drøftet flere alternativer innenfor tjenestestedsstrukturen. Vi viser for øvrig til vurderinger under rapportens pkt. 4.

Se tabell under:

GeoData m/ befolknings. vektning	GeoData uten befolknings vektning	Politianalysen	Forslag til tjenestesteds- struktur
Røyken	Røyken		(Røyken/Hurum)
Drammen	Drammen	Drammen	Drammen
Nedre Eiker			
	Øvre Eiker	Øvre Eiker	Øvre Eiker
Kongsberg	Kongsberg	Kongsberg	Kongsberg
Rollag			
	Nore og Uvdal	Nore og Uvdal	Nore og Uvdal
Ål	Ål	Ål	Hol
Gol	Gol	Gol	Gol og Hemsedal
		Nes	
		Hol	
Krødsherad	Krødsherad	Krødsherad	
		Modum	Modum
Sigdal	Sigdal		
Hønefoss	Hønefoss	Hønefoss	Hønefoss
Horten		Horten	Horten
Sandefjord	Sandefjord	Sandefjord	Sandefjord
	Indre V (Revetal)		
Tønsberg	Tønsberg	Tønsberg	Tønsberg
		Larvik	Larvik
Vinje	Vinje	Vinje(Åmot)	Vinje
Tinn (Rjukan)	Tinn (Rjukan)	Rjukan (Tinn)	Tinn
Fyresdal	Fyresdal		
Nissedal	Nissedal	Kviteseid	Kviteseid
Hjartdal	Hjartdal	Notodden	Notodden
Nome	Bø og Sauherad	Midt Telemark/Bø	Midt Telemark (Bø, Sauherad og Nome)
Skien	Skien	Grenland (Skien)	Grenland (Skien, Porsgrunn og Siljan)
Bamble	Bamble	Kragerø	Bamble
Kragerø	Kragerø		Kragerø

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

Dato: 15.10.16

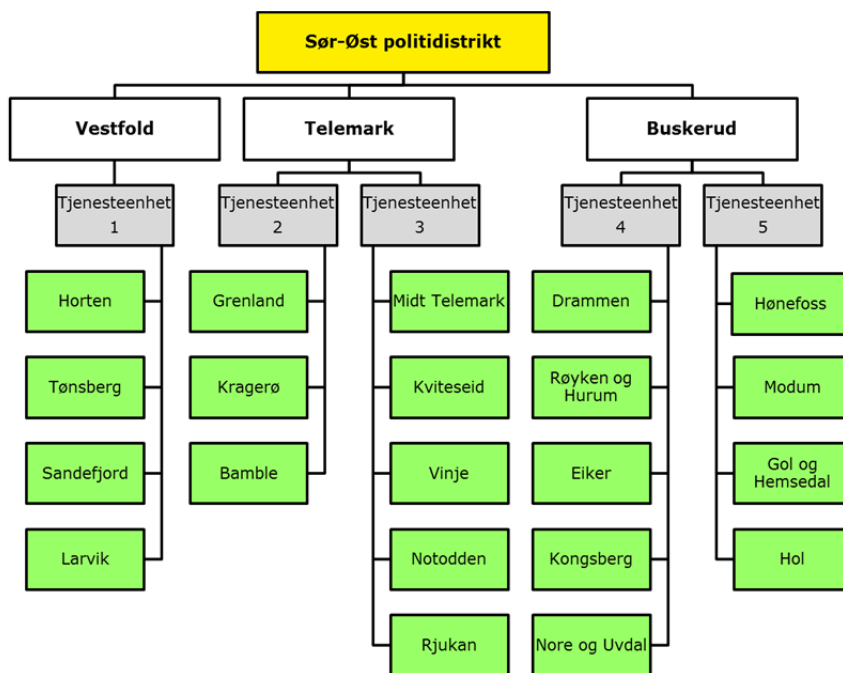
Versjon: 1.0

Status:

Side 52 av 58

5.7 Geografiske driftsenheter

5.7.1 Alternativ 1 - Tre geografiske driftsenheter som følger fylkesgrensen

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

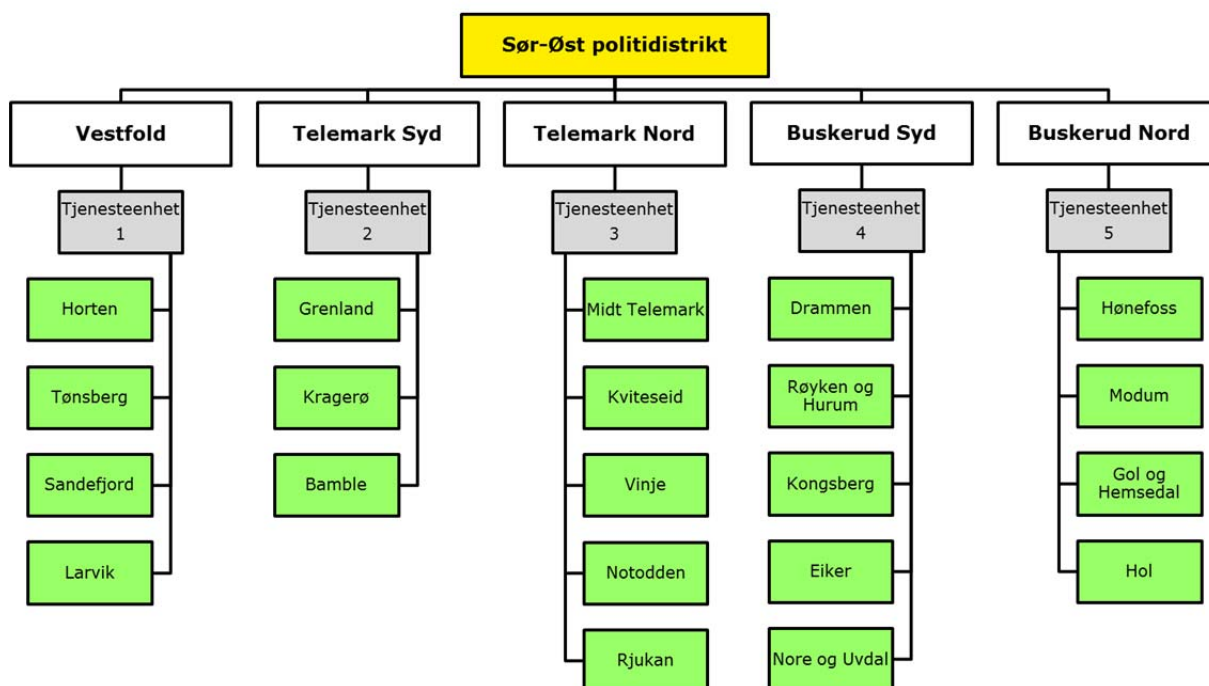
Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

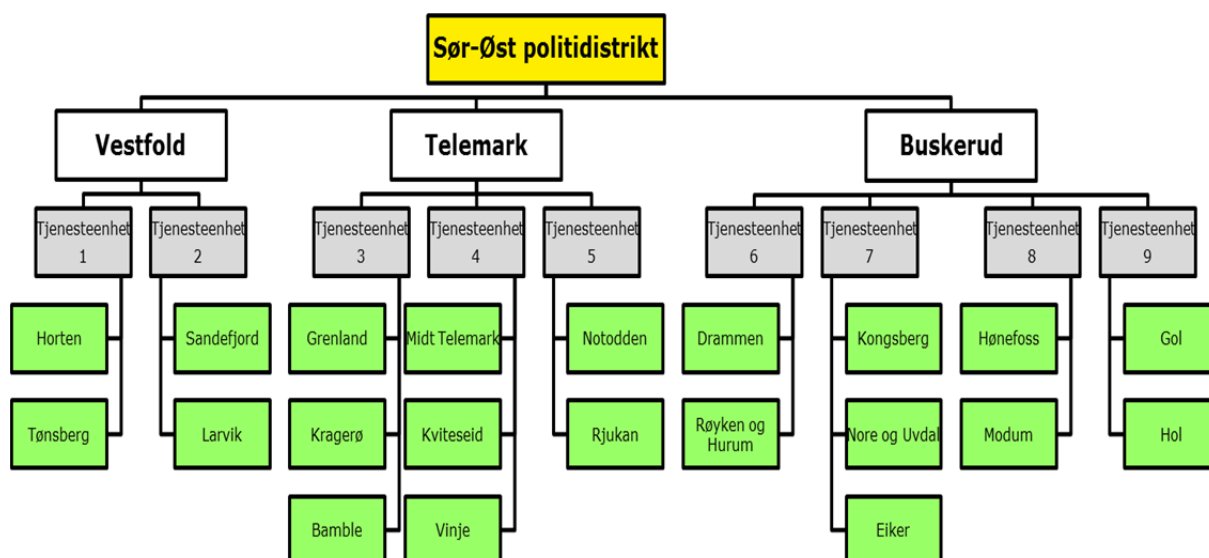
Side 53 av 58

5.7.2 Alternativ 2 - Fem geografiske driftsenheter som følger gamle politidistriktsgrenser og deler Telemark i to.

5.8 Tjenesteenheter

5.8.1 Alternativ 1 - Ni tjenesteenheter og tre geografiske driftsenheter

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

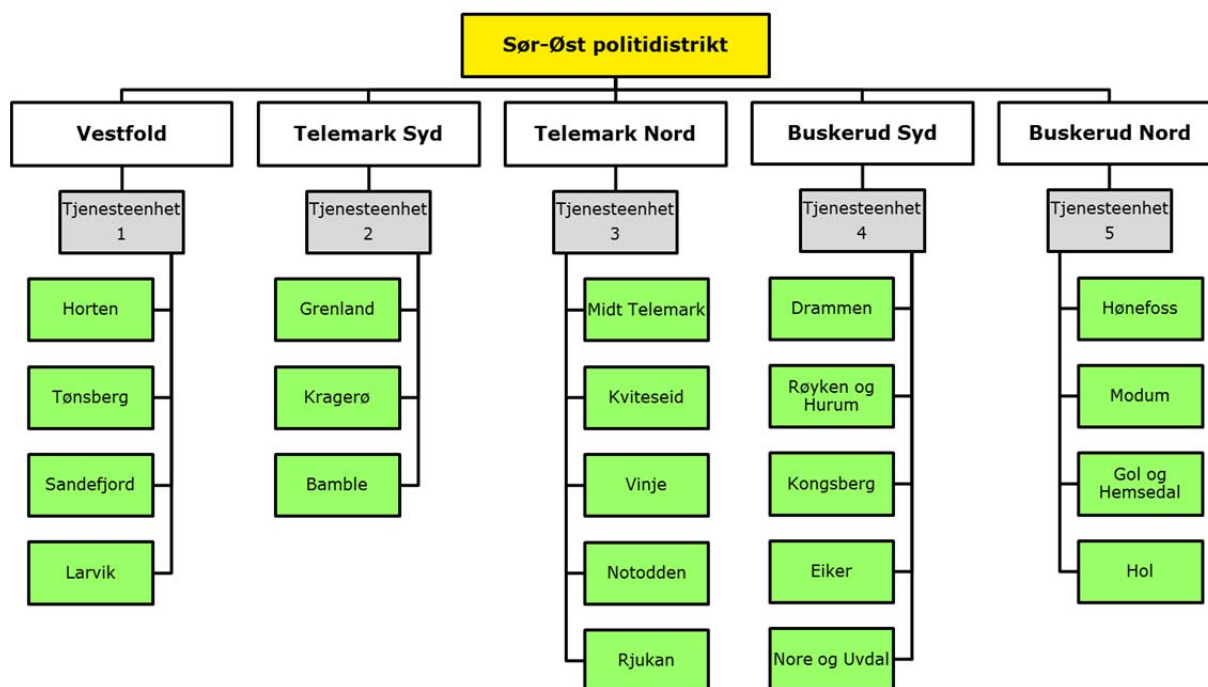
Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

Side 54 av 58

5.8.2 Alternativ 2 – fem tjenesteenheter og fem geografiske driftsenheter

5.9 Oppsummering

Forslagene til ny organisering av tjenestesteder vil sikre en god polititjeneste for de som bor og oppholder seg i Sør-Øst politidistrikt. Det forutsettes at det forebyggende arbeidet gjennom politikontakt og politiråd får en viktig rolle i det nye distriktet.

I vurdering av hvilke tjenestesteder som skal være underlagt den enkelte tjenesteenhet, er besluttede forslag i kommunereformen hensyntatt. Dette er:

Sammenslåingskommuner:	Fylkestilhørighet:	Iverksetting:
Stokke, Andebu og Sandefjord	Vestfold	01.01.17
Larvik og Lardal	Vestfold	01.01.18
Hof og Holmestrand og muligens Sande	Vestfold	01.01.18/01.01.20
Tjøme og Nøtterøy	Vestfold	01.01.18
Re og Tønsberg	Vestfold	01.01.20
Røyken og Hurum og Asker	Buskerud/Akershus	01.01.20
Drammen og Svelvik	Buskerud/Vestfold	01.01.20
Bø og Sauherad	Telemark	01.01.20

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt				
<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 55 av 58</i>

6 Utkast til tjenestetilbudet til innbyggerne

6.1 Innledning

Dette utkastet til tjenestetilbud til innbyggerne i Sør-Øst politidistrikt, må sees i sammenheng med de innspill kommunene vil gi, og må endelig utformes i forbindelse med politimesterens tilrådning som oversendes Politidirektoratet 15.12.2016.

6.2 Utkast til tjenestetilbud

Publikum vil få mulighet til å levere anmeldelser ved alle politiets tjenestesteder i Sør-Øst politidistrikt. De vil også få støtte og bistand knyttet til søknader, sivil rettspleie og forvaltningsoppgaver, samt få veiledning om politiets tjenestetilbud.

Politiet vil i samarbeid med kommunene utarbeide en gjensidig forpliktende handlingsplan for det forebyggende arbeidet.

Politirådene skal videreutvikles i alle kommuner og vil være en viktig arena for forpliktende samarbeid mellom politi og kommune.

Politidistriktet vil utnevne en fast politikontakt for hver kommune i Sør-Øst politidistrikt. I kommuner som ikke har tjenestested vil politikontakten kunne ha kontorsted i kommunens lokaler minst en dag i uken. Politikontaktens primæroppgave vil være å drive lokalt forebyggende arbeid, samt ha tett dialog med kommunen og øvrige samarbeidsparter. Skal følge opp beslutninger fattet i politiråd og være tjenesteenhetsleders kontaktledd opp mot kommunene.

Det vil bli utarbeidet vakt- og beredskapsordninger basert på analyser for når og hvor hendelser skjer. Her vil det bli planlagt ut fra sesongmessige endringer. Der det viser seg forsvarlig, vil beredskapsvakt kunne benyttes.

Av innbyggerne i Sør-Øst politidistrikt vil 99 % ha maksimalt 45 minutters kjøretid til nærmeste tjenestested.

Politidistriktets responskrav fastsatt av Politidirektoratet skal holdes ved akutte hendelser som gjelder liv og helse, og/eller som kan gi store samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser.

De geografiske driftsenhetene vil tilby døgkontinuerlig innsatspersonell av kategori 3 innenfor enheten.

Politidistriktets operasjonssentral vil besvare 95 % av alle 112 anrop innen 20 sekunder.

Publikumsmottak og åpningstider for det enkelte tjenestested vil bli avklart lokalt innen tjenesteenheten. Det vil være dager hvor åpningstidene strekker seg utover ordinær arbeidstid.

For å sikre lokalkunnskap vil det for nytilsatte etableres en opplæringspakke.

Politimester avholder årlige møter med kommunene innenfor de geografiske driftsenhetene.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

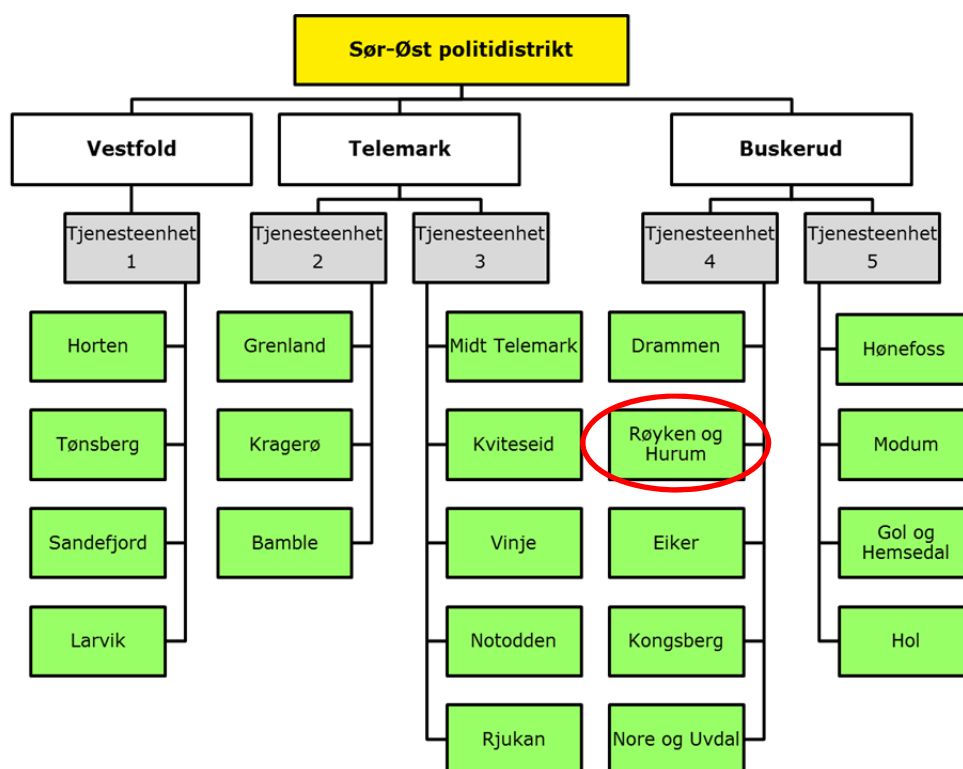
Side 56 av 58

7 Forslag om endringer i tjenestestedsstruktur

For å nå målene i Nærpolitireformen med en økt kvalitet i oppgaveløsningen, en mer effektiv ressursbruk og frigjøring av personell til politiets kjerneoppgaver, ses en ny organisering som nødvendig og ønsket.

Kommunen har vært tydelige på at de ønsker et politi som kommer når de trenger det, har god lokal forankring gjennom forebyggende tjeneste og er synlig i nærmiljøet.

Ut fra arbeidsgruppens anbefalinger, innspill, dokumentasjon og analyser, er politimesterens forslag til ny struktur: 3 geografiske enheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder, forslag i alternativ 1:

7.1 Lokalisering av geografisk- og tjenesteenhetsledelse

Sør-Øst politidistrikt fikk beskjed fra Politidirektoratet 9.10.16 om at det ved høringen skulle vedlegges et forslag til lokalisering av ledelsen for de geografiske driftsenhetene og for tjenesteenhetene. Lokaliseringen av driftsenhetens ledelse ikke vil medføre vesentlig omlokalisering av arbeidsplasser.

Forslaget er ikke behandlet i styringsgruppen, men ble den 13.10.16 forankret i interimledergruppen for Sør-Øst politidistrikt.

Den geografiske driftsenhetslederen har budsjett-, resultat- og personalansvar for hele den geografiske driftsenheten og skal sørge for god ivaretagelse av administrative oppgaver. Den geografiske driftsenhetslederen skal også være tjenesteenhets- og tjenestestedsleder.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

<i>Politimester Christine Fossen</i>	<i>Dato: 15.10.16</i>	<i>Versjon: 1.0</i>	<i>Status:</i>	<i>Side 57 av 58</i>
--------------------------------------	-----------------------	---------------------	----------------	----------------------

I vurderingen av lokalisering av administrasjonssted i de geografiske driftsenhetene har vi vektlagt at administrasjonsstedet i en geografisk driftsenhet representerer hovedtyngden av antall innbyggere, antall ansatte og antall straffesaker i den geografiske driftsenheten. Ved en slik tilnærming sikrer vi at det er samsvar mellom oppgaver og ressurstilgang i driftsenheten. Tilgang til og best mulig utnyttelse av de administrative ressursene vi har i dag er vektlagt.

Forslag til hovedsete i geografiske driftsenheter og tjenesteenheter er merket med rødt i alternativene nedenfor.

Alternativ 1 - Bestående av 3 geografiske driftsenheter, 5 tjenesteenheter og 21 tjenestesteder:

Geografisk driftsenhet: Vestfold (**Tønsberg**), Telemark (**Grenland**) og Buskerud (**Drammen**).

Tjenesteenhet 1, med tjenestestedene: Horten (Horten, Holmestrand og Hoff), **Tønsberg** (Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme og Re), Sandefjord (Stokke, Sandefjord og Andebu) og Larvik (Larvik og Lardal)

Tjenesteenhet 2, med tjenestestedene: **Grenland** (Siljan, Skien og Porsgrunn), Kragerø (Kragerø og Drangedal) og Bamble (Bamble)

Tjenesteenhet 3, med tjenestestedene: **Midt-Telemark** (Nome, Bø og Sauherad), Kviteseid (Seljord, Nissedal og Kviteseid), Vinje (Vinje, Tokke og Fyresdal), Notodden (Notodden og Hjartdal) og Rjukan(Tinn)

Tjenesteenhet 4, med tjenestestedene: **Drammen** (Drammen, Svelvik, Sande og Lier), Røyken og Hurum (Røyker og Hurum), Kongsberg (Kongsberg, Flesberg og Rollag), Eiker (Øvre Eiker og Nedre Eiker) og Nore og Uvdal (Nore og Uvdal)

Tjenesteenhet 5, med tjenestestedene: **Hønefoss** (Ringerike, Hole og Jevnaker), Modum (Modum, Sigdal og Krødsherad), Gol og Hemsedal (Flå, Nes, Gol og Hemsedal) og Hol (Ål og Hol).

Kommunene som foreslås betjent av de ulike tjenestestedene er nevnt i parentes bak tjenestestedet.

Forslag til effektivisering av geografiske driftsenheter, tjenesteenheter og tjenestesteder, Sør-Øst politidistrikt

Politimester Christine Fossen

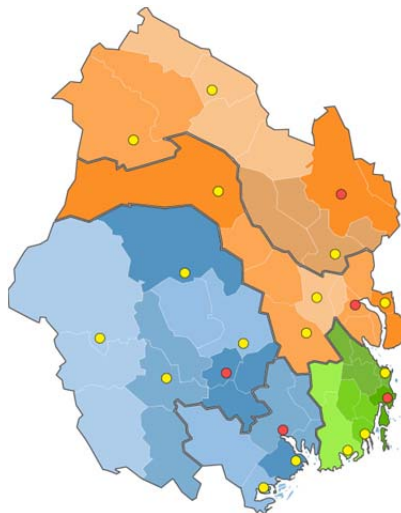
Dato: 15.10.16

Versjon: 1.0

Status:

Side 58 av 58

7.1.1 Visualisering av plassering for de tjenesteenhetene (rødt symbol) og tjenestesteder (gul):

8 Vedlegg

Det er laget ett separat hefte med alle vedlegg.

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

VEDLEGG

-

**Politimesterens tilråkning til effektivisering
av tjenesteenheter og tjenestesteder**

Sør-Øst politidistrikt

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

Innhold vedlegg:

1	GeoDatas kartsystem	3
2	Spørreundersøkelse kommuner.....	5
3	Innspill fra dialogmøter.....	9
4	ROS-vurdering	13
5	Interne retningslinjer politiråd	18
6	Avtaleutkast til samarbeidsavtale - politiråd	22
7	Lenker til andre aktuelle dokumenter.....	25

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

1 GeoDatas kartsystem

GeoData - Responstidsanalyse

Responstidanalyse

Som en del av grunnlagsarbeidet med ny geografisk struktur har vi gjennomført en responstidsanalyse. En responstidsanalyse er en beregning av hvor mange tjenestesteder som er nødvendig for å nå kravene til responstid. De nasjonale kravene til responstid¹ omfatter 80 prosent av befolkningen, og varierer i forhold til størrelsen på tettsteder/byer:

- For tettsteder/byer med over **20 000** innbyggere er kravet **15 minutter**
- For tettsteder med **2 000 - 20 000** innbyggere er kravet **30 minutter**
- For tettsteder med under **2 000** innbyggere er kravet **45 minutter**

I responstidsanalysen for Sør-Øst politidistrikt har vi lagt til grunn at vi skal dekke 100 prosent av befolkningen innen det definerte responstidskravet. Dette omfatter allikevel ikke den delen av befolkningen som bor på steder hvor man for eksempel må benytte annet fremkomstmiddel enn bil. Det omfatter heller ikke svært avsidesliggende bosteder.

I Sør-Øst politidistrikt er det i dag 44 lokasjoner. Vi har beregnet hvor mange lokasjoner vi trenger for å dekke responstidskravene for hele befolkningen.

Metode

Ved å kombinere SSB sitt tettstedskartlag med en befolkningsgrid med oppløsning på 300 meter kan responstidskravet legges til befolkningsgriddens. I hvert punkt er det angitt hvor mange personer som bor innenfor en 300 meter rute der punktet er senter i denne ruten. For de tre fylkene som Sør-Øst dekker var det til sammen 27 000 befolkningspunkter i griddens.

For å finne frem til hvor mange lokasjoner vi trenger for å oppnå 100 prosent dekning har vi utført en *location-allocation-analyse*². Location-allocation-analyse er en nettverksanalyse som optimaliserer forholdet mellom et sett *anlegg* (politistasjoner/lensmannskontorer) og *etterspørselspunkter* (befolkningspunkter). Analysen kan løses med ulike forutsetninger ut ifra hva man ønsker å oppnå. I denne analysen brukte vi følgende forutsetning:

HVOR MANGE, og HVILKE politistasjoner trenger vi for å oppnå responstidskrave for alle befolkningspunktene i Sør-Øst Politidistrikt?

Analysen vekter også befolkningspunktene avhengig av hvor mange personer som bor der. Resultatet av dette er at analysen prøver å gi kortest mulig kjøretid desto flere personer som bor i et befolkningspunkt. Vi ønsket også å si noen om hvor mange personer hver av lokasjonen ville dekke som resultat av vår analyse

---

¹ https://www.politi.no/nyhet_15775.xml

² <http://desktop.arcgis.com/en/arcmap/latest/extensions/network-analyst/location-allocation.htm>

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

Resultat:

Resultatet av analysen er at 22 stasjoner er nok for å dekke befolkningen innenfor responstidskravene. Dette er den beste kombinasjonen av stasjoner for å få en lavest mulig total responstid vektet på antall personer i hvert befolkningspunkt.

Størrelsen på symbolene er skalert i forhold til hvor mange personer som betjenes av stasjonene. Alle befolkningspunktene har blitt knyttet til en stasjon. Ved å zoome inn i kartet kan du se allokasjonslinjene som knytter befolkningspunkter til stasjoner.

Vi gjennomførte også en analyse uten befolkningsvektigvekting, det vil sa at alle befolkningspunktene er like viktige enda det bor 1 eller 1000 personer der. Resultatet av denne analysen ble også 22 stasjoner, men fire stasjoner ble byttet om. Tendensen var at urbane stasjoner ble byttet ut med mer rurale stasjoner, for eksempel ble Horten byttet til Indre Vestfold.

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

2 Spørreundersøkelse kommuner

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRKT

Deltakerne:

- 56 deltakere fra 40 kommuner (74% kommunerepresentasjon)
  - Telemark 19 deltakere fra 13 kommuner
  - Vestfold 10 deltakere fra 9 kommuner
  - Buskerud 24 deltakere fra 18 kommuner
- 4 deltakere fra kommuner med færre enn 2000 innbyggere
- 30 deltakere fra kommuner med 2000– 20 000 innbyggere
- 10 deltakere fra kommuner med mer enn 20 000 innbyggere
- Ca 2/3 av deltakere er ordførere

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRKT

Fornøyd / misfornøyd med polititjenesten:

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Dagens polititjeneste:

Bra:

- Tilgjengelighet
- Lokalkunnskap
- Forebyggende innsats
- Samarbeid og dialog
- God beredskap

Dårlig:

- Lite synlig politi
- Lang avstand til nærmeste kontor, el korte åpningstider hos lokalt kontor (2 dg/uke)
- Dårlig beredskap, særlig natt og helg
- Lang utrykningstid
- Lite forebygging
- "gjennomtrekk" av personell, bytte av repr til eks. politiråd
- For lite kapasitet ift forvaltningsoppg. (pass, utl.saker, skjenkebevillinger, etc)

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Hvorfor Nærpolitireformen er viktig for kommunene:

- Unngå sentralisering, bla. nedleggelse av lokale kontorer
- Ivareta beredskap / responstid
- Sikre synlighet
- Bedre utnyttelse av ressursene
- Unngå ansvarsoverføring til brann og amb.
- Sikre at politiet kan håndtere alvorlig kriminalitet
- sikre god forebygging
- Trygghet og sikkerhet
- Miljøkriminalitet
- Lokal forankring
- Sikre samarbeid politi/kommune
- Ivareta mangfoldet i politiets tjenestetilbud
- Motvirke "kunnskapsflukt"

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Hvorfor det er viktig for kommunen å ha lmk/politist.

- Tilgjengelighet
- Lokalkunnskap
- Kriminalitetsforebygging
- Tillit fordi man kjenner hverandre
- samarbeid og dialog med kommunen
- Trygghet og sikkerhet
- Langt til neste kontor
- Ikke kontor kan føre til at pol.folk ikke bosetter seg i distriktene
- Noen kom. er distriktssentra og ønsker polititjenester i porteføljen for off.tjenester (mulighet for å ordne "alt" på et sted)

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Samarbeid mellom politi og kommune

Formalisert:

- Politiråd
- SLT
- Lokale varianter av samarbeidsfora hvor både forvaltning og politikere deltar
- Miljøforum
- Tverrfaglig team/grupper
- Mot ledelse
- Beredskapsråd
- Kommunal kriseledelse
- Trafikksikkerhetsutvalg
- Gruppe for forebygging av håtkrim

Tilfeldig:

- Samtaler
- Ad-hoc møter etter behov/ifm hendelser
- Politiet og de kommunale etatene (NAV, bv.tj., osv.)
- Planleggingsmøter ifm arrangementer

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Polititjenestetilbudet:

	Sum	Gj.sn
Forebygging av kriminalitet	105	2,28
Beredskap / responstid	107	2,33
Samarbeid lokalt (kommune/politi)	149	3,24
Synlighet / tilstedeværelse	150	3,26
Etterforskning	198	4,30
Tilgjengelighet / åpningstider	198	4,30

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Forventninger

- Synlighet
- Lensmannskontoret opprettholdes
- At Nærpolitireformen tar hensyn til lokale forhold, eks turisme
- Mer polititjeneste enn i dag
- Bedre polititjeneste enn i dag
- At grunnlaget inkluderer turisme, trafikk, befolkning i tiliggende områder
- Godt/bedre samarbeid med politiet
- God kriminalitetsforebygging
- Lokalkunnskap ivaretas
- Mer politiresurser
- At befolkningen skal føle seg trygge/sikre
- Kortere responstid
- Styrket operativ evne
- Fleksible åpningstider
- Bedre på forebygging og oppklaring av alvorlig krim.

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

POLITIET
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Bekymringer

- Sentralisering
- Mindre synlighet
- Mindre samarbeid kom.-pol.
- Mer ansvar på kommunene
- Dårligere tilbud til publikum
- Dårligere beredskap
- Byer/store tettsteder blir prioritert på bekostning av mindre steder

---

3 Innspill fra dialogmøter

Innspill fra dialogmøter

Med Buskerud fylke

- Det understrekes viktigheten av at folk kan føle seg trygge og at politiet kommer når de trenger det.
- Viktig at fremtidens politi skal opprettholde tjenesten og ikke skyve oppgavene over på andre som følge av ressursmangel.
- Namsmannsfunksjonene må tas vare på en god måte. Her er det ny lovgivning på gang som må ivaretas.
- Kommunene har ulike behov ut fra størrelse og det understrekes at det er behov for å ivareta helheten.
- Det å kunne gi bedre kvalitet og likere tjeneste må være komplisert for politimesteren.
- Avstandene er en utfordring. Hvor langt skal man reise?
- Tidsrammen for beslutning er kort og det understrekes viktigheten av god prosess for involvering.
- Politikontakt – hva er det? Hva vil det innebære?
- Har vi noen sikkerhet for at vi får beholde de nåværende ansatte i kommunen?

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

- Manglende tilstedeværelse og lokalkunnskap er den største bekymringen.
- Viktig å huske at lensmennene har en lokal anseelse og en bredde i lokal og faglig erfaring.
- Prosessen som politimesteren har lagt opp til, er grei- men kanskje så går det for fort.
- Viktig at disse innspillene blir tatt inn i arbeidsgruppen.
- Viktig at alle de tre nødetatene skal jobbe sammen også i fremtiden.
- Kongsberg er redd for Drammens suget.

Med Vestfold

- De oppgavene som oppleves viktig i utkanten anses ikke viktig i Tønsberg. Man er derfor redd for at man i ytre distrikter blir prioritert ned.
- Politimesteren – våre budsjetter strekker ikke til. Synlig politi for hvem? De lovlidige eller de kriminelle. Et tilgjengelig politi er også på nettet.
- Mer lik tjeneste – ikke all kriminalitet oppdages i hverken by eller land
- Politimesteren- husk at også spiss kompetansen skal brukes på de små stedene.
- Tjøme: erfaring med nedleggelse av lmk for 2 år siden er at det ikke er skjedd mer kriminalitet. Tyder på at et ikke har blitt verre.
- Vi er opptatt av det forebyggende – mer synlig politi også på sjøen. Håper på en bedring.
- Viktig at politiet setter av tilstrekkelige ressurser til forebyggende og SLT-samarbeid.
- Tønsberg: Viktig å sette inn ressurser der hvor utfordringene er størst. Må få betydning for ressursfordelingen.
- Party steder er forskjellig sesongmessig i distriktet. Håper på fleksibilitet.
- Fylkesberedskapssjef: Fylkesgrensene gir godt utgangspunkt for samhandling innen beredskap. Vi må ikke få et større lappeteppes av etater enn det vi allerede har i dag.
- Ønsker at Revetal lmktr bør bestå. Vi bør beholde en oppegående politikontakt som ivaretar forebyggende i kommunen. Viktig å understreke at det forebyggende arbeid skal styrkes.
- Politimesteren -mye mer forpliktende avtale med kommunene – hver kommune sin politikontakt
- Svelvik: Forebygging og politikontakt er viktig. Når vi slår sammen kommuner bør vel de nye kommunene få flere kontakter. Når Svelvik går sammen med Drammen, er vi redd for at Svelvik blir et stort svart hull.
- Forebygging, synlighet, tilgjengelighet, trygghet, beredskap er vi opptatt av. Viktig at dette kommer frem til arbeidsgruppen.

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

- Horten: Vi er godt vant. Vi har fokus på forebyggende og oppklaring. Næringsklynge som bør få oppmerksomhet og sikre beredskap ved behov. God erfaring med liason til kommunen når det skjer store ting.
- Det er viktig at politiet har gode statistikker- som formidles til kommunene i forhold til hvor og når ting skjer.
- Vestfold vil forsøke og samordne seg i forhold til KS, slik at KS kan skrive høringsuttalelse på vegne av et samlet Vestfold.
- Hva er status på politireserven?
- Legger man opp til en administrativ plass i kommunene til politikontaktene?
- Hvilken kompetanse skal politiet stille opp med i kommunenes Beredskapsråd? Det er ingen selvfølge at dette er politikontakten- men her skal man fra politidistriktet sikre at det knyttes opp kompetente personer.
- Hvilken grad skal politikontaktene ha?. Viktig med litt mer enn 1 stjerne på skuldrene

OPPSUMMERT

- Forebyggende
- Politikontaktene – SLT
- Gode statistikker
- Beredskap
- Det må ikke bli en dårligere polititjeneste

Med Telemark

- Viktig å ivareta politiets samfunnsrolle i forhold til det forebyggende arbeidet, politiråd og lokale forhold. Det man snakker med lensmann om i dag, hvordan skal det adresseres i fremtiden. Redd for at politiet fjerner seg fra publikum og dialog med politikere og kommuner.
- Kommunene ønsker også i fremtiden å møte politi med kompetanse og myndighet.
- Hvordan blir nærhet og lokalkunnskap ivaretatt og hvordan blir samarbeidet med PST ivaretatt. PST var ikke bekymret for at det også kunne ivaretas i ny struktur.
- Hva med responstiden til Vest-Telemark? Ønsker å gå tilbake til bakvaktordninger i form av reservetjeneste? Det er viktig at politiet kommer når man trenger dem.
- Hvordan ivareta tilstedeværelse – det er viktig med lokalkunnskap. Det kan være ressurs sparende å bruke politi som kjenner geografi, mennesker og lokale forhold.
- Dere har de ressursene dere har, men kommunene er opptatt av arbeidsplasser. Hvor skal påtale og hvor skal de sivile ressursene plasseres?
- Det å innføre nye IKT-systemer parallelt. Viktig at dere måler før og etter innføring. På den måten kan man se om det har hatt effekt.

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

- Det er viktig av politimesteren sier noe om omfordeling av ressurser. Hvis man ikke får mer – hvordan løser man nærpoltireformens målsetting da?
- Man ønsker raskere oppklaring og ønsker ikke at sakene skal bli henlagt på kapasitet. Påtaleleder – her må det prioriteres ut fra de instruksjoner som er gitt på overordnet nivå.
- Politikontakt – Hvilken rolle skal vedkommende ha? Politimesteren - en som kan håndtere kontakten med kommunene og forplikte politidistriktet.
- Hvilke forventninger har politiet til kommunene? Vil det bety at deler av det politiet gjør i dag blir overført til kommunene?
- Det er en intern bekymring av det tas stillinger fra distriktene og inn til de spesialiserte funksjonelle enhetene. Det ble understreket fra visepolitimesteren at det ikke ble tatt noen stillinger fra distriktet i forbindelse med opprettelse av Felles kriminalitetsenhet i Skien. Men det ble tatt saker.
- Hvordan skal man få gitt politiet informasjon? Visepolitimesteren ga et eksempel på hvordan bekymringsmeldinger kunne formidles til familievolds-koordinator. Politikontaktene kan være behjelpelig til å henvise til rett fagmiljø.
- Politimester – vilover å lytte til særlige utfordringer i forhold til geografi og befolkning.
- Noen var trygge og beroliget over at dette ville bli bra basert på det som ble presentert. Byggene i seg selv er ikke viktige. Det viktige er at politiet kommer når man trenger dem. Det må de ha forsikring om.
- Prosessen rundt etableringen av Midt-Telemark var veldig god. Dette arbeidet baserte seg på hva de ansatte selv mente var fornuftig for å få etablert en god tjeneste.
- Det er stor forskjell mellom by og land. Men det er viktig også å få frem byperspektivet – du skal også føle deg trygg når du ferdes i byene. Viktig at det også der er dialog og gode prosesser.
- Viktig å få avklart politikontaktrollen. Hvor i egen organisasjon vil vedkommende bli plassert. Blir det en byråkratrolle? Kan man kalle vedkommende lensmann? Dette er en utfordring dere må jobbe med.
- Befolkningstettheten er også viktig i forhold til vektning av ulike momenter.
- Bør det kunne legges opp til ordinær tjeneste med noe reservetjeneste f.eks. i ukedagene. Det er noe dere bør se på.
- mer – hvordan løser man nærpoltireformens målsetting da?
- Man ønsker raskere oppklaring og ønsker ikke at sakene skal bli henlagt på kapasitet. Påtaleleder – her må det prioriteres ut fra de instruksjoner som er gitt på overordnet nivå.
- Politikontakt – Hvilken rolle skal vedkommende ha? Politimesteren - en som kan håndtere kontakten med kommunene og forplikte politidistriktet.
- Hvilke forventninger har politiet til kommunene? Vil det bety at deler av det politiet gjør i dag blir overført til kommunene?
- Det er en intern bekymring av det tas stillinger fra distriktene og inn til de spesialiserte funksjonelle enhetene. Det ble understreket fra visepolitimesteren at det ikke ble tatt noen stillinger fra distriktet i forbindelse med opprettelse av Felles kriminalitetsenhet i Skien. Men det ble tatt saker.

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

4 ROS-vurdering

P-AP12-L2: Mal Risikovurdering av organisasjonsendring

Dato:
Revisjon:
Side: 1 av 5

Vurderingen gjelder:	ROS vurderingen – organisasjonsendring, antall driftsenheter og tjenesteenheter, samt plassering tjenestesteder i fremtidens Sør-Øst Funksjoner lagt til FDE blir ikke risikovurdert her.		
Ansvarlig	Sissel Hammer	Dato:	
Deltagere:	Jan Ole Dystland, Annie Sandersen, Brian Jacobsen, Halvard Jervell, HVO Telemark Gro Furuheim-Thomsen, HVO Sandefjord Bente Bjerkøen Henriksen		

Momenter	Hvilke effekter gir endringen? «Hva betyr dette for oss?» <i>Merk at effekten kan være både positivt og negativt!</i>	Vurdering (Forhold som skal /bør berøres nærmere)	Anbefalte tiltak	Ansvarlig / Frist <i>Noen tiltak kan allerede være ivarettatt, andre må kanskje løftes</i>
Beredskap	<p>Sikrer beredskap og responstid, jfr Politianalyse og Geodata.</p> <p>På sikt vil vi frigjøre ledere til grunnstillinger/produksjon. Der man har beredskapstjeneste vil spredt bosetting av innsatspersonell ha en positiv effekt på beredskap og responstid. En fare for at frigjorte ressurser vil bli trukket inn i FDE'ene.</p> <p>Ved færre og mer sentraliserte arrester vil det bli brukt mer tid på transport.</p>	<p>Responstid, krav er oppfylt jfr. dekningskart 3.2.1.</p> <p>IP3 og IP4 vil bli fordelt i GDE'ene.</p> <p>Ved at innsatspersonell er spredt bosatt er en fordel, men erfaringsmessig viser det seg at folk ønsker å bo i nærheten av sitt arbeidssted.</p> <p>Tilgang til arrest</p>	<p>Det bør defineres en sikkerhets-/minimumsbemanning i forhold til IP3 og IP4 personell for å styrke beredskap og opprettholde responstid.</p> <p>En forutsetning for en styrking er at frigjorte stillinger benyttes til å opprette flere IP3 og IP4 stillinger. Sør-Øst bør ha en langsiktig bemanningsplan.</p> <p>Styrking av antall arrester og økt bruk av sesong arrest, arrester opprettet for å ivareta spesielle arrangementer etc. En videreføring av dagens antall vil ikke ha noen effekt.</p>	

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

P-AP12-L2: Mal Risikovurdering av organisasjonsendring

Dato:
Revisjon:
Side: 2 av 5

Momenter	Hvilke effekter gir endringen? «Hva betyr dette for oss?» <i>Merk at effekten kan være både positivt og negativt!</i>	Vurdering (Forhold som skal /bør berøres nærmere)	Anbefalte tiltak	Ansvarlig / Frist <i>Noen tiltak kan allerede være ivarettatt, andre må kanskje løftes</i>
Forebyggende	<p>Mer enhetlig og systematisk ivaretagelse av forebyggende arbeid. Økt samarbeid med kommunene gir bedre helhetlig forebyggende tjeneste. Dette må ses i sammenheng med Politiråd og Politikontakt.</p> <p>Fare for redusert lokalkunnskap der hvor tjenesteder blir lagt ned og hvor politiet som en konsekvens av dette flytter dit hvor tjenestesteder vil bli plassert.</p>	<p>Operativ, synlig og tilgjengelig både opp imot ungdom og problemområder, samt radikalisering. Viktig med en tydelig ungdomsretting.</p> <p>Ønske om at politi i størst mulig grad skal bo spredt.</p>	<p>Forebyggende tjenestepersoner bør jobbe integrert for å være en del av den operative tjenesten. Det må være øremerket fagkompetent personell til forebyggende tjeneste og radikalisering. Hele organisasjonen må være omforent om mål og resultat.</p> <p>Incentiver som lønn, dekning av reisetid, tjenestebil, ønsketurnus etc</p>	

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

P-AP12-L2: Mal Risikovurdering av organisasjonsendring

Dato:
Revisjon:
Side: 3 av 5

Momenter	Hvilke effekter gir endringen? «Hva betyr dette for oss?» <i>Merk at effekten kan være både positivt og negativt!</i>	Vurdering (Forhold som skal /bør berøres nærmere)	Anbefalte tiltak	Ansvarlig / Frist <i>Noen tiltak kan allerede være ivarettatt, andre må kanskje loftes</i>
Samhandling med kommunene	En tydeligere og enhetlig strukturering av Politirådene og Politikontaktene vil gi et bedre tilbud og samhandling med kommunene. Fornøyde kommuner gir økt tillit til politiet. Økt samarbeid med kommunene gir bedre helhetlig forebyggende tjeneste. Lavere tillit dersom politiet ikke klarer å levere	En fare for at vi får polititomme soner som følge av at tjenestesteder blir lagt ned. Sør-Øst må ha en enhetlig tanke med hva man vil med Politirådene, som går som en rød tråd for alle Politirådene og Politikontaktene. Bevisstgjøring av dialogen mellom kommune og politi.	Spredt bosetting av politi og en målrettet forebyggende patruljering. Det må foreligge en strategiplan i/for hvert Politiråd. Politikontakten bør være en fast representant fra politiets side i alle Politiråd. I mindre kommuner må en politikontakt kunne representere politiet i flere kommuner. Gjensidig åpenhet i forhold til hva politiet og kommune kan levere.	
Lokalkunnskap	Ved å legge ned tjenestesteder vil man kunne gå glipp av lokalkunnskap.	Lokalkunnskap gjelder både bygd og by, som uteliv, trender, miljø.	Mulighet til å jobbe målrettet. Lokasjon har betydning for å opprettholde lokalkunnskap, men er ikke avgjørende. Styring av ressurser er viktig. Politidekningen vil kunne bli redusert i noen deler av Sør-Øst, mens det andre steder vil bli en økning og med det resultat at polititilbudet blir likere/mer enhetlig bygd og by.	

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

P-AP12.L2: Mal Risikovurdering av organisasjonsendring

Dato:

Revisjon:

Side:

4 av 5

Momenter	Hvilke effekter gir endringen? «Hva betyr dette for oss?» <i>Merk at effekten kan være både positivt og negativt!</i>	Vurdering (Forhold som skal /bør berøres nærmere)	Anbefalte tiltak	Ansvarlig / Frist <i>Noen tiltak kan allerede være ivarettatt, andre må kanskje løftes</i>
Etterforskning	<p>Politiarbeid på stedet, gir bedre kvalitet og enhetlig etterforskning, men er ressurskrevende.</p> <p>Tro på at bedre kvalitet gir økt effektivitet på sikt. Håndtering av etterforskning i større enheter øker kvaliteten.</p> <p>Hvis du legger ned et tjenestested kan det gå utover eierskap til saken og lokalkunnskap.</p>	<p>Vakt og beredskap vil bruke mer tid på åstedet og etterarbeid enn tidligere, gevinsten vil komme ved at man vil bruke kortere tid på å ferdigstille saker i 2. fase.</p> <p>Etterforskningsløftet gir mer kompetente etterforskere og etterforskning.</p> <p>Felles straffesaksinntak skal vurdere alle saker, og foreta en prioritering av disse.</p>	<p>Tilstrekkelig ressurssetting ute på tjenestestedene for å kunne gjennomføre Politiarbeid på stedet, samt at hele organisasjonen er omforent om dette. Viktig at alle operative tjenestepersoner og grupper, som f eks hund og innsatsledere deltar og er en del av Politiarbeid på stedet.</p> <p>Innsatsledere må ha kunnskap og erfaring i forhold til etterforskningsledelse.</p> <p>Ressurssetting og enhetlig ledelse. Hele organisasjonen må være omforent om mål og resultat.</p> <p>At saker i størst mulig grad etterforskes der hvor det straffbare forholdet har skjedd. Politiet må der hvor det er mulig møte publikum ved f eks å ha en politipost eller et politikontor ute i kommunene.</p>	

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

P-AP12-L2: Mal Risikovurdering av organisasjonsendring

Dato:
Revisjon:
Side: 5 av 5

Momenter	Hvilke effekter gir endringen? «Hva betyr dette for oss?» Merk at effekten kan være både positivt og negativt!	Vurdering (Forhold som skal /bør berøres nærmere)	Anbefalte tiltak	Ansvarlig / Frist Noen tiltak kan allerede være ivaretatt, andre må kanskje løftes
4.2.5 ROS vurdering				
<p>Grappa har vurdert følgende momenter, beredskap, forebyggende, samhandling med kommunene og lokalkunnskap. Politiarbeid på stedet og kompetanse i Etterforskningsløftet er noen av Nærpolitireformen sine overordnede tiltak, og er grunnlaget for at arbeidsgruppen har valgt å risikovurdere etterforskning.</p>				
Beredskap I forhold til beredskap er det særlig viktig at beredskap og responstid blir ivaretatt. Det bør derfor defineres en sikkerhets-/minimumsbemanning i forhold til IP3 og IP4 personell. På sikt vil det frigjøres ledere til grunnstillinger/produksjon. En forutsetning for styrkingen er at frigjorte stillinger benyttes til å opprette flere IP3 og IP4 stillinger, og at Sør-Øst har en langsiktig bemanningsplan. Avstand til arrest har en stor betydning for beredskapen. Styrking av antall arrester og økt bruk av sesong arrest, arrester opprettet for å ivareta spesielle arrangementer etc. En videreføring av dagens antall vil ikke ha noen effekt.				
Forebyggende Forebyggende arbeid må bli mer enhetlig og systematisk ivaretatt. Økt samarbeid med kommunene vil gi en mer helhetlig forebyggende tjeneste, og dette må ses i sammenheng med Politiråd og Politikontakt. Forebyggende tjenestepersoner bør jobbe integrert for å være en del av den operative tjenesten. Det må være øremerket fagkompetent personell til forebyggende tjeneste og radikalisering. Hele organisasjonen må være omforent om mål og resultat.				
Samhandling med kommunene Det er av betydning å få en tydeligere og enhetlig strukturering av Politirådene og Politikontaktene, noe som vil gi en bedre dialog og samhandling med kommunene. Fornøyde kommuner gir økt tillit til politiet. Økt samarbeid med kommunene gir bedre helhetlig forebyggende tjeneste. Det er ønskelig med en spredt bosetting av politi og en målrettet forebyggende patruljering. Det må foreligge en strategiplan i/for hvert Politiråd. Politikontakten bør være en fast representant fra politiets side i alle Politiråd. I mindre kommuner må en Politikontakt kunne representere politiet i flere kommuner. Det forventes en gjensidig åpenhet i forhold til hva politiet og kommune kan levere.				
Lokalkunnskap Ved å legge ned tjenestesteder vil man kunne gå glipp av lokalkunnskap. Viktig å være bevisst på at lokalkunnskap gjelder både bygd og by, som uteliv, trender, miljø. Avgjørende å kunne jobbe målrettet. Lokasjon har betydning for å opprettholde lokalkunnskap, men er ikke avgjørende. Styring av ressurser er viktig. Politidekningen vil kunne bli redusert i noen deler av Sør-Øst, mens det andre steder vil bli en økning og med det resultat at polititilbudet blir likere/mer enhetlig i bygd og by.				
Etterforskning Politiarbeid på stedet skal gi en bedre kvalitet og mer enhetlig etterforskning, men er ressurskrevende. Troen på at kvalitet gir økt effektivitet på sikt. Håndtering av etterforskning i større enheter øker kvaliteten. En tilstrekkelig ressurssetting er av betydning for å kunne gjennomføre Politiarbeid på stedet. Viktig at alle operative tjenestepersoner og grupper, som f eks hund og innsatsledere deltar og er en del av Politiarbeid på stedet. Innsatsledere må ha kunnskap og erfaring i forhold til etterforskningsledelse. Hele organisasjonen må være omforent om mål og resultat. Straffesaker bør i størst mulig grad etterforskes så nært som mulig der hvor det straffbare forholdet har skjedd.				
Tro på at bedre kvalitet gir økt effektivitet på sikt. Håndtering av etterforskning i større enheter øker kvaliteten.				

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

5 Interne retningslinjer politiråd

POLITIET

Interne retningslinjer

• Retningslinjer knyttet til

Politiråd - samarbeid mellom kommune og politi

0. Dokument informasjon

Område:	Politiråd		
Dokumentansvarlig:	Driftsenhetsleder Forebyggende		
Godkjent av:	Christine Fossen	Godkjent dato:	
Versjon:	1.0		
Styrende dokumenter:	St.prp.nr 1 (2006/2007), Rundskriv 2013/2012 fra Politidirektoratet, Politiinstruksens § 15-1, Rammer og retningslinjer for Nærpolitireformen, politimesterens disponeringsskriv 2016		
Faglige dokumenter:	Handlingsplan for forebygging av kriminalitet (2013-2016), Evaluering av politirådene - Rambøl juni 2014, politidistriktets virksomhetsplan, strategisk kriminalitetsanalyse.		

1. Formål

Denne retningslinjen regulerer samarbeidet mellom kommune og politi i politiråd. Politirådssamarbeidet skal omfatte alle områder der kommune og politi samhandler. Retningslinjene skal styrke nærpolitimodellen og det strategiske samarbeidet mellom kommune og politi.

2. Innhold

• Ansvar for politirådssamarbeidet

Politimester

- Ansvar for at det søkes opprettet politiråd i alle distriktets kommuner

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

- Ansvar for at retningslinjene blir fulgt
- Ansvar for at distriktets samlede strategiske satsninger gjenspeiles i distriktets planverk og i politirådssamarbeidet
- Presentere resultater fra politirådssamarbeidet internt i organisasjonen årlig

Geografisk driftsenhetsleder

- Sørge for at retningslinjene blir fulgt
- Ansvar for å sikre at politirådene har en skriftlig avtale.
- Sikre at driftsenhetens tiltak og planer inneholder strategier og planer fra politirådssamarbeidet
- Ansvar for at det utarbeidelse en årlig evaluering

Tjenestestedsleder

- Sørge for at retningslinjene blir fulgt
- Ansvar for utarbeidelse av avtale, strategidokument og Tverretattlig organisasjonskart som skal være kjent for alle ansatte ved tjenestestedet
- Sikre at enhetens tiltak og planer inneholder strategier og planer fra politirådssamarbeidet
- Ansvar for å holde seg oppdatert på det kriminalitetsforebyggende arbeidet i egen kommune og jobbe for å imøtekomme mulige fremtidige utfordringer.
- Ansvar forut for hvert møte å kontakte kommunikasjonsstaben for å avklare hvorvidt distriktet har et budskap som skal fremlegges.
- Ansvar for utarbeidelse av års evaluering

Politikontakt:

- Se rammer og retningslinjer

Ansvar lagt til leder funksjonell enhet – Forebyggende:

- Ansvar for å holde seg oppdatert på nye retningslinjer fra politidirektoratet og sørge for at dette blir gjort kjent for alle involverte i distriktet
- Ansvar for at politidistriktets virksomhetsplan inneholder satsninger og strategier for politirådssamarbeidet
- Ansvar for kontinuerlig evaluering av politirådssamarbeidet
- Ansvar for å utarbeide/koordinere en felles årsrapport fra politirådssamarbeidet med frist i samband med utarbeidelse av politidistriktets øvrig års rapportering.
- Ansvar for å oppdatere politidistriktets interne retningslinjer

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

- **Medlemmer i politirådet**

En sammensetning der både politikere og administrasjon på toppnivå i kommunene er representert vil styrke rådets evne til å ta beslutninger.

Som et minimum skal politirådet være sammensatt av representanter fra ledelsen i kommunen og politiet.

Målsetninger

Hovedmål: Politirådet skal bidra til å redusere kriminalitet, god beredskap og økt trygghet i lokalsamfunnet.

Delmål:

- Politirådet skal bidra til en mer strategisk og målrettet kriminalitetsforebygging og en hensiktsmessig samordning og koordinering av innsats og tiltak.
- Planlegging er viktig for å målrette det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Den strategiske kriminalitetsanalysen kan danne grunnlag for det strategiske planarbeidet, men det viktigste er å avdekke de lokale utfordringene.
- Politirådet skal jobbe mer systematisk og gjennom gode tilbakemeldingsrutiner og evaluering bidra til å styrke arbeidet.
- Lokalkunnskap er avgjørende for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet. Politirådet skal bidra til økt kunnskap om kriminalitet samt bakenforliggende årsaker – tverretattlig kartlegging og analyse er sentralt for å sikre en kunnskapsbasert tilnærming.
- Politirådet skal tilrettelegge for et godt samarbeid om forhold knyttet til redning og beredskap.
- Samarbeid med næringsliv, frivillige og private aktører skal styrkes. Politirådene kartlegger og vurderer mulige samarbeidspartnere i disse sektorene.

Avtalen

Det enkelte politiråd skal lage en skriftlig avtale som er forankret i kommune/by-styret. Politiråd kan organiseres som samarbeid mellom to eller flere kommuner - regionale politiråd. Prioriteringer og målsettinger i avtalen må kunne justeres og endres underveis.

Avtalen bør avklare:

1. politirådets formål ut over det som er sentralt fastsatt

POLITIET

Sør-Øst politidistrikt

2. deltakere ut over minimumskrav
3. ledelse og sekretariatsfunksjon
4. kriterier for lokale mål
5. møtehyppighet
6. evaluering av politirådsarbeidet

Prinsipper for organisering av politiråd

Det er et mål å lage en enkel og mest mulig effektiv struktur med politisk forankring.

Organisering

- Organisering av samarbeidet bør sammenfattes i et tverretattlig organisasjonskart for politiråd som behandles i kommunestyret/bystyret (ligger ved samarbeidsavtalen, strukturen definerer det kriminalitetsforebyggende arbeidet mellom politi og kommune).
- Handlingsplaner bør forankres politisk.
- Referater utarbeides og føres i doculive, samt registreres under eget tiltak i PSV, sammen med ulike handlingsplaner, avtaler, strategier og organisasjonskart

Samarbeidskultur

Det vil være av stor betydning at rådsmedlemmene har en åpen og god dialog og bruker mulighetene til å etablere nettverk og bygge gode relasjoner, men begrensninger i form av taushetsplikt og personvern må være avklart mellom partene.

3. Endringsoversikt

Versjon	Dato	Beskrivelse endring	Utført av
1.0			

4. Evaluering

Versjon	Dato	Navn	Kommentar

POLITIET

Sør-Øst Politidistrikt

6 Avtaleutkast til samarbeidsavtale - politiråd

POLITIET

POLITIRÅD

Samarbeidsavtale mellom

_____ kommune og Sør-Øst
politidistrikt

Vedlegg til PMs tilråding – effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder				
Sør-Øst politidistrikt				
Skrevet av: NN	Dato: 14.10.16	Versjon: 1,0	Status:	Side 23 av 25

Formål:

Politirådet er politiets og kommunens/ kommunenes formaliserte samarbeidsforum for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet, for samordning av beredskapsplaner og for arbeid med samfunnssikkerhet.

Gjennom utveksling av kunnskap og erfaring mellom politi og kommune skal politirådet bidra til involvering og gjensidig ansvarliggjøring av lokale myndigheter, næringsliv, frivillighetssektoren samt politiet i det kriminalitetsforebyggende arbeidet og innen beredskap og samfunnssikkerhet.

Deltagelse:

Minimum faste medlemmer:

Ordfører i _____ kommune: _____/leder

Politistasjonssjef/lensmann: _____

Rådmann: _____

Politikontakt: _____

SLT- Koordinator/sekretær: _____

Andre kontaktpersoner:

Fra næringsliv: _____

Fra frivillige organisasjoner: _____

Fra interesseorganisasjoner: _____

Det avholdes __ antall møter pr. år, minimum 2.

Agenda til møtene sendes ut seneste 1 uke før møtet avholdes. Det utarbeides referat som arkiveres.

Lokale mål og oppfølging:

Basert på kriminalitetsanalyse, forventede utfordringer og annen kunnskap har politirådet for perioden _____ blitt enige om følgende satsningsområder med tiltak:

-
-

Formålet med satsningsområdene/tiltakene er å bidra til å sikre en helhetlig forebyggende tilnærming til håndtering av kriminalitet, utrygghet og sårbarhet.

**Vedlegg til PMs tilråding – effektivisering av tjenesteenheter og tjenestesteder
Sør-Øst politidistrikt**

Skrevet av: NN

Dato: 14.10.16

Versjon: 1,0

Status:

Side 24 av 25

I lys av disse satsningsområder skal politivedtektene revideres, slik at strategiske satsninger også gjenspeiles her.

I den grad utfordringene innebærer involvering av næringsliv/organisasjoner/etc., skal også de involveres i arbeidet.

SLT-koordinator, Politikontakt eller andre utpekte ansvarlig, gis ansvaret for at anbefalinger i Politirådet blir fulgt opp av kommunen, politiet og andre.

Ved årets slutt skal politirådet evaluere effekten av iverksatte tiltak opp mot forventede utfordringer. Eventuelle læringspunkter videreføres til neste års arbeid.

Gyldighet:

Avtalen revideres hvert fjerde år etter kommunevalg.

Dato : _____

Kommune/kommuner: _____

Stasjonssjef/lensmann

Ordfører

7 Lenker til andre aktuelle dokumenter

[Strategisk kriminalitetsanalyse for Sør-Øst - 2...](#)

[Rammer og retningslinjer for etablering av nye ...](#)

[Politidirektoratet_Innbyggerundersøkelse 2014.pdf](#)

[Spørreundersøkelse_kommuner.pdf](#)

[Politianalysen_Vestfold politidistrikt.pdf](#)

[Politianalysen_Telemark politidistrikt.pdf](#)

[Politianalysen_Søndre Buskerud politidistrikt.pdf](#)

[Politianalysen_Nordre Buskerud politidistrikt.pdf](#)

[Innspill fra dialogmøter med fylkene.pdf](#)

[GeoData_responstidsanalyse, beskrivelse.pdf](#)

[FylkesROS 2015_Buskerud.pdf](#)

[FylkesROS_2016_Telemark_vedlegg 2.pdf](#)

[FylkesROS_2016_Telemark_vedlegg 1.pdf](#)

[FylkesROS_2014_Telemark.pdf](#)

[FylkesROS 2012_Vestfold.pdf](#)

[Ansatteundersøkelsen Sør-Øst politidistrikt.pdf](#)

Rollag : 10.11.2016
Arkiv : 232
Saksmappe : 2016/786
Avd. : Rådmann
Saksbehandl : Hans Henrik Thune

Eiendomsskatt på kraftanlegg 2017 - kapitaliseringsrente ved taksering av kraftverk

MØTEBEHANDLING:		
<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>	<i>Utvalgssak</i>
Formannskapet	16.11.2016	72/16
Kommunestyre	24.11.2016	87/16

Utvalgsleders forslag til vedtak:

Rollag kommune ber Stortinget redusere kapitaliseringsrenten ved verdifastsettelse av kraftverk. Kapitaliseringsrenten bør fastsettes i tråd med tidligere beregningsmetode med utgangspunkt i renten for 12 mnd. statsveksler, og med et risikopåslag på 2 prosent.

Behandling i Formannskapet- 16.11.2016:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet- 16.11.2016 innstilling til kommunestyret:

Rollag kommune ber Stortinget redusere kapitaliseringsrenten ved verdifastsettelse av kraftverk. Kapitaliseringsrenten bør fastsettes i tråd med tidligere beregningsmetode med utgangspunkt i renten for 12 mnd. statsveksler, og med et risikopåslag på 2 prosent.

Fakta

Sentralskattekontoret for Storbedrifter (SHS) har nå sendt ut grunnlaget for eiendomsskatt på kraftverk for skatteåret 2017. Dette er grunnlaget for utskrivning av eiendomsskatt for kraftanlegg i kommunene.

Tallene viser en enorm nedgang i takstene fra 2016 til 2017 med tilsvarende skattebortfall for kommunene. Opplysningene fra SFS sier at verdiene på kraftanleggene går ned med 54 mrd. kr. på ett år, noe som samlet for kommunene gir en skattereduksjon på 380 mill. kr. i 2017.

I Rollag har takstgrunnlaget for eiendomsskatt på kraftanlegg gått ned fra 565 mill. kr. i 2016 til 354 mill. kr. i 2017, en reduksjon på 37 %. Fra 2014 til 2017 er reduksjonen på hele 63 %.

Taksering av kraftanleggene

Eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg blir fastsatt ved å finne nåverdien av anleggene sine fremtidige nettoinntekter jf. Skattelova § 18-5. Dette skjer ved en kapitalisering av kraftverkets inntekter og utgifter samt framtidige utskiftingskostnader. Det er flere faktorer som påvirker dette (kraftpriser, produksjonsvolum, driftskostnader, kostnader til framtidige utskifting av driftsmidler, skatt på grunnrenteinntekt og kapitaliseringsrente).

Fastsettelse av kapitaliseringsrente

Det er Finansdepartementet som fastsetter kapitaliseringsrenten for verdifastsettelse av kraftverk. Tidligere ble kapitaliseringsrenten bestemt på grunnlag av regler i forskrift.

Fra 1997 til 2011, vart kapitaliseringsrenten fastsett ved to komponenter, der det ene leddet var en risikofri realrente (normrente), det andre leddet bestod av et risikopåslag. I de første årene etter ikrafttredelsen av kraftskattereformen ble normrenten fastsatt med bakgrunn i gjennomsnittlig avkastningskrav på Oslo Børs (1997-2000). Deretter ble normrenten fastsatt med utgangspunkt i statsobligasjoner (2001-2006), og til sist statskasseveksler (2007-2010).

I proposisjonen til Stortinget i samband med Statsbudsjettet 2012, kom Regjeringen med forslag om å sette kapitaliseringsrenten til 4,5 prosent i eiendomsskatteåret 2013. Kapitaliseringsrenten ble frikoplet fra den tidligere forskriften.

Inntektsår	Normrente	Risikopåslag	Kapitaliseringsrente
2007	1,9	3	4,9
2008	2,1	3	5,1
2009	1,7	3	4,7
2010	0,3	3	3,3
2011	Vedtak	Vedtak	4,5
2012	Vedtak	Vedtak	4,5
2013	vedtak	Vedtak	4,5
2014	Vedtak	Vedtak	4,5
2015	Vedtak	Vedtak	4,5
2015	Vedtak	Vedtak	4,5
2016	Vedtak	Vedtak	4,5

For fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013, ble følgende uttalt i budsjettproposisjonen:

”Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums- og minimumsreglene og fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.”

Kapitaliseringsrenten er imidlertid *ikke* omtalt i etterfølgende statsbudsjett. Finansdepartementet vedtok i stedet at kapitaliseringsrenten skulle settes til 4,5 % for eiendomsskatteåret 2014. Renten er den samme som for eiendomsskatteåret 2013, og er ikke basert på definerte kriterier eller grunnlag – og er heller ikke oppdelt i en normrente og et risikoled. Det samme gjelder for 2015 og 2016.

Kapitaliseringsrenta følger ikke lenger utviklingen i rentenivået

Den nye praksisen etter 2012 betyr at fastsettelse av kapitaliseringsrenten nå blir gjort i vedtaks form, uten noen form for faglig grunnlag eller forutsigbarhet i fastsettelsen.

Det er på det rene at det generelle rentenivået er kraftig redusert i de senere årene. Videre er det forventet at det lave rentenivået vil vedvare. Det lave rentenivået i de senere årene kan illustreres ved rentenivået for statskasseveksler (12 mnd), som kapitaliseringsrentens normpris tidligere var basert på:

Inntektsår	Statskasseveksler*	Risikopåslag	Kapitaliseringsrente
2007	1,9	3	4,9
2008	2,1	3	5,1
2009	1,7	3	4,7
2010	0,3	3	3,3
2011	0,90	3	3,90
2012	0,70	3	3,7
2013	-0,06	3	2,94
2014	-0,70	3	2,3
2015	-1,30	3	1,7
2016			

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK) har i brev til Finanskomiteen 25.10.2016 (jfr. vedlegg 1) bl.a. påpekt at kapitaliseringsrenten bør fastsettes i tråd med tidligere beregningsmetode med utgangspunkt i renten for 12 mnd. statsveksler, og med et risikopåslag på 2 prosent. Kapitaliseringsrenten må justeres med virkning fra 1.1.2017.

Finansministeren har i svar til Stortinget 3.11.2016 avvist å endre kapitaliseringsrenten, jfr. vedlegg 2

LVK har deretter i brev datert 8. 11.2016 anmodet finansministeren om en ny vurdering av LVKs anmodning om å redusere kapitaliseringsrenten, jfr. vedlegg 3

Vurdering

Kommunene ønsker et skattesystem som er i tråd med allmenne skatteprinsipp.

Den påviste skattereduksjonen skyldes først og fremst **lavere kraftpriser**, som følgje av at toppåret 2010 (42 øre/kWh) går ut av de rullerende 5 års spotmarkedsprisene, og blir erstattet av 2015, med det laveste prisnivået på 20 år (18,2 øre/kWh). Kraftprisene vil naturligvis påvirke verdiene av kraftanleggene og dette er en del av skattesystemet som kommunene aksepterer.

Det som imidlertid ikke blir tatt hensyn til i takseringen er at **kapitaliseringsrenten** ikke er justert i samsvar med det lave rentenivået vi har hatt i de senere årene. Nivået på kapitaliseringsrenten er avgjørende for takstene og hva kraftverket skal betale i eiendomsskatt. Lavere kapitaliseringsrente gir høyere verdivurdering og høyere eiendomsskatt. Det lave rentenivået vil vedvare, og bør gjenspeiles i kapitaliseringsrenten. Dette kan Stortinget pålegge regjeringen å gjøre noe med, med virkning for kommunene allerede fra 1.1.2017.

Ved å redusere kapitaliseringsrenten vil en kunne hindre dramatiske og utilsiktet skattebortfall for kommunene. Stortinget har tidligere sagt at kapitaliseringsrenten skal fastsettes i samband med de årlige budsjettforhandlingene.

Det hører og med at særordningen med maksimumsregler (makstaket) for hva som skal betales i eiendomsskatt til kommunene i flere år har gitt kraftverkseierne store skatterabatter.

Maksimumsreglene (og minimumsreglene) skulle være en midlertidig ordning, men har aldri blitt avviklet. Kraftverkseierne har tent stort på at denne ordningen har fortsatt.

LVK representerer alle medlemskommuner og således stiller Rollag kommune seg bak brevet fra LVK til Finanskomiteen. For å forsterke henvendelsen fra LVK til finanskomiteen, anbefaler rådmannen at kommunestyret også gjør eget vedtak hvor en ber Stortinget redusere kapitaliseringsrenten fra 1.1. 2017.

Konklusjon

Rollag kommune ber Stortinget redusere kapitaliseringsrenten ved verdifastsettelse av kraftverk. Kapitaliseringsrenten bør fastsettes i tråd med tidligere beregningsmetode med utgangspunkt i renten for 12 mnd. statsveksler, og med et risikopåslag på 2 prosent.

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Brev fra LVK til Finanskomiteen, datert 24.10.2016
- Vedlegg2: Svar fra finansministeren på spørsmål i Stortinget om reduksjon av kapitaliseringsrenten, datert 3.11.2016
- Vedlegg 3: Brev fra LVK til finansministeren, datert 8.11.2016

Finanskomiteen
Per e-post

Deres ref: Vår ref: 118417-47

Oslo, 24. oktober 2016

STATSBUDSJETTET – REDUSERT EIENDOMSSKATT FOR VERTSKOMMUNENE MÅ KOMPENSERES

LVK viser til brev til Finanskomiteen 11. oktober 2016. På bakgrunn av informasjon som nylig ble offentliggjort, har LVK funnet grunn til å rette ny henvendelse til komiteen:

1 SENTRALSKATTEKONTORET FOR STORBEDRIFTER (SFS) HAR VARSLET DRAMATISK SKATTEBORTFALL I 2017 FOR VERTSKOMMUNER TIL KRAFTANLEGG

Kommunene mottar i disse dager eiendomsskattegrunnlagene for kraftanlegg fra Sentralskattekontoret for Storbedrifter (SFS). Kommunene melder om til dels betydelig reduksjon i eiendomsskattegrunnlaget for 2016, noe som vil få betydning for kommunens eiendomsskatteinntekter i 2017. Sentralskattekontoret for storbedrifter har nylig opplyst at vertskommuner for vannkraftanlegg i 2017 samlet vil få et skattebortfall på om lag 380 millioner kroner.

De 173 kommuner som har vannkraftanlegg av noe størrelse innenfor sine grenser, er alle medlemmer av LVK. LVK har mottatt reaksjoner fra en rekke medlemskommuner om at et inntektsbortfall på flere millioner kroner meddelt i slutten av oktober med virkning for 2017, vil stille kommunene overfor store budsjettmessige problemer.

Reduksjonen i eiendomsskatteinntektene skyldes hovedsakelig redusert kraftpris, som kommunene har vært klar over, men ikke på det nivået man nå opplever. Dette har sammenheng med at nedgangen også skyldes andre forhold, som økning i grunnrenteskatten de senere år. (Nedgangen kan ikke forklares i økningen grunnrenteskattesatsen i budsjettet for 2016 og 2017, den vil først få betydning i 2018 og 2019).

Den store nedgangen i kommunenes inntekter er ikke omtalt i Statsbudsjettet, og følgelig ikke hensyntatt. Det samme gjelder den negative effekten av økningen av grunnrenteskatten for vertskommunenes eiendomsskatteinntekter i de senere år.

2 KAPITALISERINGSRENTEN BØR FASTSETTES MED UTGANGSPUNKT I RENTEN FOR STATKASSEVEKSLER, MED TILLEGG AV 2 PROSENT RISIKOTILLEGG. – MAKSIMUMSVERDIEN BØR FJERNES

LVK anmoder komiteen om å be departementet iverksette to tiltak som i noen grad kan redusere inntektsbortfallet med virkning for 2017:

Under budsjettbehandlingen for 2012 sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om å fastsette kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål som ledd i den årlige budsjettbehandlingen:

[Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar](#)

”Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums- og minimumsreglene og fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.”¹

Tidligere ble kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål fastsatt med utgangspunkt i renten for statskasseveksler, med tillegg av et risikopåslag. Ved en gjeninnføring av dette beregningsgrunnlaget med renten på tolv måneders statskasseveksler og et risikotillegg på 2%, vil det i noen grad utligne det varslede skattebortfallet.

Tilsvarende vil en opphevelse av den foreldede ordningen med maksimumsverdi og minimumsverdi ved eiendomsskattetakseringen redusere det samlede inntektsbortfallet.

3 FORSLAGET OM ØKT GRUNNRENTESKATT FØRER TIL LAVERE EIENDOMSSKATT TIL VERTSKOMMUNENE

Grunnrenteskattesatsen er fra vedtakelsen i 1999 økt fra 27 % til dagens 33 %, og foreslås nå ytterligere økt til 34,3%. En utilsiktet konsekvens av økningen av grunnrenteskatten til staten er reduserte eiendomsskatteinntekter til vertskommunene. Eiendomsskatten blir redusert som følge av at den statlige grunnrenteskatten kommer til fradrag i eiendomsskattegrunnlaget.

LVK finner det urimelig at statens skattebortfall som følge av redusert selskapsskatt veltes over de berørte kommunene, slik konsekvensen er når staten sikrer egne inntekter gjennom økt grunnrenteskatt.

På denne bakgrunn støtter LVKs landsstyre bransjens forslag om endringer i grunnrenteskatten, gjennom et økt skjermingsfradrag for grunnrenteskatten.

4 FRADRAGSMULIGHETEN FOR GRUNNRENTESKATT I EIENDOMSSKATTEGRUNNLAGET BØR FJERNES ELLER BEGRENSES.

Vannkraftens fortrinn som energikilde er av global karakter, den er forurensningsfri, uten utslipp. Ulempene er av lokale karakter, som følge av naturinngrepene vannkraftutbygging fører med seg. En omlegging til en grønnere energiforsyning forutsetter lokal aksept av de naturinngrep vannkraftanlegg fører med seg.

Det er LVK syn at fradragsadgangen for grunnrenteskatt i eiendomsskattegrunnlaget bør fjernes eller begrenses. Det er urimelig at staten kan øke sine inntekter på bekostning av kommunene gjennom en økning i grunnrenteskatten. For å sikre lokal aksept for fornybarsatsingen, må berørte kommuner sikres en varig verdiandel av vannkraftformuen. En omfordeling i favør av staten ved økende grunnrenteskattesats er på tvers av hva Stortinget forutsatte i kraftskatteforliket.

Med vennlig hilsen

Torfinn Opheim, Leder i LVK

---

¹ Prop. 1 LS (2011-2012) kap 19.5

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
16/4283 -

Dato
3.11.2016

Spørsmål nr. 133 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik om virkningene av å redusere kapitaliseringsrenten for 2017 mv.

Jeg viser til brev datert 26. oktober 2016 fra Stortingets president vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik.

Spørsmål

«Hva blir virkningen av å redusere kapitaliseringsrenten for 2017 tilsvarende denne utviklingen i renten på 12 måneders statskasseveksler?»

Begrunnelse:

Sentralskattekontoret har i disse dager opplyst at de nesten 200 vertskommuner for kraftanlegg vil få et inntektsbortfall i eiendomsskatten i 2017 på 380-400 millioner kr. Disse kommunenes budsjettsituasjon er dermed blitt svært vanskelig, nedgangen er verken varslet eller forutsett.

Reduksjonen i eiendomsskatt vil videre alt annet likt føre til økte inntekter for staten i form av økte inntekter fra selskapskatten og økt grunnrenteskatt, en virkning som verken er planlagt eller budsjettert med.

nedgangen i kommunenes eiendomsskatt skyldes i hovedsak lavere kraftpriser, emn også andre forhold som økning i grunnrenteskatten, økte drifts- og vedlikeholdskostnader mv. En viktig faktor i beregningen av eiendomsskattegrunnlaget er kapitaliseringsrenten. eiendomsskattegrunnlaget finnes ved en beregnet nåverdi av anleggets fremtidige nettoinntekter, jf. skatteloven §18-5, og ved nåverdiberegningen benyttes en

kapitaliseringsrente fastsatt av Finansdepartementet. en vesentlig forklaring på det lave eiendomsskattegrunnlaget er at finansdepartementet ikke har foretatt justeringer av kapitaliseringsrenten i tråd med nedgangen i det generelle rentenivået, den har i stedet ligget fast på 4,5 % siden 2011. Stortinget sluttet under budsjettbehandlingen for 2012 til regjeringens forslag om å fastsette kapitaliseringsrenten for eiendomsskatteformål som ledd id en årlige budsjettbehandlingen: "Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums. og minimumsverdiene og fastsettelse av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med den ordinere budsjettbehandlingen."

kapitaliseringsrenten ble tidligere fastsatt med en normrente basert på gjennomsnittlig rente for 12 måneders statskasseveksler, og et risikopåslag. Den nominelle renten for 12 måneder statskasseveksler er redusert i perioden 2012-2015 fr 2,12 % til 0,73 %, og ytterligere til 0,5 % i 2016.»

Svar

Kommunene kan velge å skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk, herunder kraftproduksjonsanlegg.¹ Eiendomsskatt kan skrives ut på inntil 0,7 pst. av eiendomsskattegrunnlaget. For vannkraftanlegg skal anleggenes formuesverdi (ligningsverdi) legges til grunn ved eiendomsskatteutskrivningen.

For kraftverk med en påstemplet merkeytelse over 10 000 kVA beregnes eiendomsskattegrunnlaget som en nåverdi over uendelig tid av anslått nettoinntekt. Nettoinntekten settes lik gjennomsnittet av de siste fem års normerte salgsinntekter fratrukket driftskostnader, eiendomsskatt, grunnrenteskatt og fremtidig investeringsbehov. Skattegrunnlaget kan imidlertid ikke være lavere eller høyere enn henholdsvis 0,95 kroner per kWh og 2,74 kroner per kWh av anleggets gjennomsnittlige produksjon over en periode på sju år (minimums- og maksimumsreglene). Dersom kraftverket har vært i drift i færre enn sju år, legges gjennomsnittet for disse årene til grunn.

For kraftverk under 10 000 kVA (småkraftverk) beregnes eiendomsskatten på grunnlag av skattemessig nedskrevet verdi av investeringene, dvs. skattemessig verdi per 1. januar i ligningsåret. Minimums- og maksimumsreglene gjelder ikke kraftverk som verdsettes etter de forenklete takseringsreglene.

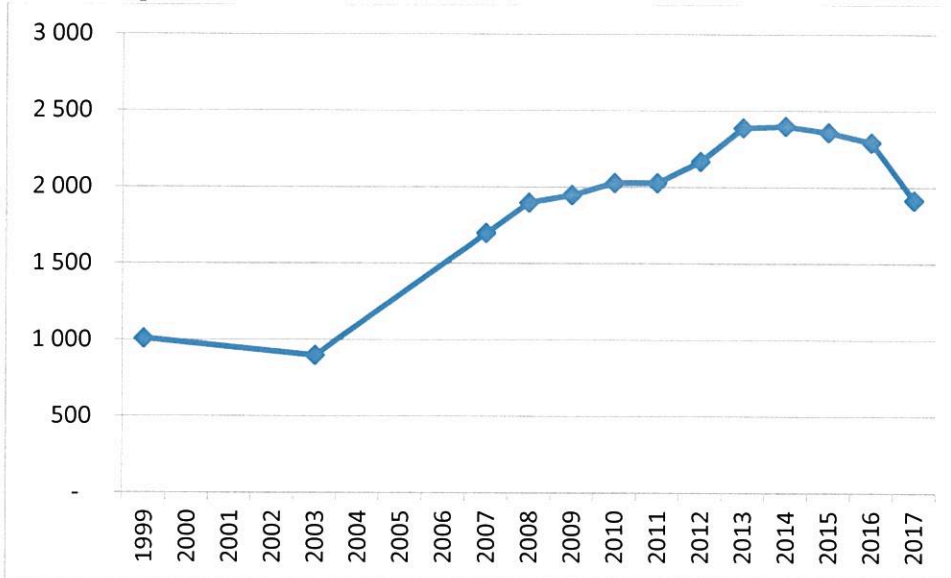
I eiendomsskatteåret 2016 mottok kommunene 2 294 mill. kroner i inntekter fra eiendomsskatten på vannkraftanlegg. Skattedirektoratet har beregnet kommunenes inntekter fra eiendomsskatten til 1 916 mill. kroner i 2017, dvs. en reduksjon på om lag 380 mill. kroner.

---

¹ "Verk og bruk" omfatter i hovedsak produksjonsanlegg for varer, herunder kraftproduksjon. Kommuner kan velge å skrive ut eiendomsskatt bare på verk og bruk, dvs. uten å inkludere annen næringsseiendom.

Sett i et lengre perspektiv er kommunenes inntekter fra eiendomsskatt på vannkraftverk fortsatt på et høyt nivå. Figur 1 viser kommunenes inntekter fra eiendomsskatt på vannkraftanlegg i perioden 2007-2017, samt 1999 og 2003. Som figuren viser var kommunenes inntekter om lag 1 mrd. kroner på slutten av 1990-tallet og starten av 2000-tallet. Deretter har inntektene økt gradvis fram til de flatet ut på rundt 2,4 mrd. kroner før inntektene falt fra 2016 til 2017.

Figur 1 Kommunens samlede inntekter fra eiendomsskatten på vannkraftanlegg. Mill. kroner (løpende)

Reduksjonen i eiendomsskatteinntektene fra 2016 til 2017 skyldes i all hovedsak at kraftprisene har falt. Eiendomsskattegrunnlaget i 2016 er basert på gjennomsnittet av den anslåtte nettoinntekten i 2010-2014, mens grunnlaget i 2017 er basert på et tilsvarende gjennomsnitt i perioden 2011-2015. Produksjonen er verdsatt til spotmarkedspris med unntak av konsesjonskraft som verdsettes til konsesjonskraftprisen. Ettersom kraftprisene var vesentlig høyere i 2010 enn i 2015, gir dette utslag i eiendomsskattegrunnlaget.² Imidlertid sikrer metoden med rullerende gjennomsnitt at utslaget av endrede kraftpriser fases gradvis inn i grunnlaget for eiendomsskatten. Videre vil maksimums- og minimumsreglene danne et tak og et gulv som også stabiliserer kommunenes inntekter fra eiendomsskatt på kraftanlegg.

I tillegg til inntekter fra eiendomsskatten på vannkraftanlegg har kommunene også andre inntekter fra kraftvirksomhet. Naturressursskatten er en skatt som går til kraftkommuner og -fylkeskommuner. Den beregnes på grunnlag av gjennomsnittlig produksjon de siste syv inntektsår. Følgelig vil kommunene og fylkeskommunenes inntekter fra naturressursskatten være uavhengig av kraftprisene og stabile over tid. De siste årene har inntektene fra naturressursskatten ligget på om lag 1,6 mrd. kroner totalt.

² Systemprisen på Nord Pool har falt fra 42,5 øre per kWh i 2010 til 18,7 øre per kWh i 2015.

Kommunene har også inntekter fra konsesjonskraft og konsesjonsavgift. For inntektsåret 2014 anslås verdien for kommunene av konsesjonskraften til om lag 780 mill. kroner, mens kommunenes inntekter fra konsesjonsavgiften utgjorde om lag 620 mill. kroner.

Tabell 1 viser fordelingen av skatteinntekter fra kraftforetak mellom stat, kommune og fylkeskommune i perioden 2005-2014. Tabellen inkluderer inntektsskatt og grunnrenteskatt som tilfaller staten, naturressursskatt og konsesjonskraft som tilfaller kommuner og fylkeskommuner, eiendomsskatt som tilfaller kommunene og konsesjonsavgift som tilfaller staten og kommunene. Formuesskatten er ikke fordelt mellom stat og kommune. Tabellen er basert på inntektsåret da skattene beregnes. Med unntak av eiendomsskatten som betales to år etter inntektsåret, betales øvrige skatter året etter inntektsåret. Tabellen viser at kommunenes skatteinntekter fra kraftforetak er mer stabile over tid enn statens inntekter.

Tabell 1 Fordeling av skatteinntekter fra kraftforetak mellom stat, kommune og fylkeskommune. Mill. kroner (løpende). Inntektsårene 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sum skatter mv.	9 065	14 954	11 081	14 395	12 222	17 348	14 313	11 885	13 036	10 835
Til staten	4 077	8 391	5 959	7 947	6 296	10 289	7 567	6 234	6 872	5 122
Til kommuner	4 327	5 439	4 498	5 415	5 069	5 879	5 746	5 027	5 356	5 048
Til fylkeskommuner	659	1 119	621	1 030	849	1 172	1 001	615	797	652
Ufordelt ¹	2	5	3	3	8	8	9	9	12	12

¹ Formuesskatten er ikke fordelt mellom stat og kommune på grunn av endringer i sats og fordeling i perioden vi ser på.

Regjeringens forslag til økt grunnrenteskattesats i budsjettet for 2017 har ikke betydning for eiendomsskatteinntektene i 2017. Forslaget får først virkning for kommunenes inntekter fra eiendomsskatt i 2019. Virkningen i 2019 vil være svært begrenset, grovt anslått til mellom 2 og 4 mill. kroner for kommunesektoren samlet sett.

Finansdepartementet er i skatteloven § 18-5 niende ledd gitt hjemmel til å fastsette diskonteringsrenten som benyttes i nåverdiberegningene i verdsettelsen av kraftanleggene (kapitaliseringsrenten). I FFSFIN § 18-8-4 fremkommer det at renten er satt til 4,5 pst. I gjeldende regelverk er det ikke gitt regler som knytter denne renten til eventuelle endringer i markedsrenter. Fram til og med inntektsåret 2010 ble kapitaliseringsrenten fastsatt som summen av en nominell risikofri rente og en risikopremie, justert for faktisk inflasjon over en treårsperiode. Den risikofrie renten ble fastsatt på grunnlag av statskasseveksler med 12 måneders løpetid målt som gjennomsnittet over siste tre år. Risikotillegget var satt til 3 prosentpoeng.

Det er uklart hvordan en konkret skal forstå hvilken beregning som etterspørres. Departementet har lagt til grunn at det bes om en vurdering av provenyvirkingen ved å gjeninnføre metoden for fastsettelse av kapitaliseringsrenten som var brukt til og med inntektsåret 2010. For at en endring i kapitaliseringsrenten skal få virkning på kommunenes eiendomsskatteinntekter i 2017, må kapitaliseringsrenten i inntektsåret 2015 endres. Ligningen for inntektsåret 2015 har vært til behandling hos Skatteetaten og ble ferdigstilt i slutten av oktober. Endringer i kapitaliseringsrenten med virkning for eiendomsskatteåret 2017 vil derfor medføre betydelige praktiske problemer både for Skatteetaten, kraftselskapene og delvis også kommunene.

Hvis en fastsetter kapitaliseringsrenten i henhold til regelverket fra 2010, vil det gi en kapitaliseringsrente på 2,1 pst. For å beregne provenyvirkingen for kommunene i 2017 av en slik kapitaliseringsrente har departementet framskrevet tallgrunnlaget fra inntektsåret 2014 til 2015. Innenfor tidsfristen av dette spørsmålet har departementet imidlertid ikke hatt mulighet til å beregne hvordan nåverdien av kostnadene til framtidig utskifting av driftsmidler vil endre seg. Endringer i kapitaliseringsrenten slår vesentlig ut i denne størrelsen. Departementet har derfor anslått provenyvirkingen på grunnlag av et skjønnsmessig anslag for utviklingen i nåverdien av fremtidige utskiftingskostnader. I et tilfelle doubles nåverdien av fremtidige utskiftingskostnader, og i et tilfelle firedobles nåverdien av fremtidige utskiftingskostnader. Endringene er basert på en vurdering av forholdet mellom skattemessig levetid, gjenstående levetid samt bestemmelsene om minste gjenstående levetid. Maksimums- og minimums-reglene vil begrense betydningen av endret eiendomsskattegrunnlag, slik at forskjellen mellom de to ytterpunktene i anslaget også begrenses. Provenyanslaget er derfor oppgitt som et intervall, der det nedre anslaget er gitt ved høyeste verdi av anslaget på fremtidige utskiftingskostnader (firedobling), mens det øvre anslaget er gitt ved laveste verdi av anslaget på fremtidige utskiftingskostnader (dobling).

Dersom kapitaliseringsrenten settes til 2,1 pst. i inntektsåret 2015 anslås det at kommunenes inntekter fra eiendomsskatten økes med mellom 130 mill. kroner (anslaget på verdien av fremtidig utskiftingskostnader er firedoblet) og 520 mill. kroner (anslaget på verdien av fremtidig utskiftingskostnader er doblet). Den faktiske verdien vil etter Finansdepartementets vurdering ligge mellom de to anslagene. Departementet understreker at beregningene er usikre.

Eiendomsskatten er fradragsberettiget ved beregning av ordinær inntektsskatt og grunnrenteskatt. Kommunenes inntektsøkning motsvares dermed av et direkte provenytap for staten på om lag 58,3 pst. av beløpet (grunnrenteskattesatsen og skattesatsen på alminnelig inntekt). Det direkte provenytapet for staten anslås til mellom 75 mill. kroner og 300 mill. kroner, påløpt i 2017 og bokført i 2018. Ettersom staten også eier betydelige deler av norsk kraftproduksjon gjennom Statkraft, vil det samlede provenytapet for staten være noe høyere. Samlet provenytap for staten anslås til i størrelsesorden mellom 95 mill. kroner og 380 mill. kroner. Den resterende inntektsøkningen til kommunene på mellom 35 og 140 mill. kroner motsvares av

tilsvarende lavere inntekter i private, samt kommunalt og fylkeskommunalt eide kraftverk. Redusert kapitaliseringsrente vil dermed også kunne ha betydning for framtidige utbytter til eierkommunene.

Med hilsen

Siv Jønsen

Finansdepartementet
v/finansminister Siv Jensen

Per epost

Deres ref: 16/4283

Vår ref: 118417- 1951

Oslo, 8. november 2016

EIENDOMSSKATT PÅ VANNKRAFTANLEGG OG VALG AV KAPITALISERINGSRENTE

Jeg viser til statsrådets svar 3. november 2016 på spørsmål nr 133 fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik vedrørende overnevnte sak. Som leder for Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar, LVK, som organiserer de 173 kommuner som er berørt av saken, finner jeg det nødvendig med noen merknader til statsrådets svar.

Jeg forstår svaret slik at statsråden ikke ser grunn til å endre kapitaliseringsrenten ved fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget for 2017. Nedenfor gjengis i korte trekk statsrådets begrunnelse med mine påfølgende kommentarer.

Skattebortfallet for kommunene er uventet og utilsiktet og er svært utfordrende for mange av LVKs medlemskommuner. Økte inntekter for staten som skattekreditor og eier av Statkraft er heller ikke ventet eller tilsiktet, og ikke hensyntatt i statsbudsjettet for 2017. Det er urimelig at man ved beregning av grunnlaget for kommunenes eiendomsskatt benytter en kapitaliseringsrente på 4,5 prosent, mens man for beregning av statens grunnrenteskatt benytter en rente på 0,7 %.

Det vil fremgå av mine kommentarer at jeg mener statsråden bør vurdere saken på nytt.

- 1. «Kommunenes inntekter var på om lag 1 mrd. kroner på slutten av 1990-tallet og starten av 2000-tallet. Deretter har inntektene økt gradvis fram til de flatet ut på rundt 2,4 mrd. kroner før inntektene falt fra 2016 til 2017.»**

Jeg vil påpeke at det er tre grunner til den økningen som er fremhevet:

For det første var kraftprisene, som er et hovedgrunnlag i beregningen av formuesverdien på kraftanleggene, i siste halvdel av 1990-tallet på *halvparten* av kraftprisene på 2000-tallet (13-14 øre/kWh mot 27-28 øre/kWh).

For det andre har vi bygget ut flere Twh ny vannkraft på 2000-tallet, og derigjennom gitt grunnlag for nye eiendomsskatteobjekter. Den økningen dette har gitt i eiendomsskatt til vertskommuner har vært i tråd med Stortingets vilje og grunnleggende skatteprinsipper.

161108_finansdepartementet_kapitaliseringsrenten_lvk_2

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Akersgaten 30 | Pb 1148 Sentrum, NO-0104 Oslo | Tel: (+47) 99 11 99 00 | Fax: (+47) 947 47 000
Org. nr: 975 625 117 | Bankgiro: 8601 20 60159 | www.lvk.no

For det tredje er det flere kommuner som har innført eiendomsskatt.

Det er altså *ikke* tale om en skatteskjerpelse eller økt skattebelastning, som statsrådets svar kan etterlate inntrykk av, men tale om flere eiendomsskatteobjekter og økte formuesverdier.

2. «I tillegg til inntekter fra eiendomsskatten på vannkraftanlegg har kommunene også andre inntekter fra kraftvirksomhet.»

Statsråden er kjent med at Stortinget gjennom kraftskattereformen på 1990-tallet vedtok det nye skatteregimet for vannkraftsektoren med bredt flertall. De inntekter vertskommuner i dag mottar for å avstå sine verdifulle naturressurser, har sitt grunnlag i det som den gang ble vedtatt som et balansert kraftskatteregime mellom stat, kraftforetak og vertskommuner.

I den aktuelle saken om eiendomsskatten som nå verserer, gjelder spørsmålet *alene om eiendomsskattegrunnlaget er korrekt beregnet etter gjeldende regler*. Det blir da en *avsporing* å brette ut hele kraftskatteregimets innhold for vertskommuner i svaret til Stortinget, og videre *ubalansert* å unnlate å nevne at hovedtyngden av verdiskapingen i vannkraftsektoren går til staten og til kraftforetakenes eiere.

3. «I gjeldende regelverk er det ikke gitt regler som knytter denne renten (diskonteringsrenten som benyttes i nåverdiberegningene i verdsettelsen av kraftanleggene) til eventuelle endringer i markedsrenter.»

Jeg finner statsrådets svar både selvmotsigende og rettslig uholdbart:

Innledningsvis i brevet er korrekt opplyst at «*For vannkraftanlegg skal anleggenes formuesverdi legges til grunn ved eiendomsskatteutskrivningen*». Sammen med beregning av fremtidige inntekter for vannkraftanleggene er valg av diskonteringsrente *avgjørende* for å komme frem til korrekt formuesverdi. Tidligere var renten basert på forskrift hvor normrenten var fastsatt med utgangspunkt i 12 mnd statkassveksler. Statskassvekslene gir uttrykk for markedsrenten.

Dersom valg av rente som benyttes i nåverdiberegningen frikobles helt fra enhver markedsrenteutvikling, slik Finansdepartementet nå utvilsomt har gjort, vil ikke lenger eiendomsskatt på vannkraftanlegg bygge på anleggenes formuesverdi. *Det vil være i strid med loven*. Da Stortinget i budsjettarbeidet for 2013 ba Finansdepartementet for senere år vedta diskonteringsrenten «*i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene*» var det naturligvis ikke en blankofullmakt til departementet til å sette renten, og dermed formuesverdien av vannkraftsektoren, etter eget forgodtbefinnende. Det er «*anleggenes formuesverdi som legges til grunn ved eiendomsskatteutskrivningen*.»

4. «Hvis en fastsetter kapitaliseringsrenten i henhold til regelverket fra 2010, vil det gi en kapitaliseringsrente på 2,1 pst.»

Verken beregning av formuesverdi eller valg av rentefot, er ren matematikk. Fastsettelse av kapitaliseringsrente og anslag over formuesverdi *beror også på skjønn og politiske vurderinger*. LVK har bedt om at ny kapitaliseringsrente (diskonteringsrente) for beregning av vannkraftanleggenes verdi *settes*

til 3 pst. Dette vil gi et nøkternt, forsvarlig og langsiktig anslag på den reelle formuesverdien av vannkraftanleggene, og langt mer treffende enn det departementet så langt har lagt til grunn, som har til følge at formuesverdien av norsk vannkraft er *redusert med 54 milliarder kroner på ett år*. Denne uriktige formuesverdien skyldes først og fremst bruk av en uriktig kapitaliseringsrente på 4,5 pst.

5. «Ligningen for inntektsåret 2015 har vært til behandling hos Skatteetaten og ble ferdigstilt i slutten av oktober. Endringer i kapitaliseringsrenten med virkning for eiendomsskatteåret 2017 vil derfor medføre betydelige praktiske problemer både for Skatteetaten, kraftselskapene og delvis også kommunene.»

Jeg mener dette utsagnet må bero på en misforståelse. Det foreligger ikke annen innrettelse hos de nevnte aktørene enn at Skatteetaten i slutten av oktober sendte ut eiendomsskattegrunnlagene til kommunene, som feilaktig bygger på en kapitaliseringsrente på 4,5 pst. Det vil verken by på «*betydelige praktiske problemer*» eller ta betydelig tid å skrive ut de samme listene med en annen kapitaliseringsrente. *Frist for utskrivning av eiendomsskatten er 1. mars 2017.*

I tillegg kommer at det er skattemyndighetene som ved å unnlate å justere renten «*i forbindelse med budsjettprosessene*», slik Stortinget har pålagt departementet, i tilfelle selv har påført seg problemer.

6. «Kommunenes inntektsøkning motsvares av et direkte provenytap for staten på om lag 58,3 pst. av beløpet. (grunnrenteskattesatsen og skattesatsen på alminnelig inntekt.) Det direkte provenytapet for staten anslås til mellom 75 mill. kroner og 300 mill. kroner, påløpt i 2017 og bokført i 2018. ettersom staten også eier betydelig deler av norsk kraftproduksjon gjennom Statkraft, vil det samlede provenytapet for staten være noe høyere.»

Jeg er overrasket over statsrådens argumentasjon. Et gjennomgangstema i norsk politikk har vært statens sterke rolle i næringslivet. Det er alminnelig politisk enighet om at *staten ikke må blande sin regulatorrolle og sin eierrolle*. Finansministeren har i sitt svar nettopp foretatt en slik rolleblending, ved å fremheve hensynet til statens inntekter *i egenskap av eier* av Statkraft, som et hensyn som skulle tale mot å fastsette en mer korrekt formuesverdi av vannkraftanleggene. Det burde være selvsagt at statens rolle som skattelovgiver og skattekreditor *er overordnet* statens interesse som næringsaktør og skattyter.

Avslutningsvis vil jeg gjenta at denne saken ikke er en del av statsbudsjettet for 2017, og at staten verken som skattekreditor eller som eier av Statkraft har budsjettet med de inntekter som statsråden nevner ovenfor. Det er heller ikke slik at de berørte kommuner har kunnet budsjettere med de inntektstap som nå er varslet på samlet 380 mill kroner for 2017.

Eiendomsskattegrunnlaget for vannkraftsektoren skal tilsvare formuesverdien. Når det beregningsgrunnlaget som er benyttet for formuesverdien viser at vannkraftsektoren har tapt seg i verdi med 54 milliarder kroner på ett år, må det være klart for alle at det er noe galt med beregningsgrunnlaget. Det er bruk av en kapitaliseringsrente på 4,5 pst som åpenbart er uriktig, og jeg ber statsråden foreta en fornyet vurdering av LVKs anmodning om å sette renten til 3 pst. i beregningen av formuesverdien med virkning for 2017. Bruk av en slik rente vil videreføre det samme nivået på den samlede formuesverdien av

vannkraftsektoren, og dermed videreføre provenyet både for staten og kommunene. Det vil være i samsvar med de faktiske forhold.

Med vennlig hilsen

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Torfinn Opheim

Leder

to@lvk.no